

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 7/19, joulukuu 2019-tammikuu 2020, 18. vuosikerta, irtonumero 2 €

Joukkovoimalla työehtojen leikkauksia vastaan !

Työehtoshoppailu torjuttu s.2
Valinnanvapaus voitontavoittelua s.3
TES: Lakkoja tulossa s.4
Omituisin hallituskriisi s.5
Hyvinvoinnin kohtalo s.6
Miksi Lotta Svärd? s.11

Postin väki kokoontui 21.11. 19 eduskuntatalolle torjumaan palkkojen kymmenien prosentin leikkausta. PAU:n pariviikkoinen lakko ja muiden liittojen tuki toivat tulosta

Alkutaival työmarkkinatapahtumat ovat osoittaneet todeksi työnantajien valmistautumisen työehtojen ratkaisevaan heikentämiseen. Kaikkialta tulee vuestejä, että neuvottelupöytiin tuodaan yhä kovempia heikennysvaatimuksia. On esitetty: Ay-jäsenmaksuperinnän lopettamista, sairausajan palkan heikentämistä, lomarahen leikkausta, kahden arkipyhän poistamista ym. Nyt leikkaavat työnantajat. Tarvitaan koko työväenliikkeen joukkovoimaa.

Sivut 2, 3, 4 ja 5

"Valinnanvapaus" tukee yksityistä voitontavoittelua

Runsaat kaksi vuotta muistutimme täällä julkisteella ihmisiä uhkaavasta vaarasta. Työ jatkuu edelleen. Kuva edelliseltä vappumarssilta Helsingistä.

Keväällä arvioitiin, että terveyskapitalistit joutuivat perääntymään sote-sodassa. Käytäntö osoitti, ettei tällaiseen näkemykseen ollut aihetta. Mehiläinen osti Pihlajalinnan ohjatakseen kiskomansa voitot Suomen verotuksen ulkopuolelle. Helsingissä terveystieteiden tutkimuksiin ohjaamille potilaille työnnetään palveluseteli, jolla hakeutua markkinahenkisesti yksityisen poliklinikan tms. hoitoon. Hinnan erotuksen maksat itse. Yhteiskunnan ja potilaan rahat ryöstetään. SOTE-kaappaus on meneillään. Sote-palvelut tulee palauttaa yhteiskunnalle korvauksetta.

Katso sivut 3 ja 6

Patruunatko sinetöivät Rinteen hallituksen kohtalon?

Kuva PAU:n lakkotilaisuudesta Ilmassa 12. 11. Silloin työmarkkinatilanteen kovenemisen merkit olivat ilmassa ja hallituksen tuoli heilui.

Yle tiesi Katri Kulmunin kertoneen Rinteen syrjäyttämisestä, että Posti-kiista jatkuesaan olisi syönyt hallituksen toimintakyvyn ja hallitus ei olisi kyennyt keväällä "olemaan iskussa", jolloin käydään vaikeita työmarkkinaneuvotteluja. Tämä selittää hallituskriisin taustalla olleen patruunoiden ja Keskustan tavoitteet. Tässä joukossa Postin pääkonttorin edustalla sitä osattiin jo 12.11. ennakoida. Hallituksen kaatamiseen liittyy niin paljon poliittista juonittelua, että asia on syytä tuntea tarkkaan. Tarkoituksena oli luoda patruunoille paremmat asemat TES-neuvotteluihin

Sivut 2, 5 ja 10

Sivut 2-3

- Työnantajien hyökkäys torjuttava joukkovoimalla
- Postin työehtoshoppailu estetään
- Muutosvoimat ristiriitojen maailmassa
- Valinnanvapauden ideologia tukee yksityistä voitontavoittelua
- Rahaa on vaikka lampaat söis

Sivut 4-5

- TES: Lisää lakkoja tulossa?
- Sipilän käsi ohjaa
- Yhden työpaikan loppu
- Omituisin hallituskriisi 16 vuoteen
- Kansanäänestys hävittäjistä
- Rinteen-Marinin hallituksen militarismi

Sivut 6-7

- Hyvinvointimme kohtalo 1990-luvun laman jälkeen
- Pihlajalinnan taru
- Sähköauto tulee-onko taloyhtiösi valmis?
- Mistä säästövoimaa

Sivut 8-9

- Kihniön talousarvio piheenvuoro
- Itäinen Uusimaa tulppa Kaakkois- ja Itä-Suomen kehitykselle
- Punasotilaiden muistomerkillä
- Kuppaaminen on kovaa puuhaa
- Yritysholhousyhteiskunta
- Mitä teemme sadoilla miljoonilla

Sivut 10-11

- Työkansan uudenvuoden onnittelet vuodelle 2020
- Aikamme ilmiöitä
- Mihin oikeistomme tarvitsee Lotta Svärd-patsasta?

Sivut 12-13

- Viron työväenluokan historiaa
- Bolivialan sotilasvallankaappaus

Sivut 14-15

- Historiallisen materialismin perusteista
- Kykeneekö anarkismi yhteiskunnan muutokseen?
- Gaza

Sivut 16-17

- Volgan mutkassa
- Venäjän vaalit ja virkavallan asemat

Sivut 18-19

- Työkansan ääni kuuluu muutoksen puolesta
- Työkansan ilmoituksia
- Pauli Eskelisen muistolle
- Jukka Virtanen muistoissani

Sivu 20

- Historian taistelutanner
- Veteraanin keskusteluja
- Suomi ja Franco
- Vihdoinkin asiaan

Kansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa, PL 780, 00101 Helsinki
0408335360

Kaikkien maiden proletaarit -
liittyykää yhteen!

Helsinki 16.12.2019

Työnantajaleirin hyökkäykset torjuttava joukkovoimalla

Lupaus työehtoshoppailun lopettamisesta oli luultavasti viimeinen naula Antti Rinteen pääministeriyden arkkuun. Näillä puheillaan hän tuli astuneeksi liian isoille varpaille. Porvaristo ja kapitalistit olivat alusta saakka kauhuissaan ay-taustaisen Rinteen noususta pääministeriksi. Myös oikeiston ja kapitalistien äänitorvena toimiva valtamedia oli hallituksen kimpussa alusta asti.

Hallituskriisin käännteisiin on monia syitä, eivätkä kaikki syyt välttämättä ole julkisesti tiedossa. Varmaa on kuitenkin se, että porvarit ovat odottaneet mitä tahansa tilaisuutta, jolla voitaisiin keikuttaa vasemmistovetoisen hallituksen venettä. Myös Sdp:n sisällä on erilaisia kuppikuntia, eivätkä kaikki ole olleet tyytyväisiä Rinteen puheenjohtajuuteen ja pääministeriyteen. Vaikuttaakin siltä, että Rinteen kaatamisen taustalla on myös Sdp:n sisäisiä voimia, jotka toimivat yhteistyössä keskustan kanssa.

Kiista postin lajittelijoiden työehdoista oli juuri kuumimmillaan, kun Postin johto oli ilmoittanut siirtävänsä 700 lajittelijaa halvemman sopimuksen piiriin. Sdp:n omistajaohjausministeri sekä pääministeri tiesivät siirrosta jo kesällä, mutta eivät puuttuneet siihen. Postin hallituksen aiheet olisi pitänyt torjua jo heti alkuunsa ja erottaa tarvittaessa hallitus, mikäli se ei suostu toimimaan linjassa valtio-omistajan kanssa. Tähän demareiden rohkeus ei kuitenkaan riittänyt.

Toki parempi myöhään kuin ei milloinkaan, mutta jopa Rinteen jälkijättöinen postilaisten ja työehtosopimusjärjestelmän puolustaminen oli liikaa porvareille ja pääomapiireille. Nämä ovat tekopyhästi syyttäneet Rinnettä asettumisesta työntekijöiden puolelle kiistassa. Pääomapiirit eivät jostain syystä valittaneet sanallakaan, kun Rinteen edeltäjä Juha Sipilä toimi koko pääministerikautensa täysin avoimesti toisen työmarkkinaosapuolen, eli työntantajien ja kapitalistien edusmiehenä.

Rinteen ehdotus parinsadan miljoonan euron irrottamisesta eläkerahastoista pienimpien eläkkeiden korottamiseen sai oikeiston puolelta täystyrmäyksen, ja oli luultavasti yksi lisäsy syy Rinteen syrjäyttämiseen. Eläkerahastojen suuruus on tällä hetkellä n. 200 miljardia euroa, ja ne kasvavat koko ajan tuottoisissa sijoitusrahastoissa. Suomen julkinen talous on selkeästi ylijäämäinen, mikäli nämä varat lasketaan mukaan. On jokseenkin epäselvää, mihin näitä rahoja lopulta pantataan. Virallisesti ne ovat eläkerahoja, mutta epävirallisesti kyse on myös eurovaluutan hajoamiseen tai muuhun vastaavan kriisiin varautumisesta.

Työnantajapuolella on suunnitelmassa ajaa työehtosopimusten ja palkkojen polkeminen koskemaan laajalti koko yhteiskuntaa. Valtion pörssiomistuksista vastaavan Solidiumin hallituksen puheenjohtaja Harri Sailas totesi (A-studio 9.12.) että Suomi ei voi vain poimia rusinoita globalisaation pullasta, vaan meidän on taivuttava globaalin kilpailun vaatimiin palkkojen leikkauksiin. Tätä propagandaa tulemme kuulemaan jatkossa säännöllisesti valtamediassa. Selvästikin halutaan varmistaa, ettei uusi hallitus lähde Rinteen tavoin ”harharetkille” puolustamaan työntekijöiden oikeuksia.

Postilaiset osoittivat – muiden ammattiliittojen solidaarisella tuella – että työntekijöissä on tarvittaessa sellaista voimaa, joka kykenee torjumaan kapitalistien hyökkäykset. Tätä voimaa tarvitaan tulevana keväänä yhä enemmän, kun työnantajaleiri aloittaa seuraavan hyökkäyksensä työntekijöiden oikeuksia vastaan. Tarvitaan yhä enemmän postilakon aikana nähtyä solidaarisuutta ja tarvittaessa on oltava valmius vaikka yleislakkoon työnantajan hyökkäysten torjumiseksi.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan Kansanäänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

☐ Olen maksanut tilaushinnan 20 €

☐ Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66

☐ Lehti laskuttaa

Sukunimi

Etinimi

Lähiosoite

Postinumero ja -paikka

Tilaus os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki
Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com
Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehtiä sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös sähköpostilla os: tilaukset.kansanaani@gmail.com.

POSTIN TYÖEHTOSHOPPAILU ESTETTIIN

PAU hyväksyi 27.11 valtakunnan-sovittelija Piekkalan sovintoehdotuksen uudeksi viestinvälitys- ja logistiikka – alan työehtosopimukseksi. Samassa yhteydessä osapuolet hyväksyivät myös ratkaisun 700 pakettilajittelijan tilanteeseen. Uusi viestinvälitys- ja logistiikka – alan työehtosopimus on kaksivuotinen ja päättyy 31.1.2021. Palkankorotuksen taso tulee määräytymään teknologia ja kemianteollisuudessa sovitettavan tason mukaiseksi. Pakettilajittelijoiden uusi työehtosopimus päättyy 31.1.2022. Palkankorotukset tulevat noudattamaan tässäkin tapauksessa teknologia – ja kemianteollisuuden tulevien sopimusten korotuksia.

Työehtoshoppailu pakettilajittelijoiden osalta saatiin torpattua. Se vaati Postin työntekijöiden pariviikkoisen työtaistelun ja muiden kuljetusalan liittojen tukitoimet ylityö ja vuorovaihtokieltotoineen sekä postin käsitteleykieltoineen. Tukitoimiin osallistuivat PAM:n, AKT:n, IAU:n, SEL:n, RAU:n, JHL:n ja sähköliiton jäsenet. Ilman solidaarisuutta ja liittojen yhteistä rintamaa työehtojen halpuuttamisen estäminen olisi varmasti ollut vaikeampaa.

Väki hyväksyi PAU:n lakon

Työtaistelulla oli yleinen mielipide takanaan. Ihmiset ymmärsivät hyvin sen, ettei työehtojen heikentämistä voi päästää läpi enää yhdelläkään alalla. Erityisesti paheksuttiin sitä, että valtion omistama Posti on kurtistamassa jo ennestään pieni-palkkaisten duunarien työehtoja.

Postin hallituksen eroa on vaadittu ja vaaditaan edelleen. Se ei totellut valtion omistajaohjaus-

AY-liikkeen solidaarisuudella on voimaa

ta, vaan ajoi jääräpäisesti pakettilajittelijoiden työehtojen heikennystä aikeenaan siirtää ne työntantajien Medialiiton ja Teollisuusliiton solmimaan jakajien sopimukseen. Teollisuusliiton mukaan kyseinen sopimus ei edes sovellu pakettilajitteluun.

Äärioikeisto taustalla

Pääministeri Antti Rinne sanoi eduskunnan kyselytunnilla, että työehtoshoppailu tässä maassa tullaan tavalla tai toisella estämään. Se oli liikaa elinkeinoelämän keskusliitolle EK:lle, KEPU:n patruunasiivelle ja porvarimedialle. Alkoi varsinainen ajojahti, jossa ensimmäinen uhri oli omistajaohjausministeri Sirpa Paatero. Lopulta eroamaan joutui pääministerin lisäksi koko maan hallitus.

Kokoomus, perussuomalaiset ja kristillisdemokraatit sekä suurin osa tiedotusvälineistä repivät kohusta kaiken, minkä irti saivat. Sa-

malla ne tulivat paljastaneeksi oman äärioikeistolaisuutensa.

Koko työväenliikkeen yhteinen taistelu

700 pakettilajittelijan työehdoista alkanut selkkaus sai melkoiset mitasuhteet. Se ei kuitenkaan ollut työehdoistaan taistelleiden postilaisten, eikä heitä tukeneiden kuljetusalojen jäsenten ja työläisten vika. Jäljet johtavat tässäkin tapauksessa syytöstehtaalle eli Elinkeinoelämän Keskusliittoon, KEPU:n yrittäjäsiipeen ja Suomen Yrittäjiin.

Vaikka pakettilajittelijoiden työehtojen halpuutus saatiin estettyä, ei vaara suinkaan ole ohi. Halpuutusta työnantajat tulevat yrittämään muillakin sopimusaloilla. Siitä johtuvia työmarkkinaselkauksia on odotettavissa lähitulevaisuudessa lisää.

Markku Nieminen

Muutosvoimat ristiriitojen maailmassa (1)

Ajallemme on ominaista, että monet yhteiskunnalliset kysymykset näyttäytyvät meille hyvin ristiriitaisina. Monelle on vaikeata huomata yhteiskunnallisten ilmiöiden todellista sisältöä. Perussyynä tähän lienee se, että maailma on tänään monimutkaisempi kuin koskaan. Uusliberalismin oloissa työväenliike on heikko, eikä kykene joukkomitassa ylläpitämään työväenluokan maailmankatsomukseen liittyvää tieteellisen tiedon järjestelmää ja siihen kuuluvaa valistusta. Ihmisten yhteiskunnalliset mielipiteet perustuvatkin porvarilliseen informaatioon ja omiin subjektiivisiin näkemyksiin. Repivässä yhteiskunnallisessa ristiriita- ja muutostilanteessa perusteltua mielipidetä on yksittäisen ihmisen vaikea muodostaa.

Venäjä-Neuvostoliitto

Yksi esimerkki on suhtautuminen Venäjään. Toiset näkevät siinä piirteitä Neuvostoliitosta ja toiset taas pelkäävät kapitalististen suurliikemiesten, oligarkkien, valan. Miten tähän tulisi suhtautua? Edelleenkin kapitalistimahdit kilpailevat maailman taloudellisten resurssien hallinnasta. Siksi niiden paine kohdistuu Venäjään. Venäjän asema maailmassa on muodostunut USA:n ja Nato/Euroopan vastaiseksi voimaksi. Siksi se antaa suojaa myös anti-imperialistisille talouksille. On muistettava, että Neuvostoliitto hajosi, koska se ei kyennyt vastaamaan kapitalismin globalisaation mukanaan tuomiin haasteisiin. Sosialismin perintö ja kokemus ei kuitenkaan kaikki hävinnyt. Kansalaisjärjestöt Venäjällä sanovat, että kaikki merkittävä, mi-

tä Venäjällä on, tulee Neuvostoliiton perintönä. Tämä myös näkyy Venäjän politiikassa.

Tämän vuoksi tuemme Venäjää mm. ulkopolitiikassa. Kansalaisjärjestöt Venäjällä tukevat sosialismin perintöä ja toimivat Venäjän alueellisen ja taloudellisen koskemattomuuden puolesta. Tuemme Venäjän kansalaisjärjestöjä niiden taistelussa kovia oligarkkeja vastaan. Venäjän oligarkkeihin suhtaudumme kuten oman maamme suurkapitalisteihin. Venäjää tuemme sen työssä yksinapaista maailmanjärjestystä vastaan. Tämä on aikamme luokkataistelua, jonka tuloksena muodostuu uusi aikakausi, eikä koskaan maailmassa tule kahden samanlaista aikaa. Maamme osalta on olennaista, että kaikissa tilanteissa Suomen ja Venäjän naapuriystävyyden tulee turvata.

Hallitukset, ammattiliitot ja uusliberalismi

Euroopan mallin mukaisesti viimeiset vuosikymmenet on harjoitettu kovan markkinamekanismin ehdoilla uusliberalistista yhteiskuntapolitiikkaa. Sen tavaramerkkejä ovat kaiken julkisen yksityistäminen ja yhteiskunnallisten toimintojen likvidointi. Suomeen tämä politiikka tuli EU-jäsenyyden kaverina. Sen näkyviä toimia ovat olleet Sote-palveluiden yksityistäminen, kunnallisen itsehallinnon heikentäminen ym. Kaikki hallitukset joutuvat toimimaan tämän politiikan raameissa. Asemansa vuoksi myös perinteiset työväenpuolueet Suomessa, Ranskassa ym. joutuvat sopeutumaan näihin puit-

teisiin. Näiden vuosien aikana on ajettu vain pääomapiirien kilpailukykyä ja mestareina ovat häärenneet mm. työkansaa edustaneet Sorsa, Lipponen, Urpilainen, Siimes ym. Tämän politiikan tuloksena myös ammattiliitot ovat joutuneet sopeutumaan uusliberalistisiin vaatimuksiin. Tästä huonona esimerkkinä kiky-sopimus.

Neuvotteleva suhtautuminen

Jotkut ovat päätelleet tästä, että ammattiliittotoimintaa tulee boikotoida. Irtaantuminen liitoista johtaisi syvemmälle suohon. Liitot joutuvat kuitenkin asemansa ja jäsenistönsä pelkän potentiaalisen paineen vuoksi tekemään jotain työkansan aseman puolesta. Tämän osoittaa meilläkin viime aikojen työmarkkinatilanne. Rinteen hallituksen ohjelma ei luonnollisesti sisällynyt minkäänlaisesta uusliberalismin vastaista funktiota. Siellä sote ja militarisointi elää edelleen. Mutta jotain pientä tapahtui opetuksen, aktiivimallin, väylähankkeiden ym. osalta. Hallitus kaatui pääministerin ”varomatomaan” lausuntoon työehtoshoppailun lopettamisesta. Vaikeissakin tilanteissa muutos elää. Ulospääsy tilanteeseen voi olla vain joukkovoiman organisoiminen uusliberalistisen politiikan murtamiseksi. Siinä tarvitaan kansalaisjärjestöjen ja ammattiliittojen piirissä tapahtuvaa työtä ja valistusta.

Muiden ongelmakysymysten osalta kirjoittussarja jatkuu.

KÄ/toimitus

Valinnanvapauden ideologia tukee yksityistä voitontavoittelua sote-palveluissa

HS kirjoitti taannoin pääkirjoituksessa myönteiseen sävyyn Englannin kokemuksista, jossa valinnan vapautta alettiin "kehittää" pääministeri Margaret Thatcherin kaudella. HS:n mukaan "on syytä ottaa oppia maista, joissa valinnanvapaudesta on pitkä kokemus". Valinnanvapautta on määrätietoisesti yritetty myydä kansalaisten lisäksi erityisesti sote-päättäjiille valinnanvapauden liitettyjen muodikkaiden ja dynaamisiksi koettujen uusliberalismia myötäilevien arvojen, kuten kustannustehokkuuden ja valinnanvapauden myötä kohoavan palveluiden laadun kontrollin perusteella. Valinnanvapaus on kuitenkin pohjimmiltaan ideologinen käsite.

Mikä on valinnanvapauden ideologinen sisältö?

Valinnanvapauden ideologisen sisällön ytimen muodostaa anglo-amerikkalaiseen liberalistiseen ajatteluperinteeseen kuuluva individualismi. Liberalismin mukaan maailma koostuu irrallisista yksilötoimijoista, individualisteista, jotka tekevät ainoastaan omiin intresseihinsä perustuvia vapaita valintoja vapaasti toimivilla markkinoilla. Tälle ideologialle täysin ulkoisia tai vähintäänkin toissijaisia asioita ovat esimerkiksi hyvinvointivaltio, yhteiskunta, yhteisö ja demokratia. Thatcher itse tuli aikoinaan tunnetuksi lausumastaan "Yhteiskuntaa ei ole olemassa". Sen sijaan todelliselle elämälle ajatus vapaasti valintoja sote-markkinoilla tekevästä terveys-shoppailijasta on täysin vieras ja muodostaa syvän ristiriidan konkreettisessa arjessa ihmisillä ilmenevien avuntarpeiden ja tilanteiden kanssa.

Kun ihminen on sairas, heikko ja todella tarvitsee apua, hän ei voi samanaikaisesti olla autonomien asiakas-kuluttaja, joka tekee ra-

Pääomasijoittajien omistamien hoivajättien ja muiden yksityisten sote-yritysten poliittisena edustajana toimiva Kokoomus ajoi voimakkaasti Sipilän hallituksessa niin sanottua valinnanvapautta sittemmin onneksi kaatuneen sote-uudistuksen yhteydessä. Poliittinen oikeisto ja sitä tukeva valtamedia on laajemminkin pitänyt valinnanvapauden lisäämistä hyvänä tavoitteena sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä.

Kuva: Heikki Männikkö

Keväällä vaalien jälkeen oli jonkin aikaa erheellinen näkemys, että kapitalistit joutuivat perääntymään sotesodassa. Sen jälkeinen käytäntö osoittaa, ettei tällaiseen näkemykseen ollut minkäänlaista aihetta. Mehiläinen osti Pihlajalinnan ohjatakseen kiskomansa voitot Suomen verotuksen ulkopuolelle. Helsingissä terveyskeskusten tutkimukseen ohjatuille potilaille työnnetään käteen palveluseteli, jolla hakeutua markkinahenkisesti yksityisen poliklinikan tms. hoitoon, jolloin maksat erotuksen itse. Yhteiskunnan ja potilaan rahat ryöstetään. Voidaanko SOTE-ryöstö vielä peruuttaa?

tionaalisia ja kriittisiä valintoja terveysmarkkinoilla. Kun kuka tahansa meistä tarvitsee sairaanhoitoa, ikäihminen kotipalvelua, vammaisen tai mielenterveyskuntoutujan asumispalveluita, on julmaa olettaa, että meillä olisi siinä tilanteessa todellisia mahdollisuuksia "valita vapaasti markkinoilla olevista vaihtoehdoista". Ihmiset tarvitsevat vakaita, turvallisia ja luottamusta herättäviä ammatillisesti korkeatasoisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

Valinnanvapauden ideologia liittyy läheisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamisprosessien

jo 1990-luvulla käynnistyneeseen markkinoistamiseen, joka puolestaan liittyy osaltaan oikeiston pitkäaikaisiin hyvinvointivaltion leikaustavoitteisiin. Valinnanvapautta on pyritty realisoimaan palveluiden "omavastuun" eli käyttäjämaksujen korotuksilla, yksityisillä terveysvakuutuksilla, sekä niin sanotun sote-rahahan eli palvelusetelien käytönnotolla.

Varakkaat ja terveet hyötyvät

Valinnanvapaus itsessään ja edellä mainittu valinnanvapauden käytön laajentamista myötävaikutta-

vat markkinamekanismit hyödyttävät lähinnä terveitä ja varakkaita, sekä lisäävät palveluiden eriarvoistumista. Vielä viime eduskuntavaalien alla Kokoomus markkinoikin valinnanvapauden yhteydessä palvelusetelien käytön laajentamista vaalehdellen samalla, että nykyisin toteutettava palvelusetelilainsäädäntö olisi jo parantanut sote-palveluiden saatavuutta. Palveluseteli on sosiaali- ja terveydenhuollossa tällä hetkellä onneksi vielä suhteellisen vähän käytöön otettu elementti, jolla pyritään yksinomaan jäljittelemään "aitoa" markkinatalouden toimintaa ja toisaalta avaamaan tietä

markkinoiden yhä kiihtyvälle pyrkimykselle vallata sote-palveluita julkisilta tuottajilta.

Valinnanvapauden lisääminen johtaisi sote-palveluiden heikentymiseen

Valinnanvapauden ideologia on turmiollinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmien kehittämisen kannalta. Valinnanvapaus liittyy läheisesti muihin pyrkimyksiin tuoda yhä enemmän markkinataloudellisia mekanismeja sote-palveluihin sekä edesauttaa yksityisten yritysten asemaa suhteessa julkisiin palvelutuottajiin. Nykyisen hallituksen ohjelmassa ei ole kirjattuna valinnanvapauden laajentamista, mutta on oletettavaa, että poliittinen oikeisto markkinavomien ja valtamedian tuella tulee sen nostamaan uudelleen näkyvästi esille tulevan vuosikymmenen sote-kamppailuissa.

Tällä hetkellä ylivoimaisesti vakavimman varjon sosiaalisesti oikeudenmukaisten ja yksityisen taloudellisen voitontavoittelun ulkopuolella olevien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden kehittämisen ylle heittää kuitenkin Euroopan unionin sisämarkkina – ja kilpailulait. EU-lainsäädäntö näet suosii palvelutuotannon keskittymistä, yksityisiä terveydenhuollon suuryrityksiä, erityisesti pääomasijoittajien omistamia hoivajättäjä, jotka EU:ssa täysin laillisen verosuunnittelun nimissä ohjaavat riestämänsä voitot Suomen kansallisen verotuksen ulkopuolelle. Viimeinen esimerkki tästä valitettavasta "kehityksestä" on kuluneen syksyn yrityskauppa, jossa terveydenhuollon suuryritys Mehiläinen osti pörssissä olevan Pihlajalinnan.

Kalevi Hämäläinen
tutkija

RAHAA ON, VAIKKA LAMPAAT SÖIS...

Aikojen kuluessa yhdelle jos toisellekin on saatanut muodostus käsitys, että tämän huonommin asiat eivät enää voi mennä. Siitä huolimatta ja yhtämittaa piru iskee ja taas ajatellaan, että eiköhän se ole nyt tässä. Mutta ei ole. Uusia iskuja tulee jatkuvasti. Kukaan ei enää muista, eikä enemmistö edes tiedä, että esimerkiksi 70-luvulla, kun työttömyys ylitti kuusikymmentätuhatta, hallitus kaatui. Se korvattiin hätätilahallituksella, jonka piti hoitaa työllisyysasiat kuntoon. Tulos ei ollut kummoinenkaan, mutta yritys hyvä.

Nyt hallitus kaatui, kun Antti Rinteen naama ei kelvannut. Kepu järjesti Rinteen operaation, kun se kuvittelee sillä nostavansa pisteitään. Tosiasia lienee, että koko jupakan takapiruna oli edellinen pääministeri Juha Sipilä. Sipilä pelkää, että hänen alullepanema laaja valtion omaisuuden yksityistämisen operaatio menee nurin, kun se törmäsi Postin osalta ay-liikkeen kiviseen seinään.

Valtiolla on sen yritysten osakkeita omistavia osakeyhtiöitä. Solidium Oy ja Si-

pilän synnyttämä Vake Oy. Sipilän mukaan valtio tarvitsi kehittämis-yhtiö Vaken, joka panee taseet töihin. Puhe oli täyttä roskaa. Vake maksaa komeita palkkoja, mutta viime vuonna se tuotti vain tappiota. Sellaista kehittämistä.

Nuo osakeyhtiöt ovat siitä kivoja, että poliitikot eivät pääse niihin käsiksi kuin kerran vuodessa yhtiökokouksessa, jossa he asettavat yhtiöille hallitukset. Jos ja kun hallitukset ovat taitavia, niin ne voivat huseerata omaisuutensa kanssa lähes miten lystäävät. Ne voivat myydä omistamiaan osakkeita yksityisille sopivasti halpuutettuun hintaan. Siinä on Sipilän kuningasajatus.

ooo

Postin mielettömässä jupakassa ay-liike antoi malliesimerkin siitä, mitä se saa aikaan, jos haluaa riittää. Tässä tapauksessa uhka ulottui joka suuntaan, joten jäsenistön päättäväisyys oli selviö eikä sille kukaan voinut mitään. Tulosta syntyi. Pitkän aikaa ay-liike on ollut täysin hampaaton. Loputtomasti se on alistunut maltillisuuteen nolla ja jopa niitäkin huonompiin palkkaratkaisuihin. Parhaimmillaan, kun ay-liike on ollut kovana, se on uhannut ja jopa toimeenpannut 2-3 päivän "lakkoja".

Työntajien silmissä ne ovat olleet pelkästään huvittavia. Sitä todistaa vastaan sanomatta Teollisuusliiton kolmenpäivän "lakko", joka saa jatkoa työntajien julistamalla kuuden päivän työsululla. Näin duunarit menettävät yhdeksän päivän palkat syyttä suotta. Kokemuksesta tiedetään, että demarit pettävätkin aina ja tässä saatiin taas yksi esimerkki. Työehtojen ja palkkasopimuksista kahden kolmen päivän "lakkoille" työntajat pelkästään nauravat. Lakko on työläisille ainoa vahva ase työntajien loputonta kiristystä vastaan, siksi sillä ei pidä leikkiä.

Lakolla uhkailussa eikä lakon toteutumisessa koskaan pidä asettaa takarajaa. Lakko päättyy aina ja vasta, kun hyvään tai vähintään tyydyttävään sopimukseen on päästy. Pelkät työnseisaukset ovat demarijohtoisessa ay-liikkeessä olleet muotia pitkään. Siksi nyt kärsitään kurjista miinus, nolla ja työntajille maltillisista sopimuksista.

ooo

Aina kun edessä on uudet työ- ja palkkasopimukset työntajaleirissä ja monissa puolueissa koko valtamedian voimin väitetään, että talouden kilpailukyky, työllisyys ja koko talouden menestys riippuu pal-

koista. Siksi pakankorotuksissa täytyy olla malttia. Suuret palkankorotukset johtavat ties minkälaisiin menetyksiin ja pahoinvointiin, joten niihin eikä lakkoiluun ole varaa.

Joulukuun alkupuoliskolla Teollisuusliiton (sitä on joskus vaikea hahmottaa työläisten liitoksi) junailemaa kolmen päivän "lakko" työntajat itkivät, kun se maksoi hurjat 400 miljoonaa euroa. Siitä he olivat hiljaa, kun itse järjestivät sen jatkoksi kuuden päivän työsulun, joka maksoi vähintään 800 miljoonaa euroa.

Kun niikseen tulee ja kun pitää yrittää murtaa duunareitten lakkoa, niin kyllä rahaa löytyy ja sitä on "vaikka lampaat söis". Himmo voittojen tekemiseen duunareitten selkänahasta repien on niin valtava, että sitä ei mikään määrä tyydytä. Rahaa on, mutta kapitalistien mielestä menestymisen kannalta sakin pitää ensin olla täysi, vaikka säkki on pohjaton. Koko ajan pitää tehdä voittoa entistä enemmän.

Kapitalistisessa järjestelmässä työläisillä ei ole muuta vastuuta kuin huolehtia omasta ja perheidensä toimeentulosta. Vastuu tuotannosta ja työllisyydestä on kapitalisteilla. Tuotannon kannalta palkkojen merkitys on lähes

olematon. Esimeriksi teollisuudessa palkkojen osuus tuotannosta on vain noin 12 % ja muiden tekijöiden 88 %. Asia ei ole ihan näin yksinkertainen, mutta hyvin kuvaava. Kyse on kapitalistien osaaamisesta ja tahdosta markkinoilla.

ooo

Huonojen tes-sopimusten ansiosta kapitalistit ovat pitkään menestyneet. Viime vuonna he saivat lisäarvoa nettona, siis puhdas-ta voittoa peräti 112,3 miljardia euroa. Siinä oli erilaisia ilmaiseksi saatuja pääomatavaroita 54,5 miljardia. Todelliseen ökykulutukseen meni 36,1 miljardia ja käteen jäi vielä puhdasta 21,7 miljardia euroa, joka vastaa puolta nettopal-koista. Mihin se meni, sitä ei pirukaan tiedä. Monelle meistä on saatanut muodostua käsitys, että tämän huonommin asiat eivät enää voi mennä. Mutta kyllä voi, jos emme pidä itsestämme huolta.

Tulonjako on pantava uusiksi. Verotuksella noita kapitalistien ökytuloja on leikattava reippaasti ja palkankorotusvaraa on vaikka millä mitalla. Uuden hallituksen ja tulevaisuuden tes-neuvotteluissa tulonjako on pantava kokonaan uusiksi. Siihen Suomessa on varaa!

Kai Kontturi

TES kierros jatkuu – lisää lakkoja tulossa?

Työehtoneuvottelut ovat käynnissä monilla sopimusaloilla. Teollisuudessa nähtiin jo kolmen päivän lakko. Siihen ajautettiin työntajien jääräpäisyyden vuoksi. Teollisuusliitto katkaisi neuvottelut kemianteollisuudessa, koska työntajaliitto Kemianteollisuus ry. oli tuonut neuvottelupöytään mm. ay jäsenmaksupeerinnän lopettamisen. Neuvottelupöytään on työntajapuoli tuonut myös sairausajan palkanmaksun heikentämisen, lomarahojen leikkauksen, kahden arkipyhän poistamisen, palvelusvuosilisän poistamisen ja työajanlyhennyskorvausten poistamisen. Yhteensä nämä toteutuessaan pudottaisivat työntekijöiden vuosiansioita kymmeniä prosentteja.

Työntajatarjoaa mitätömiä korotuksia

Teollisuusliiton suurimmalla sopimusallalla, teknologiateollisuudessa (entinen Metallin sopimus) on edistytty sen verran, että sopimustekstit on saatu sovittua. KIKYä ei tekstissä enää ole. Enää on kysymys rahasta. Valtakunnan sovittelija jätti alalle sovintoesityksen, jonka olematonta palkankorotusta ei Teollisuusliitto voinut hyväksyä. Korotus olisi ensi vuodelle ollut 0,5 prosenttia. Työntajain, ja myös valtakunnansovittelija Piekkalan, tarjous oli laskettu varsin kummallisesti. Laskivat, että 24 KIKY-tunnin poiston kustannusvaikutus on miinus 1,4 prosenttia. Ei ole tiedossa, mihin tuo perustuu.

Teollisuusliiton mielestä KIKY tunnit tulivat ilman kustannusvaikutuksia – ja ilman kustannusvaikutusta ne myös lähtevät. Työntajat siis vaativat, että kun kolme vuotta on tehty talkoita, niin nyt työläisten pitäisi maksaa siitä, että talkoot loppuvat.

Tässä on syyt siihen, miksi Teollisuusliitto julisti kolmen päivän lakon teknologiateollisuuden, mal-

mikaivosten, kumiteollisuuden, öljy – maakaasu – ja petrokemianteollisuuden, lasikeraamisen teollisuuden, muovituoteteollisuuden ja kemianteollisuuden, teknisen huollon ja kunnossapidon sekä mekaanisen metsäteollisuuden sopimusaloilla ja puolustusministeriön työpaikkoihin. Myös Ammattiliitto PRO ja Ylemmät toimihenkilöt YTN julistivat lakon.

Kilkuttaako patruunoiden kello?

Teollisuusliiton puheenjohtaja **Riku Aalto** kommentoi tilannetta liiton Tekijä-lehdessä näin: ”On todella valitettavaa, että joudumme turvautumaan näin koviin otteisiin, mutta muukaan ei nyt näytä auttavan. Jouduimme katkaisemaan neuvottelut myös teknologiasektorilla, kun työntajapuolen halu sopimuksen syntymiseen oli täysin olematon. Näyttää siltä, että työntajaleiri hakee nyt konfliktia tosissaan ja laajalla rintamalla. Siinä ei ilmeisesti työtaistelusta johtuva kilpailukykyhaitta paljon vaakakupissa paina. Olemme kuitenkin valmistautuneet painostustoimiimme sen verran perusteellisesti, että eiköhän patruunoillakin ala kello kilkuttaa hieman toisessa sävyssä.” (Tekijä lehti 12/2019)

Yhteinen rintama

Teollisuusliitto, Ammattiliitto PRO ja Ylemmät toimihenkilöt YTN olivat lakossa yhtä aikaa. Ne hakevat oikeutta työntekijöille yhteisellä rintamalla. Työntajaliittoja tämä selvästi hermostuttaa. Otteet ja vaatimukset ovat työntajilla olleet kovat neuvottelujen alusta alkaen.

Yksi työntajan hermostumisen ja koventuneiden otteiden todiste saatiin, kun Nokia purki ylempien toimihenkilöiden luotamusmiehen työsopimuksen lakon jälkeen. Tätä pidetään työnt-

kijäpuolella selvänä kostotoimena. Ja sitä se varmasti onkin. Kaikki lakkoihin osallistuneet liitot ovat tuominneet vuosikymmeniä moitteetta palvelleen luottamusmiehen potkut. Tämä työntajan törkeä tempu ei työehtoneuvotteluja ainakaan helpota.

Liitot eivät ole vielä päättäneet uusista työtaistelutoimista. Viikolle 51 valtakunnan sovittelija Vuokko Piekkala on kutsunut osapuolet sovitteluun. On todennäköistä, että sovittelu ei työntajien kovan asenteen vuoksi tuota tulosta ja liitot joutuvat päättämään uusista lakoista. On uumoiltu, että patitilanne jatkuu ensi vuoden puolelle. Myös tulevien lakkojen on arveltu ajoittuvan tammikuulle.

Työehtoshoppailu työläisten arkea

Turun kaupungin omistama ruoka – ja kiinteistöpalveluja tarjoava Arkea ilmoitti vaihtavansa työntajaliittoa ja siirtävänsä työntekijät halvempien työehtosopimusten piiriin. Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL vastusti työehtoshoppailua kahdella lakolla.

Arkean työehtoneuvottelut olivat mutkikkaat. Lopulta asiassa päästiin sopuun 5. joulukuuta ja Arkea päätti palata Avaintan jäseneksi (Avainta ry. on valtakunnallinen ja monitoimialainen yksityisen sektorin työntajaedunvalvontajärjestö). Arkeaan on tehty paikallinen sopimus, jolla turvataan työntekijöiden työsuhteen keskeiset ehdot. JHL: n Avaintan kanssa solmiman ns. AVAIN TES: n soveltamisen jatkuessa mm. palkka kokemuslisineen, vuosilomat ja palkalliset sairauslomat säilyvät ennallaan.

JHL ja Arkean työntekijät joutuivat järjestämään kaksi lakkoa, ennen kuin sopimukseen päästiin ja työehtojen halpuitus saatiin estettyä. Turun kaupungin konserni jaosto kieltäytyi välillä neuvottelemasta JHL: n kanssa, koska sen mielestä neuvotteluperusteita ei ollut. Neuvotteluhaltu palasivat vasta toisen lakon jälkeen (lähde JHL nettisivu).

Sipilän käsi ohjaa

Ylen tietojen mukaan Katri Kulmuni kertoi Facebookissa Antti Rinteen syrjäyttämistä, että Posti-kiistassa syntyy syöksykierte, joka olisi syönyt hallituksen toimintakyvyn.

Kulmunin mukaan aiempaa meinoa jatkamalla hallitus ei olisi kyennyt olemaan iskussa keväällä, jolloin käydään vaikeaksi odotettuja työmarkkinaneuvotteluja. Tämä selittää täysin Keskustan työntajien motiivit. Ja eikö sen pitänyt olla niin, että hallituksen ja ministerien ei tule puuttua työmarkkinaneuvottelujen kulkuun. Jos sitä ei sallittu Rinteelle, niin miksi se sallittiin Sipilälle ja nyt Kulmunille.

Ylen haastattelussa Kulmuni sanoi lauseen seuraavaan tapaan: ”Olisi hyvä jos työpaikkakohdasta sopimista lisättäisiin. Se toisi nopeasti lisää työpaikkoja.” Ay-aktiivien kanssa käydyissä neuvotteluissa on viime päivinäkin todettu, että työpaikkakohtaiset neuvottelut eivät ole oikeita neuvotteluja. Niissä neuvotteluissa työntekijät eivät pysty pitämään puoliaan. Eikö tämä paljasta meille kaikille, mistä hallituksen hajottamisessa oli kysymys?

Kuva: Heikki Mannikko

Jarmo Kiamo (vas.), Jyrki Nieminen (kesk.) ja Petri Vasu (oik.) päivystivät lakkovahteina ABB Oy Marinen edustalla Vuosaaressa 11.12.-19. Kansan äänen toimitus kävi heidän luonaan keskustelemassa. Kuusi liittoon kuulumatonta meni töihin aamulla niin nopeasti, että heidän kanssaan ei ehditty keskustella. Pojat totesivat, että työmarkkinatilanne on kiristynyt. Työntajat koettavat nyt tosissaan kaventaa liiton voimaa. He tuovat koko ajan neuvottelupöytään lisää heikennysesityksiä. Piekkalan esitys palkoista oli oikea sillisalaatti, jossa esimerkiksi kiky-tuntien poistosta yritetään velottaa nyt 1,4 %. Poikain kanta noudattelee liiton näkemystä: ”Ilman kustannusvaikutuksia ne tulivat ja ilman kustannusvaikutuksia niiden tulee lähteä pois.” Neuvottelut jatkuvat maanantaina (16.12.). Arvio oli, että jos silloin ei neuvotteluissa edistytty, niin vuoden 2020 alkupuolella seistäan jälleen täällä.

Taas nähtiin kuinka voittoa tuottava yritys yrittää tahkota lisää voittoa työläisten kustannuksella. Ja taas nähtiin, kuinka työläisten yhtenäisen taistelutahto pakotti työntajain luopumaan aikeistaan.

Työläisten taistelutahtoa ja yhtenäistä rintamaa tullaan lähitulevaisuudessa tarvitsemaan monta kertaa. Duunarit eivät työtaisteluita halua. Työntajat ilmeisesti haluavat, kun niihin röyhkeillä palkanalennus – ja muilla heikennysesityksillä pakottavat.

Kaikki työtaistelut ovat nyt yhteisiä

Ay-liike ei ole tälläkään kertaa lähtenyt vaatimaan mitään päätähuimaavia palkankorotuksia, eikä muitakaan työehtojen parannuksia. Lähinnä yritetään pitää kiinni saavutetuista eduista. Niitäkin joudutaan lakoilla puolustamaan. Palkkavaatimuksista ei ole julkisuuteen Ay-liikkeestä kerrottu muuta kuin, että pyritään turvaamaan jäsenistön osto-

voima.

Työntajat puhuvat kilpailukyvästä aina ja varsinkin työehtoneuvottelujen aikaan. Ne vetoavat aina kilpailijamaiden parempaan asemaan. Kilpailijamaissa Saksassa, Ruotsissa, Itävallassa ja Hollannissa palkankorotusten taso on viimeisimmissä sopimuksissa ollut 3 – 6 prosentin luokkaa. Todellakin: noissa maissa työläisten palkkakehitys on kilpailukykyisempi kuin Suomessa!

TES neuvottelut eskaloituvat todennäköisesti lähiaikoina lakokoiksi. Niille on annettava kaikki mahdollinen tuki ja lakkoon osallistuvia on autettava. Kuten Postin ja Arkean riidassakin, ei tulevaisakaan lakoissa ole kysymys pelkäästä niihin osallistuvien elämästä ja työehtojen heikennysyritykset on estettävä. Taistelu on koko työväenluokan yhteinen.

Markku Nieminen

Huber Packaging Oy: n YT neuvottelut päättyivät – yritys lakkauteaan. Työt loppuvat koko henkilöstöltä

Yli sata vuotta metallipakkauksia valmistanut Huber Packaging Oy myytiin Emballator Metalpak Oy:lle. Työntekijät saivat myynnistä tiedon lokakuun alussa. Kaksi päivää myöhemmin henkilöstöryhmien edustajat saivat kutsun YT – lain 8 luvun mukaisesti neuvotteluihin mahdollisesta tehtaan lakkauttamisesta.

Neuvottelut päättyivät 14.11, jonka jälkeen Emballator Metalpak Oy: n hallitus on päättänyt lakkauttaa Huber Packaging Oy:n toiminnan ja siirtää tuotannon Emballatorin Lemmälän tehtaalle.

G.W.Sohlberg, GWS Metallipakkaus Oy ja Crown Pakkaus

Oy nimillä aiemmin tunnettu metallipakkaustehdas sijaitsi 1900 luvun alkupuolella Helsingin Jääkärinkadulla ja vuodesta 1947 lähtien Helsingin Herttoniemessä, josta kaksi vuotta sitten muutti Vantaan Piispankylään.

Vielä 1980 luvulla tehtaassa oli 450 työntekijää. 90 luvun laman seurauksena sekä omistajan – ja nimenvaihdosten yhteydessä väkeä on vähennetty niin, että henkilökunnan määrä on enää 23.

Työvelvoite päättyy kaikilta joulukuun alussa. Viimeiset työsuhteet päättyvät ensi vuoden kesäkuussa.

KÄ/toimitus

Jouluinen tervehdys kaikille Kansan äänen lukijoille Demokraattisen sivistysliiton puolesta!

Kiitos kaikille, jotka olette olleet mukana DSL:n toiminnassa ja tapahtumissa. Tervetuloa mukaan opintokorhoihin ja muuhun toimintaan myös v. 2020! Marx-opiston talvitapaaminen järjestetään Hauhon Vähäjärvelä 1.-2.2.2020. Leninin syntymän 150-vuotisjuhlan kunniaksi tapaamisessa käsitellään esimerkiksi Leninin vaikutusta Suomen historiaan sekä Leninin näkemyksiä poliittisesta työskentelestä. Asiantuntijavieraana mm. Tampereen Lenin-museon entinen johtaja Aimo Minkkinen.

Rauhaisaa uutta vuotta toivoo Demokraattinen sivistysliitto

Omituisin hallituskriisi 16 vuoteen

Antti Rinteen hallituksen kaato on viime vuosien eniten ihmetystä herättäviä tapahtumia. Kokoomus teki välikysymyksen Postin lakoon ja Rinteen lausuntoihin liittyen. Petteri Orpo halusi vain hämentää asiaa – mitään hallituksen toimintaan liittyvää asiaa hän ei esittänyt. Hän ei ikinä olisi voinut aavistaa, että keskustelun mainin-

geissa hallitus kaatuu. Postilakon ja Rinteen kaaton ainoa yhteys oli ajankohta.

Postin lakossa monta hämentäjää

Sipilän hallitus antoi valtionohjauksyksikölle tehtäväksi valmistella Postin yksityistämistä ja palkkojen alen- tamista. Valtion yhtiö olisi mainio esimerkki muillekin yrityksille ja toi- mialoille palkkojen halpuuttamiseksi kiky-sopimuksen hengessä. Postin hallitus ja valtionohjauksyksikkö ilmi- selvästi noudattivat Sipilän ohjeita ja vedättivät ministeri Sirpa Paate- roa, jonka tehtävänä oli katsoa val- tionyhtiöiden perään. Postin hallitus tekeytyi kuuroksi Rinteen ja Paate- ron viesteille, joiden mukaan työeh- toshoppailua ei suvaita. Posti ei ol- lut kertonut Paaterolle, miksi paket- tilajittelu haluttiin eriyttää muusta Postin toiminnasta. Kyse oli palkka- shoppailusta. Paateron erityisavus- taja Paavali Kukkosen rooli on mys- teeri. Työnantajien EK osti hänet puolelleen. Kukkonen ilmoitti siirty- vänsä EK:n johtavaksi asiantuntijak- si vastaamaan yrittäjyydestä ja elin- keinopolitiikasta. Valtakunnansovit- telija Vuokko Piekkala vasta opette- lee sovittelua..

Kokoomuksen välikysymys – pikkujuttu?

Ohdakkeista astua on Orpo-pojan oppositiotie ja hän yritti pysäyttää lähtölaskennan kokoomuksen pu- heenjohtajan pallilta yrittämällä ol- la oikein topakka ”oppositiojohta- ja”. 22.11.2019 vietettiin ”Otetaan lapset mukaan töihin” -päivää. Ant- ti Rinne ehdotti, että isovanhem- mat kutsutaan Postiin töihin sama- na päivänä. Kolmen ukin ja yhden mummin työpäivä vaikutti merkittä- västi postilakon loppumiseen. Jotta Rinne ei saisi ansiota lakon lopetta- misesta, Orpo keksi syyttää Rinnet- tä sekavista lausunnoista. Rinne te- ki pikkuvirheitä, mutta välikysymyksen syy oli se, että Rinne ja Paatero estivät lakon laajentumisen ja palk- kojen polkemisen. Hallitusryhmien puheenjohtajat kokoontuivat Kesä- rannassa pohtimaan vastausta väli- kysymykseen. Kaikki näytti olevan hyvin. Postilakko oli onnellisesti ohi.

Keskustan likaisen työn osasto puuttui peliin

Seuraavana päivänä alkoi tapahtua. Iltalehdi sai haltuunsa vuodetun kes-

kustan edustajien salaisen What- sapp-keskustelun viestit. Edustajat kävivät laajaa sananvaihtoa Rinnet- tä kohtaan tunnetusta luottamuk- sesta. Iltalehdi uutisoi: ”Yrittäjähän- kiset ja uskonnollisiin herätysliikkei- siin sidoksissa olevat keskustalaiset miehet näkevät tilaisuutensa koit- taneen, heille on avautumassa yl- lättävä mahdollisuus päästä eroon ay-taustaisesta pääministeristä, jo- ka on edellisellä vaalikaudella kriti- soinut heitä oppositiojohtajana sy- dämensä kyllyydestä.” Viestittelys- sä useat keskustalaiset kertovat, että ”kenttä” käy kuumana ja luottamus Rinteeseen on mennyt.

Juha Sipilä käytännössä teki aloitteen Rinteen kaatamiskokouk- sen kutsumisesta koolle. Viestissään hän yhtyi muiden keskustalaisten tarinoihin, joiden mukaan kentältä tullessa palautteessa on vaadittu pääministerin vaihtamista: ”Kyllä mi- nullekin tullut viesti on pelkästään tätä. Onko meillä ryhmäkokous- ta ennen välikysymyskeskustelua”, Sipilä kirjoitti eduskuntaryhmälle. Kepun likaisen työn osastoon kuu- luu lestadiolaishenkisiä, yrittäjähän- kisiä, laitaioikeistolaisia edustajia: Sipilä, Markus Lohi, Mikko Kärnä (kutsutaan myös nimellä Kränä), Ari Torniainen, Juha Pylväs, Joonas Könttä ja ryhmäjohtaja Antti Kurvi- nen ym..

Salainen viestien vaihto

Tunnelmia jaetaan keskustan sulje- tuissa ja salaisimmissa keskustelu- ryhmissä. IL siteeraa:

– Nyt tulee jo rauhallisimmilta ja vakaimmilta keskustalaisilta viestiä, että luottamus Antti Rinteeseen on mennyt, lappilainen Markus Lohi lisää kierroksia.

– Pääministeri vaihtoon tai kin- taat tiskiini! Tämä on minulle tul- leiden viestien tiivistys, Juha Pylväs säestää.

– Johtajat Lohi ja Pylväs tiiv- vistävät myös sen palautteen, joka minulle nyt tulee. Huomenna men- nään kentälle Markuksen kanssa. Ei tule olemaan mukavaa, Mikko Kärnä arvioi.

– Kyllä minullekin tullut viesti on pelkästään tätä, toteaa Juha Sipilä ja tekee aloitteen Rinteen kaatamis- kokouksen kutsumisesta koolle.

Sipilän teko on outo. Keväällä

Kuva: Heikki Mämmikkö

Hallitus kaatui. Osa tästä joukosta sitä jo osasi 12.11. Postin pääkont- torin edustalla ”ounastella”. Kaatumisen syistä on puhuttu paljon. Täs- sä tapauksessa yksi olennaisimmista asioista on jäänyt mainitsematta nimittäin se, että ”postin jakelu on lakisääteinen palvelu ja sitä toteu- tettiin valtion itsensä toimesta vuoteen 1990, jolloin posti- ja telelaitos muutettiin liikelaitokseksi sekä 1994 muodostettiin Suomen PT Oy:n ty- täryhtiönä Suomen Posti Oyj. Tällöin valtion asema muuttui palvelun tuottajasta osakkeen omistajaksi.” Oliko se yksi alkusyy käydyille työ- taisteluille ja Rinteen hallituksen kaatumiselle?

hän neuvotteli hallitusohjelmasta Rinteen kanssa ja nyt haluaa eroon Rinteestä.

– Pitäisi kokoontua! Nyt pitää ol- la askelmerkit mietittynä, Pylväs an- taa välittömästi tukensa ajatukselle.

Kurvinen vastaa nopeasti; Ryh- mä kootaan varmasti ennen väliky- symyskeskustelua.

Keskusteluun liittyy Joonas Könttä. Hän oli Kulmunin kampan- jakierroksen organisoija puheen- johtajakisassa.

– Jämsässä oli tilaisuus. Ei ol- lut luottamusta, lähinnä ihmetystä, Könttä kannattaa Rinteen syrjäyt- tämistä.

– Lappu Lindtmanille. Jäätteen- märkeä muistaen, Kärnä jatkaa.

Yrittäjäpatruunat sinetöi- vät Rinteen hallituksen kohtalon

Rinteen kaatamista alettiin valmis- tella. Kopla kiertää puolueen tapah- tumissa. Salaseurassa juuri kukaan ei asetu Rinteen jatkoon kannalle. Lo- hi soittelee koko viikonlopun kent- täväelle ja kerää väkeä hallituksen kaatoon. Sipilän mukaan patruu- noita on syksyn mittaan ärsyttänyt ay-taustaisen Rinteen sooloilu työ- voimapolitiikassa.

Kulmunin vihjailu kaatoi hallituksen

Hallitusdraama kuvastaa viime päi- vien puoluekannatuslukujen kehi- tystä sekä demarien ja kepun nä- kemyseroja talouspolitiikassa. Pelis- sä on kahden ”kansanliikkeen” tule-

vaisuus. Kulmunin esiintyminen oli epävarmaa, mutta sanoma tuli lo- pulta selväksi myös Rinteelle. Halli- tuksen kaaduttua keskusta pyrki va- kuuttelemaan Sdp:lle, että hallitus- yhteistyö voi jatkua kuten ennenkin. Kulmuni ei halunnut ärsyttää dema- reita enempää. Sipilä kiistää roolin- sa kaato-operaatiossa: hän oli vain ”viattomasti” kysynyt, onko ylimää- räistä ryhmäkokousta ennen väliky- symyskeskustelua.

Demarien puoluekaappaus hallituksen eron taustalla

Vuonna 2003 pääministeri Anne- li Jäätteenmäen eron syy oli se, et- tä hän kertoi totuuden Paavo Lip- posen vehkeilyistä USA:n presiden- tin kanssa. Ne Lipponen oli julista- nut salaisiksi.

Puheenjohtajavaalissa Jäät- teenmäelle hävinnyt Vanhanen juoni demarien kanssa eduskun- nassa. Demarien ryhmäjohtaja Jou- ni Backman tuli ”yllättäen” kepun ryhmäkokoukseen ilmoittamaan, että demarit hajottaa hallituksen, ellei Jäätteenmäkeä heti erote- ta. Vain Vanhanen ja hänen ”rikos- toverinsa” tiesivät operaatiosta ja puheenjohtaja nuiji eropäätöksen pikavauhtia ja Vanhanen nostettiin pääministeriksi ennen kuin muut kokouksessa ehtivät edes tajuta, mistä oli kysymys. Periaatteessa sa- ma operaatio toteutettiin nyt toisin- päin. Myöhemmin selvinnee, kuka demareissa oli vallankaappauksen johtaja. Rinne on puolueessaan epä- suosittu, joten kaappaus oli suhteel-

lisen helppo toteuttaa kepun avus- tuksella. ”Aina sattuu kun tapahtuu”, kuvasi keskeinen demarivaikutta- ja puolueen johtamista. Keskusta- johto ei olisi lähtenyt Sipilän kop- lan vehkeilyyn, ellei se olisi tiennyt Rinteen siirrosta syrjään. Viestin- nän professori Anu Kantola katsoo, ettei Rinteen eron syynä suinkaan ole väitetty valehtelu tai totuuden muunteleminen, vaan Sdp:n syösky kannatusmittauksissa. ”Savuavan ase- en savu oli sen verran viero, että tietysti Rinne olisi voinut jatkaa, jos niin olisi haluttu.”

Sittenkin hölmöjen toi- laus?

Rinteen lähtö voi jo kaduttaa kepu- a. Sipilä lähetti kiireesti Sdp:n ryhmän jäsenille viestin, jossa oli valmis ”te- kemään mitä vain” luottamuksen palauttamiseksi puolueiden välillä. ”Punamultayhteistyö elää kriittisiä päiviä”. Jo toisen kerran tänä vuon- na Sipilä kaatoi hallituksen – ensin omansa, sitten Rinteen. Kulmuni ei riemuitse puolueensa saavutukses- ta. Hän oli A-studiossa Sanna Mari- nin kanssa hätäisen, maansa myy- neen oloisena.

Ilталыpsy meni ohi

Juuri nyt kepu on kovin kiltti puolue, joka tekee mitä vain demareita miel- lyttääkseen. Rinteen hallituksessa se saattoi kiristää myönnetyksiä de- mareilta. Ehkä osat ovat vaihtuneet. Monet tarkkailijat arvelevat, että ke- pu katuu Rinteen kamppitamista. Tu- lipa aloite operaatiosta demareilta tai kepulta, konnan osa lankeaa ke- pulle. Kepun kannatus tippunee al- le 10 % tasolle. ”Karjakko” Kulmunin Ilталыpsy meni mönkään ja maitoäm- päri kaatui navetan lattialle.

Seuraavaksi lähtee Katri Kulmuni?

Kiviä kuormaan ehti siis kertyä, mut- ta olivatko ne riittävän suuria halli- tuskriisin synnyttämiseksi? Keskus- ta ei pysty kertomaan yhtään syytä luottamuksen menettämiseen. Puo- lueen oikeistokaarti ei Sipilän joh- dolla voinut sietää työväenhenkistä pääministeriä.

Kulmunin esiintymisestä näki, että hänet oli pantu asialle, joka ei miellyttänyt. Häntä on verrattu au- ton valoissa säikähtäneeseen jä- nikseen. Ellei Kulmuni opi johta- maan puoluetta, ensi kesänä johta- ja vaihtuu. Annika Saarikko palaa äitiyslomalta.

Juhani Tanski

Kansanäänestys asehankinnasta

Suomen historian suurinta ase- hankintaa yritetään ujuttaa pi- mennossa kansalaisten mak- settavaksi. Kaksien vaalien- kaan aikana ei asehankinnois- ta saatu väitellä. Sen sijaan run- saasti on propagandaa levitet- ty hankintojen tärkeydestä. Yri- tään seurata tiedotusvälineitä tarkasti, mutta en ole huomau- nut kenenkään kertovan, voi- tetaanko uusilla aseilla mah- dollinen sota Venäjää vastaan.

Ei myöskään kerrota hankintojen lopullista hintaa, arviot liikkuvat 7 ja 50 miljardin välillä. Olisiko väärin ennustaa jostain tarpeellisesta jou- duttavan leikkaamaan iso rahamää- rä. Jos taas hankinta rahoitetaan ve- lalla, on se melkoisen bruttaali teko. Tulevat veronmaksajat maksavat

nykypäättäjien tyhmyydestä. Olisi oikein, etteivät maksaisi sellaisesta, jota eivät ole tilanneet.

Suomella on aina ollut taipu- mus nöyristellä milloin mihinkin ilmansuuntaan. Nyt on vuoros- sa Yhdysvaltain edessä nöyristely. Maailmantilanne on vaan sellainen, etteivät Trumppi ja hänen hännys- telijänsä pysy kehityksen mukana. Yhdysvaltain rooli maailman polii- sina on ohi. Lähimmän kymmenen vuoden aikana Kiina ohittaa Yhdys- vallat niin taloudellisesti kuin so- tilaallisesti. Kiina ja Venäjä yhdis- täessään sotavoimansa ovat voit- tamaton pari. Tämä fakta tulisi Eu- roopan Unioninkin tunnustaa ja lo- pettaa tehottomat pakotteet. Kyllä Krimin alue on ja pysyy Venäjän hal-

linnassa riippumatta onko Venäjän johdossa Putin tai joku muu.

Koska Suomen asehankin- nat ovat siksi suuria, että kan- salaisilla pitäisi olla oikeus päättää niistä mieluummin kuin Arkadian- mäen sirkuslaisten. Jos kansalais- ten enemmistö haluaa uusia aseita, huolimatta niitten mukana tulevis- ta vaaramomenteista, niin tilataan. Joka tapauksessa aseet eivät lisää turvallisuutta, mutta turvattuut- ta kylläkin. Jos nykyinen uhoami- nen johtaa tulevaisuudessa sotaan Venäjän kanssa, tulisi myös arvioi- da, montako Hornettia on jäljellä kolmannen sotapäivän jälkeen.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta

Rinteen-Marinin hallituksen militarismi

Mistä ei voi puhua, se pitää sala- ta. Hallitusohjelmassa todetaan, että Hornet-kaluston suoritus- kyky korvataan täysimääräises- ti ja hankintasopimus solmitaan vuonna 2021. Vasemmistoliiton kansanedustaja Johannes Yrtti- aho on valittanut Helsingin hal- linto-oikeuteen siitä, että HX- hävittäjähankkeen lokakuista päätöstä koskevat asiakirjat on puolustusministeriön päätök- sellä salattu.

Hallituksen talouspoliittinen mi- nisterivaliokunta päätti 1.10. puoltaa tarkennetun tarjouspyynn- nön lähettämistä viidelle HX-tar- joajalle. Puolustusministeri Ant- ti Kaikkonen sanoi tuolloin STT:lle,

että tarkennetussa tarjouspyynn- nössä hintakatoksi asetettiin 10 mrd €. Voimassa oleva puolustus- poliittinen selonteko lähtee siitä, että hintahaarukka on 7–10 mrd €.

Osa asiakirjoista luovutet- tiin ei-julkisina, eli niiden julkinen käyttö ja luovuttaminen kiellettiin. Luovutetuista asiakirjoista voi pää- tellä, että kokonaan salassa pidet- täviksi jäivät asiakirjojen sisältämät taloudelliset tiedot. (STT)

Kansanedustajat päättävät mm. valtiontaloudesta. Heille tu- lisi antaa tarvittavat tiedot. (toim. huom.)

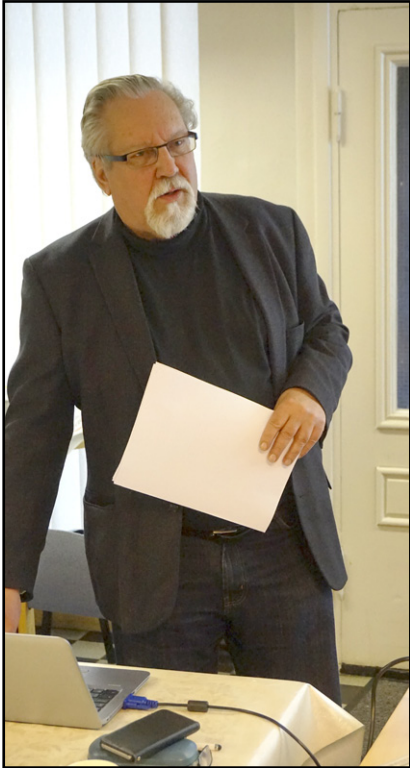
Juhani Tanski

Hyvinvointimallimme kohtalo 1990-luvun laman jälkeen?

Uusliberalismi haastoi Suomen mallin

Talouden kansainvälistymisen, teknologisen kumouksen, kiihtyvän automaation ja niihin elimellisesti liittyvän joukkotyöttömyyden seurauksena hyvinvointimallin rahoitusperusta ja teoreettinen sekä ideologinen perusta alkoi järkkyyä. Paineet julkisen järjestelmän yksityistämiseksi lisääntyivät ja perinteisten hyvinvointivalttiolisten uudistusten takana olleiden eturyhmien ja puolueiden painostusvoima ja valtaresurssit heikentyivät olennaisella tavalla. Vanha hegemoninen blokki, punamulta ei enää toiminut kunnolla.

Murroksen yhteydessä voi puhua epookin muutoksesta: vanhan hyvinvointimallin monien osalaisten yhtiäikäisestä horjumisesta. Murroksen yhteydessä on alettu kiistellä siitä, kantaako globaali kapitalismi enää vastuuta työllisyydestä ja demokratiasta vai onko se unohtamassa liittonsa hyvinvointivaltion ja demokratian eli kansalaisten kanssa? Joka tapauksessa 1990-luvulta alkaen olemme joutuneet

Jari Heinonen luennoi Hermannin kerholla 3.11.2018 ”Kansanrintaman eurooppalaiset liikkeet”

Pohjoismaisen hyvinvointimallin kukoistuskauti kesti Suomessa toisen maailmasodan jälkeen useita vuosikymmeniä aina 1990-luvun alkuun asti. Hyvinvointimalli oli tärkeä osa taloudellisen kasvun mallia, jossa talous ja hyvinvointimalli kasvoivat rinnakkain toinen toistaan tukien.

”Laajeneva huono-osaisuus on seurausta eriarvoistavasta yhteiskuntapolitiikasta, jota on alettu harjoittaa 1990-luvun laman aikana ja jota on syventänyt yleinen kansainvälinen talouskehitys ja siihen liittyvä uusliberalistinen ajattelu- ja toimintatapa.” Kolmannen sektorin ruuanjakelu on osa meidän sosiaaliturvaa.

neet todistamaan ympärillämme syvää murrosta, aikakauden muutosta. Työttömyys lisääntyi ja huomattava osa suomalaisista köyhtyi. Hyvinvointimallimme ulkoiset ehdot muuttuivat, ja kahdesti päälle kaatunut syvä talouslama ja sen myötä Suomeen vakiintunut uusliberalistinen yhteiskuntapolitiikka haastoivat monelta osin Suomen mallin.

Hyvinvointimallimme on muuttunut monien leikkausten ja syvän rakennemuutoksen yhteen kietoutumisen seurauksena todellakin monella tapaa. Mutta mikä suomalaisessa yhteiskunnassa ja sen hyvinvointimallissa 1990-luvun murroksen jälkeen on aivan konkreettisesti muuttunut? Nostan esille kuusi pääteemaa.

Köyhyys ja työttömyys nyt pysyvä ilmiö

Ensinnäkin rakenteellisen alityöllisyyden ongelma eli työttömyys on tullut pysyväksi ilmiöksi suomalaisessa yhteiskunnassa. Samalla siihen läheisesti kytköksissä oleva köyhyys on laajentunut ja ennen kaikkea syventynyt. Köyhyys on vastentahtoista osatomuutta yhteiskunnassa kulloinkin normaalina pidetystä elämäntavasta. Köyhyys on Suomessa paljon laajempi ja haastavampi ongelma, kuin hallituksen nimit-

tämän Eriarvoistumisen työryhmän (2018) esittämässä tulkinnassa todetaan. Siinä ongelmana nähdään vain jotkut rajatut ”eriarvoistumiseen kytkeytyvät köyhyystaskut ja huono-osaisuuden notkelmat”. Köyhyydestä on pikemminkin tullut pysyvä ilmiö ja siitä kärsivät erityisesti pitkään työttömänä olleet. Kun työttömyys aiemmin liittyi enemmän talouden suhdanteisiin ja oli usein tilapäistä ja ohimenevää, enää se ei sitä ole. Esimerkiksi Arope-indikaattorilla mitattuna (”At risk of poverty and social exclusion”) Suomessa elää nykyisellään jopa 900 000 ihmistä köyhyy- ja syrjäytymisriskissä. Laajeneva huono-osaisuus on seurausta eriarvoistavasta yhteiskuntapolitiikasta, jota on alettu harjoittaa 1990-luvun laman aikana ja jota on syventänyt yleinen kansainvälinen talouskehitys ja siihen liittyvä uusliberalistinen ajattelu- ja toimintatapa.

Pääomatulo ei muutu hyvinvoinnin rahoitusperustaksi

Toiseksi tuloerot ovat kasvaneet 1990-luvun laman jälkeen ja senkin jälkeen ne ovat pysyneet korkealla tasolla. Erityisesti vuodesta 1994 alkaen tuloerojen kasvu on ollut nopeata. Se on ollut jopa OECD-maiden nopeinta 1990-luvun alun jälkeisellä kymmenvuotiskaudella. Tuleroja on lisännyt se, että pienitu-

loisten tulo-osuus on pienentynyt, keskituloisten pysynyt jotakuinkin ennallaan ja pienen suurituloisten ryhmän tulo-osuus on puolestaan kasvanut. Tulerojen kasvu johtuu huomattavalta osin pääomatulojen nopeasta kasvusta. Ongelma on myös verotuksellinen, sillä pääomatuloilla rikastuva joukko maksaa veronsa pääosin pääomaveroina, joihin verotuksen progressio ei pure. Verotusjärjestelmä ei enää tällöin tasaa käytettävissä olevia tuloja kuten ennen. Vaikka Suomi kansantaloutena on rikkaampi kuin koskaan, ei tämä lisäarvomassa käänny entiseen tapaan hyvinvointimallin rahoitusperustaksi. Suomalainen hyvinvointimalli on perustunut sosiaaliseen eheyteen ja yhteen kuuluvuuteen. Kasvavat tuloerot rikkoivat tätä eheyttä.

Kolmanneksi funktionaalinen tulonjako eli työn ja pääoman välinen tulonjako kansantaloudessa on muuttunut voimakkaasti pääomatulojen eli voittojen hyväksi 1990-luvun puolivälistä alkaen. Kymmenvuotiskaudella 1999 - 2008 voittojen osuus oli keskimäärin 34, 5 prosenttia, kun se vuosina 1980 - 1989 oli 24, 6 prosenttia. Siirtymä on siis todella merkittävä, kymmenen prosenttiyksikköä pääoman hyväksi. Sama funktionaalisen tulonjaon taso on jatkunut edelleen myös viime vuosina, vaikka muutostahti onkin hidastunut ja suhdanteet ovat heiluttaneet jonkin verran funktionaalista tulonjakoa. Yleisesti voi sanoa, että meillä Suomessa talouskasvun kultamuna, lisäarvomassa on mennyt suurelta osin pääomanomistajien tileille.

Sosiaalipolitiikan yhdenvertaisuudesta luopumisen tuonut leipäjonot

Neljänneksi sosiaaliturvan leikkaukset ovat olleet rakenteita muuttavia. Erityisesti lisääntynyt tarveharkinta on lamojen aikana tehtyjen päätösten myötä horjuttanut suomalaisen sosiaalipolitiikan universalismia. Voi perustellusti kysyä, olemmeko menossa universalismista kohti työperäistä sosiaaliturvaa ja tarveharkintaa, jonkinlaista residuaalimallia? Esimerkiksi ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan pääsyn ehtojen tiukentaminen on lisännyt työmarkkinatuen ja tätä kautta myös tarveharkintaisen toimeentulotuen varassa elävien osuutta työttömistä. Toimeentulon saajien osuus on va-

kiintunut Suomessa 400 000 tasolle vuodessa.

Viidenneksi kirkon ja monien kansalaisyhteiskunnan kolmannen sektorin järjestöjen ylläpitämät leipäjonot ja ruokapankit ovat tulleet kiinteäksi osaksi suomalaista viimesijaista sosiaaliturvaa. Yli 20 000 henkilöä turvautuu viikoittain ruoka-apuun. Vuosittain noin 100 000 henkilöä käy leipäjonoissa.

Kuudenneksi hyvinvointimallin murros ja leikkaukset ovat heijastuneet myös kuntatasolle, julkisiin palveluihin. Uuden talouden luomia malleja on siirretty julkishallintoon, julkisten palveluiden alueelle ja monille muille hyvinvointimallin ydinalueille. Eräs leikkausten pääsuunta ovat olleet kuntien valtionavut. Tämä on johtanut palvelujen leikkauksiin. Samalla julkisissa palveluissa on otettu käyttöön uusia tapoja toimia, kuten New Public Management ja tilaajatuottaja-malli. Tämä taas on johtanut palvelujen mittaviin kilpailutuksiin ja ulkoistuksiin.

Markkinahenkinen toimintamalli ohjaa kieroutuneella tavalla sosiaalitoimintaa

Uusliberalistinen yhteiskuntapolitiikka on haastanut monella tapaa vanhan hyvinvointimallimme. Ensinnäkin rahamarkkinat on vapautettu, jonka myötä pörssikeskeinen ajattelutapa on vahvistunut. Toiseksi julkisen sektorin palvelujärjestelmää ja sen hallintoa on muutettu ottamalla käyttöön uusi markkinahenkinen ajattelutapa, New Public Management ja sen rinnalla melko laajasti tilaajatuottaja-malli. Kolmanneksi työmarkkinoilla on tehty suuria muutoksia, joiden seurauksena joustot, osa-aikatyö, pätkätyöt ja vuokratyö ovat lisääntyneet. Neljänneksi sosiaalipolitiikkaa on muutettu ottamalla käyttöön ns. aktiivisen sosiaalipolitiikan linjauksia (”workfare”), joiden ytimessä on ollut osallistavan ja vastikkeellisen sosiaaliturvan vahvistaminen. Kysymys on ollut järjestelyistä, joissa erityisesti työttömät on veloitettu erilaiseen työhön tai työtoimintaan, joka ei ole kuitenkaan perinteistä palkkatyötä.

Uudistuuko vasemmisto torjumaan uusliberalismin?

Suomalaisessa hyvinvointimallissa muutokset ovat olleet nopeita ja sen ydinrakenteita monella tapaa muuttavia. Yhteiskunnan ohjausideassa on tapahtunut merkittävä muutos. Globaali, markkinavälitteinen talousmalli ja uusliberalismi sen keskeisenä ohjausideologiana ovat purkaneet vähä vähältä valtiollista ja institutionaalista sääntelyä. Kokonaan uusliberalismi ei kuitenkaan vielä ole Suomen pohjoismaista mallia kyennyt murtamaan, mutta kykeneekö se tähän? Toistaiseksi vastaus tähän kysymykseen on avoin ja riippuu ratkaisevasti vasemmiston kyvystä toimia uudistuvan hyvinvointimallin puolesta. Kysymys on siitä, miten täytämme Suomen poliittisessa järjestelmässä olevan SKDL:n kokoisen aukon.

Jari Heinonen

Kirjoitus perustuu tekijän kirjaan ”20-luvun hyvinvointimalli. Sosiaalinen kysymys, liike & politiikka”. In-to 2019.

Pihlajalinnan taru

Sen piti olla yhteiskunnallinen yritys. Näin kertoi meille kihniöläisille sekä koko kansalle YLE:n A-Talkissa aikanaan Pihlajalinnan omistaja Mikko Wirén. Vieraili Kihniössä päättäjien ja kuntalaisten tentattavana. Kysyttiin huolestuneina, entä jos Pihlajalinnaa myydään kansainväliselle pörssiyhtiölle. Maireasti kertoi, ettei huoleen ole aihetta. Mieheen pitää luottaa, jos hän tässä ja nyt sanoo Pihlajalinnan pysyvän suomalaisena. Kysykääpä alueemme asukkailta nyt, ostaisitko häneltä käytetyn auton?

Näin sitten alkoi alueemme taru Pihlajalinnan alaisuudessa. Jos lempeästi sanoo, niin aika haipakkaa meno on ollut. Ihan on heikko-päistä heikottanut, kuten on tapana ollut sanoa. Hieman kärjistäen voi sanoa, etteivät työntekijät aamulla ole töihin tullessaan tienneet, minkä firman työosan pääl lensä pukevat. Palvelu ja on myllätty ja yks kaks kihniöläiset joutuivat toteamaan, kuinka omaa sairaalaamme kylmän rauhallisesti alettiin tyhjentää.

Kuinka ollakaan kuin vanhas-

ta muistista yrityskaupan myötä leveästi hymyillen kerrottiin, ettei Pihlajalinnan kanssa sopimuksia tehneiden kuntien kanssa tule mikään muuttumaan. Sallikaa minun nauraa. Painakaa hyvät ystävät tämä mieleenne, meillä on edessä kovat ajat, kunhan uusi terveysjättiläinen pääsee vauhtiin. Kiveä ei jätetä kääntämättä, jotta terveysjätin omistajat saadaan pysymään tyytyväisinä.

Tänään Pihlajalinnan omistajat hykertelevät ja naureskelevät makeasti. Ovat tehneet mukavat

tilit. Ihan vain piruuttahan voi kysäistä, keiden kustannuksella jättipottia nyt jaellaan. Missä tilassa yhteiskuntamme on ja elää? Jatkuvasti kuulee, kuinka hoivaan ei riitä rahaa. Kuinka ala-arvoista hoitoa vanhukset saavat ja taas valitetaan pulaa rahasta. Hoiva-alan työntekijöiden palkkavaatimuksille irvistellään ja pidetään yhteisen veneen keikuttamisena.

Kuitenkin terveysalan yritysten johtajat käärivät mahtavia tuloja, yrityskaupoilla rikastutaan ja sitten voitotellaan, kun puuttuu satoja miljoonia hoitamitoituksen toteuttamiseksi. Mitä on mahdollista, että kaikille kuuluvilla sosiaali- ja terveyspalveluilla voidaan surutta tehdä voittoja? Sellainen pitäisi lailla kieltää, sanon minä.

Hannu Tiainen
6.11.2019Kihniö

Sähköauto tulee – onko taloyhtiösi valmis?

Suomessa kasvihuonekaasujen päästöjen suurin lähde on asuminen. Meillä on rakennettava raskaasti ja asuinrakennusten lämmitys vaatii suhteellisen massiivisen infran. Toiseksi eniten päästöjä syntyy meidän syömisestä. Suurin osa eläinperäisestä ravinnostamme on jollakin tavalla kasvatettuja kotieläimiä. Luonnonvaraisilla eläimillä emme tule toimeen, ja jos olemme kasvissyöjiä, sen ruokavalion raaka-aineet joko kuljetetaan tänne joskus hyvinkin kaukaa tai ne kasvatetaan lämmitetyissä paljon sähköä kuluttavissa tiloissa. Kolmantena ilmastorasitteiden listalla on liikkuminen. Elämme harvaan asutussa, pitkien etäisyyksien maassa, jossa useat hyvinkin arkiset ja päivittäiset toimet ja askareet vaativat siirtymistä paikasta toiseen. Tähän siirtymään tarvitsemme useimmiten jonkinlaisen kulkuvälineen. Vielä nyt tuo väline on hyvin voittopuolisesti polttomoottorilla kulkeva auto.

Ilmastonmuutoksen uhan alla liikku-
misen tuottamille kasvihuonekaasu-
päästöille ollaan asettamassa rajoja.
Biokaasuauto on jo liikenteessä, ve-
tyauto on kehitteillä. Eniten keskus-
teluissa esillä ollut vaihtoehto on
sähköauto. Sähkömoottorilla kul-
kevan auton ”tankkaus” on aiheut-
tanut kysymyksiä. Latauspisteiden
verkko on vielä kehittymätön. Huol-
toasemille sijoitetut latauspisteet ei-
vät ole toimiva ratkaisu.

**Euroopan Unioni antoi jo
omat suosituksensa sähköauto-
jen latauspisteistä.** Unionin oh-
jeistuksen mukaan jatkossa kaikkiin
kerros- ja rivitaloihin on rakennetta-
va yksi sähköauton latauspiste jo-
kaista kymmentä autopaikkaa kohti.
Suomen hallitus pani paremmaksi.
Nyt eduskunnan päätettäväksi tule-
vassa hallituksen lakiesityksessä la-
tauspisteiden määrä asetetaan niin,
että jos talossa on viisi tai enemmän
autopaikkoja, ne kaikki on varustet-

tava latauspistokkeilla.

**Sähköauton lataaminen ei
hoidu** sillä nyt olemassa olevalla au-
topaikan lämmitystolpasta saataval-
la sähköllä. Se vaatii kokonaan uu-
det sähkötekniset rakenteet, parkki-
paikkojen putkituksen ja kaapeloin-
nin. Voi olla, että taloon aikanaan
rakennetun sähköverkon siirtoka-
pasiteetti ei riitä, jolloin kaapeloin-
ti on uusittava kokonaan. Sähköau-
ton latauksen energiankulutuksen
mittaus on järjestettävä niin, että
laskutus tulee olemaan huoneisto-
kohtaista.

**Itse latauspisteitä ei kannata
asentaa yksittäin** eikä kaksittain,
koska sähköautojen yleistyessä la-
tauspisteitä tarvitaan jatkossa aina
vaan enemmän. Sähkön saatavuus-
den ja sen riittävyyden varmista-
miseksi putkitukset ja kaapeloinnit
on järkevintä rakentaa samalla ura-
kalla jokaiseen nykyiseen ja uuteen
autopaikkaan, ettei koko talon pihaa

(parkkialuetta) tarvitse avata aina,
kun sähköautojen määrä lisääntyy.

Kuka maksaa?

Kuka maksaa nämä sähköautojen
latauspisteet? Menevätkö taloyhtiön
putkiremonttirahat latauspis-
teiden rakentamiseen? Miten tässä
olisi otettava huomioon, että asuk-
kaista osa – kasvava osa – on autot-
tomia? Onko omistusmuodolla täs-
sä merkitystä? Vuokrataloissa vaihtu-
vuus on suurempaa kuin omis-
tustaloissa. Sähköauton latausmah-
dollisuuden käytännön järjestämi-
nen tulee kuitenkin jokaisessa talo-
yhtiössä päätettäväksi. Näistä kysy-
myksistä soisi käytävän keskustelua.

**Valtion (ARA) tuella rakenne-
tuissa vuokra- ja asumisoikeus-
taloissa** on mahdollista saada 35
% tukea tätä sähköautojen latau-

Mistä säätövoimaa?

Nykytilanne

Säätövoimalla tarkoitetaan kor-
vaavaa energiaa, pääosin sähköä.
**Kun sähköä käytetään enemmän,
mitä normaalisti voidaan tuottaa
ja vikatilanteissa, tai ”paukkupak-
kasten” yllättäessä tarvitaan sää-
tövoimaa. Pahimmassa tapauk-
sessa sähköjärjestelmä kaatuu
osittain tai jopa kokonaan, eikä
”töpselistä” saada sähköä. Tällöin
nykyinen sähköistetty yhteiskun-
ta pysähtyy. Nyt säätövoima to-
teutetaan pääosin fossiilisella
polttoaineella; öljy, hiili, kaasu
jne. Pienempiin vikatilanteisiin
käytetään esimerkiksi automaati-
sesti käynnistyviä lentokoneis-
ta poistetuilla suihkumoottoreil-
le pyöritettäviä generaattoreita.
Olennaista säätövoimalle on, et-
tä se voidaan käynnistää nopeas-
ti ”nappia painamalla”.**

Ilmaston muutos

Hiilidioksidipäästöjen vähentämi-
nen edellyttää fossiilisten polttoai-
neiden vähentämistä polttamiseen,
joista hiili on noussut tärkeimmäksi.
Näiden korvaaminen biotuotteil-
la tarkoittaisi hiilinielujen vähen-
tämistä ylikäyttämällä metsiä sekä
maa-alan poistamista ruokatuotan-
nosta. Tekniikan kehittäminen ja tur-
han tuotannon vähentäminen voit-
tojen maksimoimiseksi auttaisi jon-
kin verran.

**Aurinkopaneelien ja tuuli-
voimaa tuottavien laitteiden ke-
hitys** on nopeutunut ja niiden mer-
kitys sähkön tuotannossa lisään-
tyy nopeasti. Hiilidioksidipäästöjä
syntyy pääasiassa vain niiden val-
mistuksessa. Ydinvoiman suosio on
myös kasvussa, vaikka siitä syntyvää
säteillevää jäteongelmaa ei olla py-
syvästi ratkaistu.

Miten päästeettömälle sähköntuotannolle säätö- voimaa

Aurinkopaneelit eivät tuota sähköä,
kun aurinko ei paista. Tuulimyllyistä
ei saa energiaa, jos ei tuule. Suurite-
hoisten ydinvoimaloiden ongelma-
na on iso vajaus sähköverkossa, kun
ne joudutaan sammuttamaan huol-
toseisokkien takia tai vikatilanteis-
sa. Pullonkaulana on, että akkujen
nykytekniikalla ei voida varastoida
suuria tehomääriä ja sähkön siirros-

Kuva: Heikki Mannikko

**Sähköautojen latauspisteitä löytyy jo satoja huoltoasemilta, ostareilta
ja parkkihalleista. Sähköauto tulee ja näkyy jo katukuvassa.**

sinfraa varten. Edellytyksenä on, et-
tä latauspisteitä rakennetaan uusit-
tavalle parkkialueelle vähintään vii-
si. Tuen enimmäismäärä yhtä talo-
yhtiötä kohti on 90 000 euroa. Tätä
ARA:n tarjoamaa etua voivat hakea
kaikki säännellyn asuntokannan ta-

lot. Vapaan markkinan asuntokan-
nassa tämä sähköautojen aiheutta-
ma kustannus on kokonaisuudes-
saan asukkaiden kontolla.

Unto Nikula
Asukasliiton hallituksen jäsen
Asuminen&Yhteiskunta -lehti

Kuva: Kalevi Wahrman

**Sähkön käyttö tulee kasvamaan jonkun kymmenen vuoden kulues-
sa moninkertaiseksi kasvattaen sähkön siirto- ja jakeluverkon fyysis-
tä kokoa ja maankäytön tarvetta. Verkon tarvitseman metallin ja mui-
den raaka-aineden tarve kasvaa vastaavaksi. Tilanne tulee muodostu-
maan mahdolltomaksi jos ei ryhdytä toimenpiteisiin sähkön tuotannon
hajauttamiseksi.**

sa syntyy suuria lämpöhäviöitä.

Realismia

Fortumin toimitusjohtaja Pekka
Lundberg totesi uutisoitaessa lop-
pujen EON osakkeiden kaupasta,
että välivaiheen energialähteeksi
tarkoittaen säätövoimaa jää ”tois-
taiseksi vähiten saastuttavana fos-
siilinen maakaasu”. Myös biokaasu
toimii, mutta sille ei löydy järkevää
raaka-ainetta, kuten riittävästi jäte-
aineita.

Miten eteenpäin

Nykyisellä tekniikalla ja osaamisel-
la vaihtoehtoksi jää vetytalous. Va-
litettavasti suuret kaupalliset öljy-
yhtiöt ovat torpanneet vetytekniikan
kehittämistä ja laajempaa käyt-
töönottoa. Vetyä tehdään ja tar-
vitaan nykyään erityisesti kemian
teollisuudessa. Esimerkiksi öljynja-
lostuksessa vety- krakkauksella voi-
daan pilkkoa raakaöljyn jakeita arvok-
kaimmiksi tuotteiksi kuin pe-
rinteisillä tislausmenetelmillä. Vedy-
n valmistus on kallista. Lisäksi ny-
kymenetelmillä, esimerkiksi hiilive-
ty-yhdisteistä tehtynä hyötysuhde on
heikko ja aiheuttaa hiilidioksidipää-
stöjä. Sähkön avulla elektrolyysi-
sillä voidaan tuottaa vetyä vedes-
tä saasteettomasti, mutta siinäkin
hyötysuhde on huono. Valmistuk-
seen joudutaan käyttämään enem-
män energiaa, mitä vedystä loppu-
tuotteena saadaan.

Ratkaisu vetytalouteen

Tuuli-, tai aurinkovoimaa käytettäes-
sä saadaan energiaa epätasaisesti.

Tällöin niille on rakennettava huo-
mattavasti ylikapasiteettia, jota ei ai-
na voida käyttää kulutukseen. Ydin-
voiman suuret yksiköt, joiden tuot-
toa ei juurikaan voida säätää aiheut-
tavat ongelmia kulutuksessa. Tässä
vetytalous astuu kuvaan, vaikka sen
valmistus sähköstä on hyötysuhteel-
taan heikko.

Päästöttömän sähkön ylikapa-
siteetilla voidaan tehdä vetyä, jo-
ka on varastoitavissa. Siitä voidaan
nykytekniikalla tehdä helposti saas-
teetonta sähköä, kun perustuotan-
to ei riitä. Vetyä voidaan käyttää pe-
rinteisenä polttoaineena niissä koh-
teissa, missä käytetään nyt fossiilisia
polttoaineita. Polttokennotekniikal-
la voidaan hyödyntää vetyä yhdistä-
mällä sitä happeen, jolloin reaktios-
sa syntyy suoraan sähköä ja lämpöä.
Vetyä voidaan säilyttää ja kuljettaa
olemassaolevalla kaasulaitteistolla
vähäisin muutoksin.

Vedyn käyttö

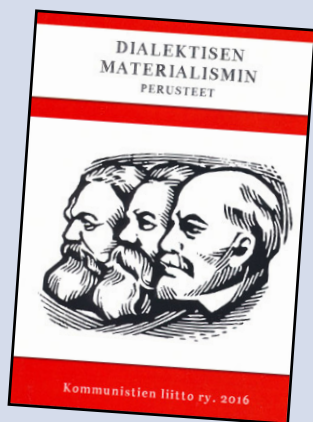
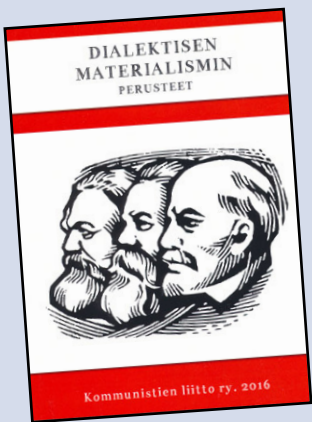
Vetyä voidaan käyttää nykyises-
sä sähkön- ja lämmön tuotannossa
vähäisin muutostoin. Polttokenno-
tekniikka mahdollistaa tuotannon
hajauttamista, jolloin päästään ke-
vyempiin sähkön siirtoverkkoihin.
Polttokenno voi toimia omakotita-
lon nurkassa, autoissa, jne.

**Pariisissa on käytössä sata ve-
dyllä toimivaa taksia ja tilaukses-
sa on kuulemma 500 autoa.**

Kalevi Wahrman
Porvoo

Työläisen käsikirja on välttämätön

**Uusliberalistiselle kapitalismille ei työläisillä tällä hetkellä ole aset-
taa yhtenäistä vastavoimaa. Marxista ja Engelsistä saakka kapitalis-
minvastainen työ on perustunut työväenluokan tieteelliseen maail-
mankuvaan ja arvomaailmaan.**

40 vuoteen tätä dialektisen ja his-
toriallisen materialismin maail-
mankatsomusta ei ole päivitetty
vastaamaan tieteen ja yhteiskun-
takehityksen uutta vaihetta. Tä-
nään toimii lukuisia pieniä ”vasem-
mistolaisia ryhmiä”, jotka subjektii-
visin perustein hakevat yhteiskun-
nan ongelmiin ratkaisua, kuten te-
kivät ”pikkuporvarilliset ryhmät” jo
ennen Marxia ja Engelsiä. Työkan-
san tavoitteita ei voida edistää, el-
lei perusteena pidetä marxilaisen
tieteen omakumista ja sen edel-
leen kehittämistä.

**Ratkaisuja nykyajan ongel-
miin monet hakevat suoraan**
Marxista ja jättävät huomiotta
meidän ja Marxin väliin jää-
vän työväenliikkeen kokemuksen.
Luonnollisestikaan Marx ei anta-
nut ratkaisuja meidän aikamme
kysymyksiin. Hän löysi yhteiskun-
takehityksen ja työväenluokan
maailmankatsomuksen teorian,
jota soveltamalla ja kehittämällä
kunkin ajan työväenluokka voi ra-

kentaa kapitalisminvastaista luok-
kataistelua.

**Siksi laaja kapitalisminvas-
tainen työ ja työväenluokan yh-
distyminen tuottaa tuloksia vas-
ta,** kun omaksumme joukkomitas-
sa marxilais-leniniläisen teorian ja
sosialismin historiallisen kokemuk-
sen. Kaikkien on omaksuttava ”työ-
läisen käsikirja”. Tämä Kommunis-
tien Liiton julkaisu **”Dialektisen
materialismin perusteet”** ilmes-
tyi kolme vuotta sitten. Se löytyy
myös netistä. Hakekaa Kommu-
nistien Liiton etusivulta ”Opintoai-
neisto” ja sieltä ”Dialektisen mate-
rialismin perusteet.” Tämä ”Työläi-
sen käsikirja” kaikkien tulee omak-
sua. os. <https://www.kommunistienliitto.com/>

Kirjasi voitte tilata os. Ju-
ha Kieksi (juha.kieksi@saunalahti.fi). Hinta postitse on seitsemän (7)
euroa. Kirjaa saa myös Kansan ää-
nen aktiiveilta. Lisätietoja: www.kommunistienliitto.com.

Talousarvio puheen- vuoro vuodelle 2020

Alkava vuosi on Kihniölle merkityksellinen. Täytämme 100 vuotta, mahdollinen käräjäointi palveluidemme tuottajan Parkanon kanssa ja rimpuiu irti talouden kurimuksesta. Saamme todenteolla kääriä hihat oman kuntamme puolesta. Kunnanjohtajan katsauksessa kysytään: Olemmeko me elinvoimainen kunta?

Mitä tarvitaan jotta olisimme elinvoimainen kunta - laadukkaat palvelut, vauvasta vaariin. Meidän hyville palveluillemme on lyöty kapuloita rattaisiin. Hiljaa hivutamalla palveluitamme on Parkanon kaupungin ja Kolmostien terveyden toimesta heikennetty. Kiitos kuntalaisten aktiivisuudelle, kunnan johdolle ja päättäjillemme, että olemme yksissä tuumin viheltäneet pelin poikki. Kihniöläiset eivät syyttä suotta haasta riitaa – olemme pitkämielisiä, mutta rajansa kaikella. Jos nyt annamme periksi, on kuntamme itsenäisyyden loppu lähellä.

Kun kädenvääntöön Parkanon kanssa lisätään mahdollinen maakuntauudistus, jota nykyinen hallitus on hahmotellut, niin kiviä tulee olemaan olemassaolomme tiellä. Kunnanjohtajan katsauksessa sivulla 6 todetaan mm. seuraavaa: ”Rinteen hallitus on asettanut tärkeimmäksi uudistamiskohteeksi Tulevaisuuden sote – keskusohjelman (Maakunnan hankekokonaisuus). Hankkeen kautta on tarkoitus uudistaa erityisesti palvelujärjestelmää siten, että nykyisistä terveyskeskuksista muodostetaan laaja-alaisia sosiaali – ja terveydenhuolto-keskuksia.”Tässäkö piilee Parkanon vimma ajaa alas sairaalamme ja sitä kautta loput terveyspalvelumme, jotta Parkanosta tulisi se laaja-alainen sosiaali – ja terveydenhuoltokeskus? Miettikäs sitä?

Tiedämme, kuinka kunnat ja kaupungit kamppailevat huononevien talouksien kanssa. Lomauttavat väkeään ja karsivat palveluita. Yksi sun toinen kolkuttelee kriisikunnan ovela, myös rakas Kihniömme. Jos katsoo pelkkiä lukuja talousarviossa, niin muurahaiset kipitävät pitkin selkärankaa. Kuitenkin mielestämme valoa näkyy tunnelin päässä. Rinteen hallitusohjelman lupaamat lisäpanostukset kunnille olisivat tuiki tärkeitä. Tummiä pilviä tuli kuitenkin jo heti alkuun, kun EU ärähti hallitusohjelmassa panostettavan liikaa julkiselle sektorille. Nähtäväksi jää uskaltaako hallitus hyppiä aisan yli EU: n suhteen.

Riikosen hallista saatiin kaupat tehtyä ja sitouttaa yritys vankasti Kihniöön – näin uskomme. Myös Pyhäniemen kehittäminen on nytkähtänyt eteenpäin. Jos vielä saamme tuulivoimaa kuntaamme täydellä teholla, niin a’vot. Kihniön sadan vuoden juhlan merkeissä voimme asettaa tulevaisuuden tavoitteeksi 100 uutta työpaikkaa, 100 uutta asukasta.

Entä sitten alijäämän kataminen? Monia vaihtoehtoja talousarviossa pohditaan. Itselleni kysymys vesi – ja mahdollisen lämpölaitoksen yhtiöittämisestä on kinkkinen, periaatteellinen. Yhtiöittäminen tarkoittaisi päätösvallan karkaamista valtuuston ulottumattomiin eli demokraattisen päätöksenteon ulottumattomiin. Jossain vaiheessa voitaisiin siis vesilaitos myydä tai sulauttaa yhteen Parkanon vesilaitoksen kanssa ilman, että voisimme siihen vaikuttaa.

Toki ymmärrän, että oman kaivon omaavat maksavat vesihuollon piirissä olevien veden saannista, eikä se tunnu kohtuulliselta. Myös alijäämän katamisen kannalta yhtiöittäminen olisi varteenotettava vaihtoehto. Kova jaakobin paini myllertää sisuksiani yhtiöittämisen suhteen. Monia asioita olisi ollut ryhmässämme toiveiden tynnyriin, mutta ymmärrämme talouden kuntoon saattamisen tärkeyden ja sitä myötä kunnan itsenäisyyden turvaamisen, että tyydymme esitettyyn talousarvioon. Vain itsenäisenä kuntana voimme taata palveluidemme säilymisen.

Mielestämme talousarvio ja taloussuunnitelma niissä rajoissa, mitä on käytettävissä, ovat hyvin ja huolella laadittuja. Kiitos siitä viranhaltijoille ja kunnanhallitukselle. Suuret kiitokset kunnan työntekijöille, sosiaali - ja terveydenhuollossa raskaissa töissä, ainassa epävarmuudessa kamppaileville työntekijöille. Kiitokset myös sitkeille yrittäjille, yhdistyksille ja kuntalaisille, panoksestanne oman kuntamme elinvoiman puolesta.

Valtuustoryhmämme hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman. Hyvää joulun odotusta kaikille tahoille.

Kyykystä ylös valtuustoryhmä

Hannu Tiainen

Ville Rahikainen, Esko Koivisto ja Matti Orava veivät itsenäisyyspäivänä SFT:n kukkatervehdyksen Valtakunnalliselle Punakaartilaisten muistomerkillä.

Itäinen Uusimaa tulppa Kaakkois- ja Itä-Suomen kehitykselle

Kun Porvoosta rautatie Keravalle valmistui 1874 yksityisellä rahoituksella, saattoivat ruotsinkieliset päättäjät tyydytyksellä todeta, että itäisen Uudenmaan ruotsinkielinen alue on kulttuurisesti ja kielellisesti turvattu, eikä aiottu ”rantarata” hanke edennyt maanomistuskistojen vuoksi. Keskiajalta peräisin oleva Suuri Rantatie (Kuninkaantie) Turku-Viipuri välillä, sai itäisen Uudenmaan alueella toimia 1950-luvulle asti merkittävimpänä väylänä, kunnes kuutostie sai pikipinnan 60-luvun alkuun tultaessa. Maan aluekehitykseen puuttui ensimmäisen kerran Korkein oikeus päätöksellään 2008 vahvistaen Helsingin ”aluevaltauksen” läntisestä Sipoosta. Maan kaakkoisten- ja itäisten osien kehityksen kannalta olisi Keisarillisen senaatin tullut puuttua asiaan jo 150 vuotta aiemmin. ”Maan aluekehitykseen” ei 2008 päätöksellä ollut vaikutusta. Se ei kehittänyt muun itäisen Uudenmaan, kaakkoisen, ja itäisen Suomen liikenneyhteyksiä ja asutuksen edellytyksiä.

Kulttuurisuus on itäisellä Uudellamaalla kulminoitunut aina kielikysymykseen, joka on kielilain lisäksi tukeutunut Maanhankintalakiin (1945), asemakaava- (1932), ja ko- (1951), rakennus- (1958) ja myöhemmin Maankäyttö- ja rakennuslakiin (1999). Näillä ja kunnallisella itsemääräämisoikeudella on pystytty jarruttamaan alueen ”suomettumista”. Kysymyksen suhteen ei voida osoittaa selkeää puoluepoliittista kannanmäärittelyä, kun kielikysymys on ylittännyt puoluerajat (mm. Porvoon historia IV 2008). Itä-Uudenmaan sosiaaliseen- ja elinkeinorakenteelliseen kehitykseen on kuitenkin suuresti vaikuttanut Helsingin läheisyys (mm. Waris 1932, Haapanen 2013), vaikka se on halunnutkin ”eristäytyä” eteläisen Suomen kehityksestä, ehkä ymmärtämättään ja päätöksillään vaikuttanut muunkin Suomen kehitykseen, jonka voi sanoa tänään näkyvän maan alueellisena eriarvoistumisena.

Itäinen Uusimaa erkaantui muusta Uudestamaasta Seutu-

Porvoon ja Keravan välille rakennettiin yksityisin voimin ratayhteys v. 1874. Liikenne siirtyi uudelle yhtiölle 1887 ja sen jälkeen VR:lle 1917. Henkilöliikenne päättyi 1981 ja tavaraliikenne 1990. Vuodesta 1991 on Porvooseen ajettu museojunaliikennettä. Tarkoitus on säilyttää Porvoon rata osana valtakunnallista rataverkkoa.

suunnitteluliiton (1959, 1965-seutukaava) perustamisella, joka antoi mahdollisuuden kulttuurisen omaisuuden säilyttämiseen, mutta samalla rakensi rajoja ”luonnolliselle” kehitykselle, joka vääjäämättä paisutti pääkaupunkiseutua, kun Suomenlahden itäisempi rantaa-alue – vuosikymmenten saatossa – paalutettiin kielikysymyksellä taloudellisen kehityksen ulkopuolelle. Nesteen tai IVO:n ydinvoimalan tulo alueelle ei muuttanut alueen maaseutuvaltaisuutta, mutta Neste muutti Porvoossa ja Porvoon MLK:ssa suomen kielen enemmistöksi 60-70-lukujen taitteessa. Sipoosta tuli ”tulpan” kapea-, kantava kohta, jossa suomen kieli virallistui enemmistökieleksi 2003.

Nesteen Kilpilahden jalostamon historiaan (mm. Kuisma 2004) sisältyy kielikysymyksen kannalta suuria draaman aineksia. Neste (Raade? Valtio?) tarvitsi energiahuollolle/jalostamolle keskeisen sijainnin lisäksi syväsataman. Tontin (622 ha) hankinta tapahtui ruotsinkielisestä Porvoon MLK:sta ”bulvaanin” avustuksella ja päätös rakentamisesta tehtiin 1962 Sipoon rajalle. Sipoo ei antanut rakentaa asuinaluetta Nesteen henkilöstölle Sipoon puolelle, vaikka se olisi ollut terveellisempi alue vallitsevien tuuliolojen vuoksi. Samoin tyrmättiin Sipoon Spjutsundin ja Boxin kaa-

valliset kehittämistarpeet. Porvoon ja Porvoon MLK ”joutuivat” vastaanottamaan suomenkielisen muuttopaineen ja merkittävät verotulot. Moottoritie edistyi hitaasti Helsingistä itään, mutta rantarata ei, eteläisen Suomen maakuntahallintojen tahdosta huolimatta. Esteeksi nousi maakunnaksi ”kasvanut” Itä-Uudenmaan liitto (1994) synnyllään ja valtion rataan kohdistamat ”kannattavuuslaskelmat”.

”Kunnallinen itsemääräämisoikeus” on sukua lailliselle yksityisen omaisuuden suojalle, joiden yli yhteiskunnan on vaikea kulkea, vaikka nämä ”määräämiset ja omistukset” estäisivät suuremmat kehityskuvat, ihmisten hyvinvoinnin kasvun. Suomen aluekehityksen tasa-arvoisuuden kannalta olisi tärkeää, että Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa kaavoituksen ylin päätösvalta palautettaisiin ministeriö- ja maakuntatasolle. Näin eivät yksittäiset kunnalliset kuppikunnat pääsisi ohjailemaan kehitystä alueellista eriarvoisuutta lisäävällä tavalla esim. kauppa- ja palvelutuotannossa, luonnonympäristön kulutuksessa tai asumisen ja liikenneverkkojen suunnittelussa ja voitaisiin estää, ettei itäisen Uudenmaan tapaisia kehitystulppia synny.

Hannu Ikonen
Lieksa sd

Itsenäisyyspäivänä punasotilaiden muistomerkillä

Helmikuussa 1917, Tsaarin luovuttua vallasta, alkoi Suomesakin uudelleen herätä poliittinen aktiviteetti itsemääräämisoikeuden ja työolojen parantamisen saralla. Jälkimmäinen johti seuraavana vuonna luokkasotaan. Maamme porvaristo tukeutui edelleen Venäjän väliaikaiseen hallitukseen ja sai siitä tuen eduskunnan hajottamisessa. Kun Venäjän väliaikainen hallitus kaatui Lokakuun Vallankumouksessa, tuli Suomen porvareille pakottava tarve julistaa itsenäisyys. Tämä ei estänyt porvareita sittemmin myymästä sitä saksannelle. Siis ilman suurta lokakuun vallankumousta Suomi tuskin olisi päässyt nauttimaan itsenäisyydestä...

Tänä vuonna nähtiin sellainen ihme, että demarit ottivat hajurakoa ”valtiohoitajapuolueen” asemaansa. Epäselvässä tilanteessa, jossa Postin hallituksen onnistui ujuttaa 700 pakettinlajittelijaa halvemmalla TES:in piiriin, yritti Paatero liian myöhään jäädyttää tilanteen. PAU:n lakon alettua, yritti hallitus avittaa valtakunnan sovittelijaa kokoamalla avuksi ”työmarkkinakonkarien” neuvotteluryhmän.

Tällä kerralla ”konkarien” esitys ei kelvannutkaan työnantajia edustavalle medialiihtolle.

Tietoisenä, että palkka-ale-mallia TES-shoppailu- tulisi koskemaan nopeasti myös heitäkin, alkoivat useat liitot tukea PAU:n lakkoa. Kahden ja puolen viikon jälkeen oli hallituksen edessä laaja-alainen lakoliike. Kriisin ratkaisu oli erikoinen. Postin hallitus kieltäytyi perumasta liikkeen luovutusta, mutta oli pakotettu purkamaan sopimuksensa Medialiiton kanssa ja palauttamaan pakettinlajittelijat Paltan kautta PAU:lle. Taidettiin demarien riveissä tajuata, että jos he jatkavat aikaisempaa ”valtiohoitajapuolueen” rooliaan ja jättävät duunarit heitteille, niin he kärsivät siitä seuraavissa vaaleissa? Irtaantumisesta ”valtiohoitajapuolueen” asemastaan demarit saivat maksaa kovan hinnan

Perussuomalaiset totesivat ”palkkojen polkemisen ja työehtoshoppailun” juurien löytyvän kokoomuksen aikaisemmasta toiminnasta ja eduskuntaryhmän johtaja **Ville Tavio** antaa siitä vieläpä hyvän esimerkin. Voisipa melkein sa-

noa, että ”teemme jotain oikein” olisi siis ollut perussuomalaisen pienen hajuraon otto kapakka-fasismista. Mutta, mutta. Mahdollisuuttaan kalastella demarien vesillä eivät perussuomalaiset käyttäneet kunnolla. Sopan alkaessa he katsoivat 500 irakilaisen palautuksen jäädyttämisen tärkeämmäksi, kuin suomalaisiin työntekijöihin kohdistetun palkka-alen uhan. Seuraavassa vaiheessa he kylläkin esittivät edellä mainitun arvostelun kokoomusta kohtaan, mutta kyseenalaistamatta Postin hallituksen palkka-ale-yrityksen järkevyyttä, puhumattakaan siitä, että olisivat vaatineet Postin hallituksen erottamista. Lopuksi he vajosivat kokoomuksen tasolle marisemaan Rinteen ja Paateron selitysten tasosta.

Vaan eipä tainnut yhdellekään osapuolelle juolahtaa mieleen, että virhe taisikin tulla jo Postin liikelaitostamisessa ja osakeyhtiöittämisessä...

Ville Rahikainen SFT
Valtakunnallisella Punaisten muistomerkillä

Kuppaaminen on kovaa puuhaa

Hyvänä esimerkkinä voi pitää presidentti Mauno Koivistoa, jonka suunnitelman mukaan aloitettiin kansantalouden alasajo. Sitä sanotaan rakennemuutokseksi. Hän pani alulle suurpääoman, isojen kapitalistien ikuisen haaveen vapaakaupan toteuttamiseksi. Se merkitsi ensiaskeleina liittymistä Euroopan sisämarkkinoihin ja edelleen Euroopan unioniin. Tulokset ovat olleet dramaattiset; pieni joukko suurkapitalisteja on rikastunut, mutta kasvanut köyhien joukko köyhtynyt. Se tuntuu koko kansan luissa ja ytimissä. Parempaan huomiseen vain harva uskoo. Elämä on muuttunut näköalattomaksi.

Maajusseja on kuritettu

Vuoden 1980 jälkeen elinkeinoelämän rakennemuutos näkyy siinä, että alkutuotannon osuus tuotannosta on supistunut 55,9 %:sta 3,3 %:iin. 110 tuhatta maatilaa on lopetettu. Lypsylehmistä on hävitetty 450 tuhatta, 62 %, ja pelloja on pantu pakettiin miljoona hehtaaria. Niistä 700 tuhatta hehtaaria on suunniteltu metsäksi. Tähän mennessä lie-
nee metsitettynä noin 400 tuhatta hehtaaria.

Jalostuksen, teollisuuden ja rakentamisen osuus kasvoi 20,1 %:sta 30,2 %:iin. Mutta alkutuotannon alasajon vuoksi kasvu on lähinnä näennäistä, sillä teollinen kotimarkkinatuotanto on kokenut kovia. Sen sijaan palvelujen osuuden kasvu 24,0 %:sta 66,5 %:iin on todellista. Vuoden 1990 jälkeen viennin ja tuonnin osuudet ovat lähes tulkoon kaksinkertaistuneet. Viennistä lisäarvo on merkittävästi parempi kuin tuonnista, jonka lisäarvosta pääosa jää tavaran tuottajamaahan. Kun palvelut eivät tuota lisäarvoa, ne haukkaavat osan tavara-
tuotannon lisäarvosta.

Eletään liikatutannon pelossa

Vaikka kapitalistien välinen kilpailu kasvattaa työn tuottavuutta ja siten myös lisäarvoa, niin kasvava tuonti vaikuttaa päinvastaiseen suuntaan. Toisaalta investoinnit tuontitavaroiden merkittävästi kasvaneisiin varastoihin ja lisäarvoa tuottamatto-

miin palveluihin (esim. kauppa-
kukset) alentavat lisäarvon, voiton, suhdetta sijoitettuun pääomaan, voiton suhdelukua. Kun tähän vielä lisätään jatkuva tuotantokyvyn kasvu ja samanaikainen kansojen osto-
voiman hiipuminen, kapitalismi elää koko ajan tietoisesti tai tietämättään liikatutannon pelossa. Siksi tuotannon kasvunäköalot ovat synkät niin pitkälle kuin silmä siintää.

Tuotannon määrä kasvoi 1980-luvulla 50,5 %, mutta 1990 luvulla EU:n ehtojen täyttämisen seurauksena vain 34,7 %. Alamäki on siitä pitäen jatkunut seuraavina vuosikymmenjaksoina niin, että 2010 luvulla päästään enää 11,1 %:iin. Kapitalisteilla ei ole käytettävissä mitään keinoa, jolla talouden kasvu saataisiin paremmalle tolalle. Meidän suuri ongelma on poikkeuksellinen logistiikka eli suuret rahat- ja varastointikustannukset. Niille kukaan ei voi mitään, kun Venäjän kauppa on poissuljettu. Nyt näyttää siltä, että vuoteen 2070 mennessä yhdenkään vuosikymmenen tuotannon määrällinen kasvu ei saavuta 10 % vaan jää jopa reippaasti sen alle. Siitä seuraa, että kapitalistien välinen kilpailu muuttuu entistäkin rajummaksi.

Työn tuottavuuden kaksi ongelmaa

Kaiken lisäksi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on valtava noin 70 000 miljardin dollarin suuruusluokkaa oleva virtuaalirahan kupla. Jos tai kun se jonain päivänä puhkeaa

tuho ylittää kaikki mielikuvituksen rajat. Kapitalistien välisessä kilpailussa työn tuottavuudella on keskeinen rooli. Sillä on kaksi keskeistä seurausta. Ensinnäkin yritykset, jotka eivät onnistu kilpailun vaatimassa työn tuottavuuden kasvattamisessa putoavat pois, toiseksi se, että tuottavuuden kasvu vähentää työn tarvetta ja työttömyys lisääntyy.

Vuonna 2000 työttömyyteen haaskattuja työtunteja oli 23,5 %, mutta 2050 niitä näyttäisi olevan 47,2 %, 2060 niitä olisi jo 52,8 % ja 2070 peräti 58,0 % kaikista käytettävissä olevista työtunneista. Näköalot ovat perin synkät. Kovenevassa kilpailussa ja tuotannon kielteisessä kehityksessä kapitalistit pelkäävät voittojensa hupenemista. Siksi he kaikki ja lakeijoineen yhdessä tuumin tekevät kaikkensa tehostakseen palkkatyöläisten, itse asiassa koko väestön, kuppaamista.

Nalle leikkaisi edelleen sosiaaliturvaa

Tästä Björn Wahlroos antoi (HS 23.10) maistiaisja, vaikka ne ovat vanhastaan tutut, niin nyt niillä oli jotenkin entistä uhkaavampi sävy. Hänen listallaan olivat korostetusti esillä vaatimus yritysten ja osinkojen veroasteen alentamisesta. Se tarkoittaa, että valtion tuloja pitää leikata, vaikka sotaleluihin meneekin joku 12 miljardia euroa. Nalle Wahlroos on sitä mieltä, että asia hoidetaan kannustinloukkuja purkamalla eli leikkaamalla sosiaaliturvaa. Siten ihmisten olisi pakko pysyäkkeen jotenkuten hengissä ottaa vastaan töitä millä palkalla hyvänsä. Edelleen

talouden tasaisen kasvuvirran, joka poisti sukupuolista-, alueellista-, etnistä- ja rakenteellista eriarvoisuutta. Tutkittua tietoa hyödynnettiin ja arvostettiin, luokkayhteiskunta alkoi häviämään, "sosiaaliset siirtymät" yleistymään. Mainintu jakson jälkeinen aika on tarvinnut kampanjoita, ohjelmia, "talkoita" ja "positiivisia ajatusvirtoja" taloudellisen eriarvoisuuden seurausten siistimiseksi, poliittikojen kampanjojen sytykkeiksi. Tärkeämpää kuin yritysten sukupuolisten tasa-arvo ohjelmien laatiminen olisi ohjelma tuloksen tasaisemmasta jakamisesta myös kunnissa, valtiossa kuin yhteiskunnassa yleensä. Yritysholhousyhteiskunta laiminlyö pyrkimyksen taloudelliseen tasa-arvoon, se jakaa vain pystyvimmille, ei "luuserille" ja pahoinvoinnin syvenevä kierre jatkuu.

Talouden pitkät syklit ovat historiaa, joka voi kertoa, olinko minä/me syventämässä eriarvoistavaa sykliä äänestämällä, päätöksiä tekemällä, uskomalla oppiin, joka meille ymmärtämättömil-
le ulkoa annettiin, hyvinvoinnin edelleen kehittämiseksi? Vai halusimmeko - "lähtiessämme politiikkaan" - että voimme muuttaa eriarvoistavaa sykliä vai "täyttää masimme" ja "lähteä politiikasta"?

Hannu Ikonen
Lieksa sd

Koiviston pitkä EY linja

Kansa torjui 70-luvulla Koiviston kuningasajatuksen, liittää Suomi EEC:n jäseneksi. Vastustus EY-jäsenyyttä kohtaan on tänäkin voimakas ja kasvaa koko ajan.

60-luvulla Suomessa vallitsi suurtyöttömyys ja ns. talonpojan tap-
peiliga. Silloin sanottiin, että tapa talonpoikia päivässä. Satojatuhansia ihmisiä joutui lähemmäs maa-
seudulta Ruotsiin. Osa muutti pääkaupunkiseudulle. Koivisto toimi sen hallituksen pääministerinä, joka toteutti tätä politiikkaa. Silloin oli kuvassa mukana jo val-
mistuminen EY:ään. EY oli perustettu jo vuonna 67. Silloin puhuttiin EEC:stä, Euroopan ta-
lousliitosta, joka oli EY:n yksi osa. Suunnitelmana oli valmistella EEC-vapakauppasopimus 70-lu-
vun alkun. Koiviston ollessa pääministerinä käytiin jo keskus-
telua Suomen EEC-jäsenyydestä. Pohjoismaissa puhuttiin Norda-
hankesta, jonka arkkitehti oli Koivisto. Siitä, että EY oli perustettu,

kaatui Norde-kysymyksen. Koivisto joutui siirtymään Suo-
men pankkiin, jossa hän oli tau-
salla koko 70-luvun.

Koivistolainen linja nykyisen sekasotkun takana

Kun kansa on ihmetellyt, miksi presidentti ei tee mitään, ei kansa ole nähnyt Koiviston todellisia tekemisiä. Kun v. -85 hyväksyt-
tiin EY:n sisämarkkinajohdanto, alettiin Suomessa vapauttaa pääo-
manliikkeitä v. 1986, joka oli yksi EY:n vaatimia vapauksia. Tämä oli yksi perussy sille sekasotulle, jossa Suomen talous nyt rypee. Se on kuitenkin sitä ominta Koivis-
ton talouspolitiikkaa ja Koiviston linjaa. Kun tilin tilillä työllisyyden

Ei Euroopan Unionille
2/1923

sen sellaisenaan. Nyt on käyn-
nitetty neuvottelet Suomen liit-
tymiseksi EY:ään ja jo ennen
neuvottelija Koivisto sanoo, että
sopimus hyväksyttiin sellaisenaan.
Maastrichtin sopimus pitää
sisällään sen, että EY tämän vuo-
sikymmenen kuluessa muuttuu
Euroopan Unioniksi, jolla on kaik-
ki valtiolle kuuluvat elimet ja in-
stitutiot mm. yksi raha.

Eli Koivisto on ennakkoon silou-
nut oman rahan ja Suomen kan-
salaisuuden lopettamisen. Koska
Koivisto on aktiivisesti ollut
liittämässä Suomea Euroopan
Unioniin alusta alkaen, on hänen
ainoa pelkonsa, että suunnitelma
menee myttyyn, mikäli esittämme
sinnepiäin edes jonkinlaisia vaat-
imuksia.

Tämän vuoksi on ymmärrettävää,
että hän on ilmestynyt julkis-
maailman kolmannelle presidenttikau-
delle, koska on täysin mahdolli-
sta, että hänen seuraajansa munaa-
vat tämän "suuren asian".

Omaisuuksien uusjako käynnissä

Lama meillä ja muualla Euroo-
passa on siinä vaiheessa, että
käynnissä on laajamittainen
omaisuuden uudelleenjakoo.
Tässä jossain vaiheessa jättä-
misen hallituksen ja presidentin har-
joittama talouspolitiikka on pe-
rustunut EY-suuntaukseen, eli
sihen, että Suomi saatettaisiin
Euroopan johtavien monopolien
tavoitteiden ja poliittikan alaisuus-
teen.

Kriisistä ulos suunnan muutoksella

EY lisää työttömyyttä ja alentaa elintasoa

Maamme liittymistä EY-EU:n
jäseneksi on julkisuudessa perus-
teltu myönteisellä työllisyysvai-
kutusella. Vuoden 1991 lopulla
ilmeistyneessä VATT:n tutkimuk-
sessa arvioitiin, että jäsenyys alen-
tasi Suomen hintatasoa 20% ja
myös palkat alenisivat 20%.

Tutkimuksen johtopäätöksenä esi-
tettiin, että alennutun kustannus-
ta soisi Suomeen 100.000 työpaik-
kaa lisää.

Markan devalvaatioiden ja
työttömyyden aiheuttaman palk-
kaston alenemisen johdosta toel-
lisuutemme kilpailukyky on 30-
35 % parempi kuin tutkimus-
ket-
kellä. Työpaikkoja ei kuitenkaan
ole tullut lisää vaan päin vastoin,
työttömyys on pahentunut.

Nuoria on houkuttelu EY:n kan-
tantaajiksi sanomalla, että EY:n
jäseninä suomalaiset nuoret voi-

vat lähteä helposti töihin muihin
EY-maihin. Suunnattu on jätetty,
että kaikissa EY-maissa on kor-
kea nuorisotyöttömyys eikä niissä
maissa ole työpaikkoja suomalais-
sille nuorille.

EY-jäsenyys tulee lisäämään
työttömyyttä, koska työpaikkoja
poistuu maataloudesta, elintarv-
ke- ja tekstiiliteollisuudesta ja
julkiseltasektorilta suoran jäsen-
yyden vaikutuksesta. Samoin
prikaanijäsenyys lisääntyy.

EU:n Vastainen kansanrintama tuotti EU-taistelun alussa "Ei Euroopan Unionille" -julkaisua. Numerossa 2/93 kerroimme kansalaisten odottavan presidentin toimia talouden sotkuihin. Silloinkaan ihmiset eivät kyenneet näkemään Koiviston todellisia tekemisiä. Vuonna 1985 EY:n sisämarkkinaohjelman mukaisesti vapautetut pääomien liikkeet olivat perussyy sen ajan talousotkulle. Kuvan artikkelissa totesimme sen olevan sitä ominta Koiviston linjaa, joka jatkuu tänäänkin.

hän vaatii, että työehtosopimusten yleissitovuus on poistettava, että työntaajat voisivat entistä vapaammin heikentää työehtoja.

Wahlroos rivien välistä myöntää tuotannon näköalattomuuden. Hän puhuu jostain ihmeen digi-Suomesta ja kasvu-Suomesta. Mutta mitä ne tarkoittavat se jää epäselväksi. Hänellä ei ole tarjolla muita eväitä, kun kansan verinen kuppaaminen, että kapitalistit saisivat kaikes-
ta huolimatta kasvavia voittoja.

Nykyajan kupparit tappa- vat kansan

Entisajan kuppaajat olivat kansan-
parantajia, jotka imivät ihmisistä pois pahan veren. Nykyajan kapita-
listit lakeijoineen ovat nykyajan ve-
risiä kuppaajia. Ne imevät ihmisistä kaiken mehun ja vievät tuhkatkin pesästä. Tässä raadollisessa maail-
massa on kysyttävä – kenen joukos-
sa seisot?

Kai Kontturi

Mitä teemme sadoilla miljoonilla?

**Raha on nykyään halpaa ja sitä on paljon aivan määrättömästi, pakinoi radiossa journalisti Johanna rahatsunamista. Sijoittajilla on ongelmana, mihin sitä voisi tunkea. Toisilla rahaa on lii-
kaa, mutta suurella osalla ihmisi-
stä aivan liian vähän. Tasan ei käy onnen lahjat, sanotaan. Pu-
hutaan kvadriljoonasta, joka on tuhat triljoonaa dollaria. Yhdes-
sä sellaisessa on viisitoista nol-
laa, kertoi Johanna.**

Rahamaailmalla ei ole kuitenkaan yhteyttä nykytodellisuuteen. Kun esimerkiksi osakesijoituksilla on tarkoitus vain tuottaa voittoa, pelkona ovat mahdolliset pörssiromahdukset. Mitä sitten tapahtuisi? EKP eli Euroopan keskuspanki "seuraa" tilannetta. Inflaatio on pudonnut lähes nolnaan. Mitä sitten jos hinnat alkavatkin laskea ja tulisi deflaatio? Se tarkoittaisi yöpakkasia maailmantaloudessa, sanotaan Suomen Pankista, joka on tälläkalainen EKP:n konttori.

Asuntolainaa saa tällä hetkellä lähes korottomasti. Lainanottajia myös varoitellaan, että korko voi nousta jossain vaiheessa. Pahinta olisi, jos velaksi otettujen asuntojen hinnat alkaisivat laskea ja ostaja joutuisi silti maksamaan pankille ison lainansa. Velkarahaa myös suorastaan tyrkytetään. Pikavippi tarjouksia tulee puhelimeen jatkuvasti. Rahat luvataan tilille kolmessa minuutissa, eikä vakuuksia tarvita. Monet ovat joutuneet vaikeuksiin pikavippiensä takia. Niistä peritään korkeita korkoja ja maksajina on kaikkein kehnoimassa tilanteessa olevat ihmiset. Köyhyydestä rangaistaan!

Sanotaan, että raha tuo tur-

vallisuutta, mutta kenelle? Sijoittajat eivät kiinnostu yhteiskunnan tarpeista, terveyden- ei vesien- eikä luonnonsuojelusta, jos tavoitteena on saada rahalle kovempi tuotto. Varsinkin pienten maiden hallitukset ovat usein kiristyksen kohteena; uhataan viedä pääomat muualle, jos ehtoihin ei suostuta. Rahat päätyvät usein veroparatiiseihin, jossa ne ovat suojassa verottajalta ja yhteiskunnan kontrollilta.

Rahoille etsitään myös jatkuvasti uusia sijoituskohteita. Suomen luonnosta ollaan kiinnostuneita. Halutaan sijoittaa myös maa- ja metsäalueisiin. Silloin paikallisten ihmisten tarpeista ei piitata. Raharikkaat katsovat olevansa "kunkkuja", jotka voivat käyttäytyä miten haluavat. Tällä hetkellä institutionaaliset kiinteistösi-
joittajat omistavat Suomessa suuria kauppakeskuksia. Globalisaatio näkyy ja tuntuu. Kunnollisiin palkkoihin rahaa ei riitä. Tavallinen kansa laskee senttejä - toisaalla laske-
taan miljoonia.

Marja-Leena Mikkolan tek-
tiä 60-luvulta on "Laulu tuottavista sijoituksista".

**"Mitä me teemme, ystävä kal-
lis, kymmenillä MILJOONILLA?"
"Niillä me tontteja ostelem-
me, taloja harjaan nostelemme".**

**"Mitä me teemme, ystävä kal-
lis sadoilla, sadoilla MILJOONIL-
LA?"**

**Johdamme isänmaan kohta-
loita, yhteiskuntaa, markkinoita.
Sitä me teemme, ystävä kal-
lis sadoilla, sadoilla miljoonilla".**

Elina Tala

Yritysholhousyhteiskunta

80-luvulta alkaen yhteiskunnan tuottamaa hoivaa alettiin nimittäämään negatiivisessa sävyssä "holhoukseksi" byrokratioineen. Tänä hoivan ja huolenpidon romahdettua sekä lukuisten "byokratian-purkutalkoiden" jälkeen saatamme havaita, että mainittu varallisuus on kohdistettu yritysisiin ja yrittäjyyteen sekä niiden synnyttämään byrokraatiaan, yrittäjäjärjestöihin, kuntien yrityspalveluihin, valtion ja maakuntien suorien tukien byrokratioihin. Tätä valtavaksi kasvanutta yritysholhous-byrokratiata ei saa kutsua byrokratiaksi, eikä järjestää "talkoita" sen purkamiseksi.

Mennyt "holhousyhteiskunta" -
hoivallaan ja huolenpidolla - tu-
ki kansalaisen selviytymistä ja ky-
synnän kautta tervettä yrittäjyy-
ttä, markkinataloutta ilman "yhteis-
kunnan holhousta" ja markkinoita
vääristäviä tukirakenteita. Tuettiin
kysyntää, joka synnytti tuotantoa,
jota kansalaiset – ilman mielikuvia
– todella tarvitsivat, tasattiin kul-
utuskykyä, markkinataloutta ra-
kennettiin markkinoiden askel-
merkein. Neuvostoliiton aikainen
suunnitelmatalous piti sisällään
samat tuotantoa tukevat elemen-
tit kuin meidän nykyinen järjestel-
mämme, joka ei ole enää markki-
nataloutta.

Tuotantoluvut, alhainen työttömyys tai kansantalouden tehdyt työtunnit eivät itses-
sään tuota hyvinvointia, korkein-
ta sen edellytyksiä. "Kikytykset
tai aktivoimiset" eivät ole paranta-
neet tai lisänneet hyvinvointiam-
me, vaan kasvattaneet tulo- ja va-
rallisuuseroja entisestään, keven-
täneet kukkaroa (verotuotot), josta

hyvinvointi rahoitetaan. Kansanta-
louden tuottopuolelta menee en-
tistä merkittävämpi osa "yrityshol-
houkseen", vaikka nykyinen halli-
tus yritysten suorita tukia on leikan-
nutkin, niin kunnissa ja maakunnis-
sa yritysholhous, markkinoiden peu-
kaloiminen laajenee.

Kuten olemme saattaneet havaita runsaan 30:n vuoden kuluessa, tuloerojen kasvattaminen ei ole lisännyt hyvinvointia vaan on-
gelmat (pahoinvointi) ovat kasau-
tuneet ja sukupolvittuneet koulu-
kiusaamisista köyhtymisiin, syrjäy-
misistä lajien sukupuuttoihin. Kai-
keen tähän on vastattu muodikkaal-
la uudissanalla "ennaltaehkäisy", jo-
ka on tarjonnut pientä askarreltavaa
jos jollekin taholle. Siis on hyväksyt-
ty normiksi se, että yhteiskunta (yk-
silöt?) tuottaa luonnostaan näitä on-
gelmia, mutta niitä voidaan "ennal-
taehkäistä"?

Kokemusperäisesti vuosikymmenet 1945-85 tasoittivat tulonjakoa ja varallisuutta, loi-
vat hyvinvoinnin edellytykset ja

Kansan ääni toivottaa Suomen työkansalle Hyvää ja Onnellista Uutta vuotta 2020

Irti EU:n uusliberalismista, Nato-militarismista ja..

Kommunistien Liitto ry
Suomen Työväenpuolue ry
EU:n Vastainen Kansanrintama ry
Sodan ja Fasismen Vastainen Työ ry
STP:n Helsinki ryhmä
Suomen Työväenpuolueen Turun Seudun osasto ry
Kommunistien Hermannin-Vallilan osasto ry
SKP:n Kaukajärven osasto ry
Hermannin Naiset ry
Helsingin Työväen Vappumarssiyhdistys ry
Juche-aatteen Opintoyhdistys ry

SFT:n hallitus

Timo Kangasmaa
Kalevi Hölttä
Anneli Pennanen
Ville Rahikainen
Esko Auervuolle
Esko Koivisto
Janne Rahikainen
Juho Haavisto
Timo Nieminen
Pirkko Eerola-Pilvi

Helsinki

Ingrid Hämäläinen
Bertta Laine
Marjaliisa Siira
Elina Tala
Sirpa Mittilä
Heikki Männikkö
Tarja Männikkö
Hipsu
Nelly & Mishka
Hannele Salava
Pekka Tiainen
Kaarina Heikkinen

Kai Kontturi
Raika Kontturi
Matti Laitinen
Aarni Miettala
Sakari Kuusmin
Tuntematon
Elina Kämppi
Leena Hietanen
Jonathan Widell
Palstapuutarhuri
Juha Kovanen

Espoo

Tommi Lievemaa
Punapaita
Sinipaita
Espoon Leipäpappi

Vantaa

Eira Kärki
Marja-Liisa Juvonen
Heikki Uusimäki
Hilja Pietiläinen
Kata Nurmi
Juha Kärki

Lauri Paronen

Tuusula

Markku Nieminen

Porvoo

Pirkko Nokkala
Tuukka Wahrman
Aune Manelius
Matti Wahrman
Kalevi Wahrman
Yrjö Nieminen
Tommi Wahrman
Kaija Siippainen
Hannu Hämäläinen
Vera Wahrman
Saga Wahrman
Eva Wahrman
Hannu Henttonen
Raimo Järvelä
Casimir Spring
Frank Larsson
Hanna Sormunen
Tapio Kulmala
Petri Katinganniemi

Karhula

Pekka Kokkinen

Hämeenlinna

Pasi Ranki
Pertti Hämäläinen

Loimaa

Juha Kieksi

Mellilä

Markku Hongisto

Uusikaupunki

Heikki Ervasti
Esko Rintala

Turku

Anne Luukkonen
Vera Eloranta
Markus Uutela
Ines Mäkilä
Calina Rintala

Tampere

Hannu Huhtala
Leena Huhtala
Juhani Brander
Reine Lindeman
Jari Heinonen
Tuula Jokinen
Risto Koivula

Lempäälä

Markku Huhtala
Harry Rajala

Kihniö

Hannu Tiainen

Virrat

Mirjam Virkki

Hämeenkyrö

Jorma Kangasniemi
Marja Kangasniemi
Kalevi Nurmi
Jouko Kangasniemi

Peräseinäjoki

Jartsev
Wanha Seppä

Orimattila

Pentti Kataja
Sirpa Kataja

Jämsä/Jämsänkoski

Reino Welling
Mirja Welling
Matti Peltonen
Raili Peltonen
Tapio Hakanen
Teuvo Vuorenpää

Varkaus

Pertti Pitkänen

Joensuu

Ari Sulopuisto

Kuopio

Juhani Tanski

Pieksämäki

Cilla Heiskanen

Lieksa

Hannu Ikonen

Sonkajärvi

Asko Julkunen
Martti Korhonen

Lapinlahti

Viljo Heikkinen

Oulu

Paavo Junttila

Rovaniemi

Unto Nikula

Andalusia

Heikki Leinonen

Työkansan yhtenäisyys ja yhteinen arvomaailma syntyy yhteisestä työväenluokan maailmankatsomuksesta. Varmistakaa, että laukustanne löytyy työläisen käsikirja: "Dialektisen Materialismin perusteet". Kaikki opiskelemaan v. 2019 tieteen maailmankatsomuksen perusteita. Ilman sitä emme selviä Heikki Männikkö

Kansan äänessä näin kuvan, jossa mielenosoittajan kyltissä luki "Emme elä tehdäksemme työtä, vaan teemme työtä elääksemme". Muistakaa, että pyrimme kylä kommunismin, jossa elämme tehdäksemme työtä. Se on tavoitteemme.

Vanha seppä
Peräseinäjoki

Työväenluokan puolesta Kansan ääni ja Kansan äänen järjestöt kiittävät tovereita vuoden aikana tehdystä työstä. Jak-sakaamme eteenpäin

Aikamme Ilmiöitä

Liike Nyt kertoi ennen huhtikuun eduskuntavaaleja, että sen sivuihin oli kohdistunut palvelunestohyökkäys, joka tuli venäläisistä verkoista. Ministeriöt ja valtioneuvoston kanslia kampanjoivat rauhoittavasti siltä varalta, että vaaleja häiritäisiin. Hesarin toimittaja Laura Halminen lupasi 8.4.2019: "Jos Venäjä häiritsee Suomen eduskuntavaaleja, syön vanhan hattuni." Halminen toteaa: "Suojelupoliisi ei ole määritellyt eduskuntavaaleja yhtä riskialttiiksi, mutta virkaväen puheissa vilisevät trollibotit ja valeuutiset geopolitiittisesti motivoituneen demokratian haavoittuvuuden ja globaalihallinnan kanssa. Tämä jargon on jatkunut jo vuosia. Resilienssit ja kyberhybriduhkakuvastot kilpailevat kiinnostuksesta Putous-hahmojen ja kuninkaallisten kihlausten kanssa. Salaliitot vilisevät ja polkupyöränrenkaasta uhuriutumalla saa kampan-

jaan vipuvartta. Venäjän tuskin tarvitsee vaaleihimme juuri puuttua, niin kauan kuin me puhumme epämääräisiä ihan itse. *** Eduskuntavaalien jälkeen käytiin hallitusneuvottelut ja syntyi 5 puolueen hallitus. Persut eivät halunneet Säätytalon neuvotteluihin. Kokoomus ilmoitti, että sen eduskuntavaaliohjelman kaikki 16 talouspoliittista kohtaa ovat kynnyskysymyksiä hallitukseen osallistumiselle. Näin Petteri Orpo varmisti kokoomuksen oppositiotien alun. Myös keskusta oli halukas oppositioon ja ilmoitti 10 tiukkaa kynnyskysymystä. Ne kuitenkin hyväksyttiin ja niin Kulmuni sekä Lintilä huomasivat yllättäen olevansa ministereitä. *** Kokoomuksen, persujen, jumalisten ja Liike Nytin olisi pitänyt alkukesästä aloittaa oppositioneuvottelut, mutta oppositiotunnustelijaa ei löytynyt, eikä syntynyt yhtenäistä rintamaa –varjohal-

lituksesta puhumattakaan. Kokoomus ja persut onkivat samasta avannosta ja niinpä he vastustavat toisiaan ainakin yhtä paljon kuin hallitusta. Kumpikin puolue haluaa tehdä oppositiopolitiikkaa pikemminkin erillään kuin yksissä tuumin. Talouspolitiikasta suuret oppositiopuolueet voisivat hyvinkin löytää yhteisen sävelen, mutta suhtautuminen maahanmuuttoon erottaa ne jyrkästi: Persut sekoilevat maahanmuuttoa ja ilmastonmuutosasioissa. Kokoomus taas haluaa lisätä työperäistä maahanmuuttoa. Puolueiden on oltava tarkkana, jotta hallitus ei kaadu. Persut ja kokoomus tietävät, että ne eivät pystyisi saamaan millään kokoonpanolla tilalle yhtä oikeistolaista hallitusta. Kristillisten Sari Essayah ja Liike Nytin Harry Harkimo eivät tiedä kumpaan oppositioon he kuuluvat ja yrittävät epätoivoisesti serfata näiden välimaastossa. *** Orpon kokoomus kipuilee oppositiossa – nykyjohto ei oikein tiedä, miten opposi-

tiossa tulisi käyttäytyä. Kokoomus on viimeksi ollut oppositiossa Vanhasen I hallituksen aikana. Orpo oli silloin puolueen apulaispuoluesihtööri, jonka tärkein tehtävä oli kuulemma ohjeistaa edustajia pukeutumisessa eri tilaisuuksiin. Orpon lähtölaskenta kokoomuksen johdosta alkoi hänen möhlittäytään keuhalle varmalta näytäneen hallitukseen menon paraatiportista. Hän pyrkii korjaamaan mokansa äänkyröimällä joka asiassa hallitusta vastaan – on itse samaa tai eri mieltä. *** Kulmunin keuhon ongelma on päinvastainen – se on tehnyt oppositiopolitiikkaa hallituksen sisällä. Sipilän, Stubbin/Orpon ja Soinin hallituksen hyvin laitoikeistolaisesta linjasta on vaikeata siirtyä Antti Rinteen ja Sanna Marinin hallitusten tolkkuisempaan politiikkaan. Keuhon on Sipilän hallituksen jälkeen vaikeata oppia sisäsiistiksi. *** Kokoomus teki ensimmäisen välisyksymyksen

"taloudenpidon laiminlyönnistä" syyskuussa. Persut eivät olleet sen takana. Eduskuntakeskustelussa Orpo korosti puolueensa 16 kohdan talouspoliittista ohjelmaa. Valtionvarainministeri – Poutun makkara-tehtaan ex-taluspäällikkö – totesi, että se ohjelma on hyvä: 15 mainituista kohdistakin onkin hallitusohjelmassa. Orpo meni hieman nolon näköiseksi, kunnes hetken mietittyään jatkoi jänkkäystä työllisyystoimien puuttumisesta. Jos kokoomuksen "epäluottamuslause" olisi hyväksytty äänestyksessä –hallituspuolueiden edustajia olisi ollut kesämökillä venettä nostamassa tai äänestänyt Orpon paperin puolesta, olisi syntynyt kiintoisa perustuslaillinen ongelma. Normaalisti jos opposition lausuma hyväksytään, eduskunta siirtyy "perusteltuun päiväjärjestykseen" eli hallitus eroaa. Tässä tapauksessa eduskunnan puhemieshistä olisi joutunut pähkäilemään, onko hyväksytty lausuma epäluottamus- vai luottamuslause.

Perustuslakiasiantuntijoitakin olisi ehkä kuultu. *** Sanna Marinin hallituksen nimittäminen herätti monenmoista porinaa. Pohjanmaan kokoomusnaisten kannanotto oli tiukka. Piirijärjestö harmittelee hallituksen liian yksipuolista sukupuolijakaumaa. "Hallituksessa on liikaa naisministereitä. On siirrytty härkälauemasta huulipunahallitukseen". Petteri Orpo on viestittänyt, että hallitusta pitää arvostella - ymmärtää tai ei. Hän on näyttänyt esimerkiksi laumalleen. Pohjanmaan naisten piiri pieni pyöri ja teki työtä käskettyä. Orpo joutuneen tarkentamaan ohjettaan: Arvostelkaa vain silloin, kun ymmärrätte asian, jota kritisoitte. Johannes Touhula Kirjoittaja on Sisäpoliittisen instituutin (SPU) ohjelmajohtaja ja kaikkien alojen erikoisasiantuntija.

..kuntapalvelujen puolesta, yksityistämiselle ja sote-kaappaukselle SEIS!

Mihin Suomen oikeisto tarvitsee Lotta–Svärd -patsasta 2020-luvulla?

Olemme juuri viettäneet järjestyksessään 25. Suomen epäitsenäisyyden päivää, sillä jo neljännesvuosisadan ajan Suomi on ollut liittovaltioistuvan Euroopan unionin jäsen. Tämän vuoksi itsenäisyyspäivää täytyykin Suomessa juhlia yhä ”perinteisimmin menoin”. Itsenäisyyspäivän johdosta pidettiin Tampereella niin sanottu juhla-paraahti, jonka johdosta Yle julkaisi Hämeen panssaripataljoonan komentaja everstiluutnantti Riku Rantakarin haastattelun. Haastattelussa everstiluutnantti Rantakari valitteli ”talvisodassa neuvostojoukkojen tulleen päälle yli tuhannen panssarivaunun voimin”. Nykypäivän taktiikkaa everstiluutnantti valotti huomattavasti ”optimistisemmin” sanankääntein. Rantakari sanoi, että ”temmataa aloite haltuun ja päästään niskan päälle. Kun vihollisesta saadaan havainto tai pyritään jonkun aukean yli menemään, niin vihollisen päät pitää laittaa matalaksi epäsuoralla tulella ja tarvittaessa savustuksella”. Jossakin määrin samanlaisia hourekuvia kuultiin Hämeenlinnassa kuluneen vuoden kesäkuussa pidetyssä lottapatsaan paljastustilaisuudessa.

Lottapatsas paljastettiin rouva Jenni Haukion isänmaallisten terveisten saattelemana

Moskovan välirauhansopimuksessa 1944 liittoutuneiden valvontakomission vaatimuksesta fasistisena järjestönä kielletyn lottajärjestön ja lottien toisessa maailmansodassa tekemän ”pyyteettömän työn” kunniaksi paljastettiin lottapatsas Hämeenlinnassa. Juhannuksen alla järjestetyssä lottapatsaan paljastustilaisuudessa ilma oli sakeana isänmaallista kansalliskonservatiivista henkeä ja ilmojen puolesta taivas oli sininen ja valkoinen. Lottapatsas oli ristitty nimellä Sota ja Rakkaus, millä onkin lukuisia suomalaisessa sodan jälkeisessä proosa kirjallisuudessa erinomaisesti kuvattuja merkityksiä. Tilaisuudessa rouva Jenni Haukion tervehdyksen lottapatsaan kunniaksi luki Lounais-Hämeen lottaperinneyhdistyksen puheenjohtaja Lotta Saarenmaa ja juhlapuheen piti kokoomuslainen entinen puolustusministeri Anneli Taina. Hämeenlinnan mieskuoro esitti isänmaallisen laulunumeron. Lopuksi esitettiin Maamme-laulu. Maakuntalehti Hämeen Sanomat, joka ennen sotia oli IKL:n pää-äänenkananattaja ja sittemmin määritteli itsensä ensin ”yleisporvarilliseksi” ja nykyisin ”sitoutumattomaksi” julkaisi lottapatsaan paljastustilaisuuteen liittyen kyselyn, jossa vastaajat ”pitivät lottapatsaiden olemassaoloa tärkeänä”. Lottapatsaan paljastamisen lisäksi oikeistopiirit tulivat paljastaneeksi paljon muutakin. Sitä pohditaan tämän jutun viimeisessä kappaleessa, mutta sitä ennen on syytä kerrata hieman tarkemmin lottapatsaan taisteluvaiheita.

Kuva: Kalevi Hämäläinen

Moskovan välirauhansopimuksessa 1944 liittoutuneiden valvontakomission vaatimuksesta fasistisena järjestönä kielletylle Lottajärjestölle pystytettiin monumentti Hämeenlinnaan.

Taustalla melkoista sekoua ja kähmintää

Syksyllä 2017 Lounais-Hämeen Lottaperinneyhdistys ja Lions Club Kuha käynnistivät hankkeen lottapatsaan saamiseksi Forssaan osana Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlinta. Forssan seudun kunnissa järjestettiin Lions Clubin keräyslupaturvin lipaskeräys saman vuoden itsenäisyyspäivän alla. Juhlahuonon ollessa ylimmillään Lotta-Svärd aiheista ”teosta” myytiin, patsas tilattiin taiteilijalta ja patsaan paljastustilaisuutta suunniteltiin Lottaperinneyhdistyksen esikunnassa vieraslistaa myöten. Mitään demokraattista päätöstä oikeistopiirien lotta-hankkeella ei vielä tässä vaiheessa tietenkään ollut takana. Yllätyshyökkäys olikin onnistua isänmaan satavuotisjuhlien huumassa. Forssan kaupunginhallitukselta löytyi kuitenkin sen verran järkeä ja historian lukutaitoa, että se torpasi perinteeseen teollisuustyöväen kaupunkiin kaavaillun fasistisen patsashankkeen heti alkuunsa. Forssan lehdesä haastateltu perinneyhdistyksen puheenjohtaja Lotta Saarenmaa ei kaupunginhallituksen päätöstä voinut mitenkään ymmärtää, sillä Saarenmaan mukaan ”lottaperinneyhdistys ja paikalliset leijonat halusivat patsaan Forssan torin laitaan juuri historiallisista syistä. Torin ympäristö on lottaperinteelle äärimmäisen tärkeä paikka. Nykyinen teatteritalo oli entinen suojeluskuntatalo ja siellä toimi myös puolustusvoimain propagandateollisuutta”. On aivan turha luulla, että lottapatsaan väkisin ajaminen olisi jäänyt tähän.

Oikeistopiirit ryhtyvät vastahyökkäykseen

Valmiiksi veistetty lottapatsas siirrettiin vähin äänin Taidekeskus Salmelaan odottelemaan, josko löytyisi Suomenmaasta sopivaa sijoituspaikkaa. Lotta-Svärd säätiön puheenjohtaja Tarja Björkling-Pakarinen maalaili kesän 2018 korvilla toiveikkaasti, että ”ai-ka moni kunta haaveilee siitä. Mielestäni jokainen kaupunki tarvitsisi lottapatsaan, koska lottajärjestö toimi aina Hangosta Utsjoelle asti”. Lottien toiveisiin ja rukouk-

siin vastattiinkin pian. Hämeenlinnassa perustettiin Lotta-patsas Hämeenlinnaan valtuuskunta ry. Valtuuskunta ryhtyi tarmokkaasti edistämään isänmaallista asiaa - patsashankkeelle tehtävän rahankeräyksen ja kuntapolitiikkojen lobbauksen merkeissä. Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi kokoomuksen Hämeenlinnan kunnallisjärjestön puheenjohtaja Antti Ahonen, josta tulikin keskeinen henkilö koko hankkeelle. Hämeen Sanomille Ahonen totesi lottapatsas-hankkeen aiempien vastoinkäymisten ja vastustuksen ”perustuneen väärinkäsityksiin”. Ahonen piti lottapatsasta ”tasa-arvotekona ja sen saavan tukea yli puoluerajojen”. Valitettavasti Ahonen ei ollut väärässä yli puoluerajojen tulevasta tuesta.

Demarit ja vihreät lotta- ja suojeluskuntaperinteen vaalijoina

Patsashanke ei Hämeenlinnassa kohdannut niin jämäkkää vastarintaa kuin Forssassa ja suojeluskunta-aate etenikin voittoon kokoomuksen junaillessa asian käsittelyn pakollisten kuviodien jälkeen Hämeenlinnan kaupungin sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päättäväksi. Keväällä 2019 lautakunta äänesti äänin 5-4 lottapatsaan pystytämisen puolesta yhden sosiaalidemokraatin ja yhden vihreiden edustajan äänestäessä tyhjää! Paikalliset kokoomusnuoret ylistivät lottapatsasta puhumalla ”lottien tekemästä isänmaallisesta työstä, josta nyky- nuoret saavat nauttia”. Nykynuoret, ei muuta kun nauttimaan.

Lottapatsas valtuuskunnan puheenjohtaja Antti Ahosta haastateltiin viime elokuussa paikallisessa Hämeenlinnan kaupunkiuutisissa. Haastattelussa kokoomusvaikuttaja Ahonen kertoi aina olleensa kova Sauli Niinistö-fani ja olevansa jyrkästi veronkorotuksia vastaan, sekä pitävänsä isänmaallisuutta tärkeänä arvonaan. Ykkösasiana Ahoella on kertomansa mukaan ”ponnistelu Hämeenlinnan elinvoiman lisäämiseksi”. Lottapatsas-miehen viime eduskuntavaaleissa käyttämä vaalilause ”Make Hämeenlinna Great Again” oli tuontitavaraa. Haastattelussa republikaani Ahonen kertookin meille, että kyseistä lausetta käytti jo ennen häntä Donald Trump ja Ronald Reagan. Lukija ymmärtää, että Ahonen viitanee tässä molempien edellä mainittujen republikaanien olleen hänen laillaan myös lottaj- ja suojeluskuntahenkisiä.

Mistä kumpuaa Suomen oikeiston kiihkeä halu lottia kohtaan?

Kaiken edellä olevan perusteella on selvää, että lottapatsas-hankkeen takana on syvempiä tavoitteita ja päämääriä kuin pelkästään esteettisesti ruman ja historiallisesti kyseenalaisen patsaan pystyttäminen. Vaikka ajoitus ei mennytkään ihan nappiin vaikutelmaksi jää, että lottapatsas oli pakko saada. Emme edes tiedä, mitä kaikkia tahoja koko hankkeen taustalla on. Tässäkin jutussa esiin tulleet nimet ja tahot kertovat toki itsessään jo paljon. Esitän oman pohdintani kolmesta mahdollisesta syytä siihen, miksi aikanaan fasistisina lakkautetut lottaj- ja suojeluskuntajärjestöt ovat 2020-luvulle tultaessa yhä niin tärkeitä oikeistopiireille. Nämä kaikki kolme syytekijää liittyvät osaltaan

Kuva: Wikimedia Commons

Valtakunnanjohtaja Hitler ojentaa Suomen lotalle Fanni Luukkoselle Saksan Kotka - ritarikunnan vapaudenristin. Lotta-Svärd säätiö on yhä tänään ylpeä Fanni Luukkosen puolesta ja jatkaa hänen viitoittamalaan tiellä. Fanni Luukkonen oli ainoa ei-saksalainen nainen, jolle tämä Kolmannen valtakunnan kunniamerkki annettiin.

yhteen ja tukevat toisiaan.

Ensimmäinen syy liittyy syvä- lä valtavirran historiankirjoituksessa olevaan tarpeeseen jatkaa Suomen historian vääristelemistä euroatlanttisia tarpeita silmällä pitäen. Suomen eu-jäsenyyttä pohjustettiin ja sen kannatusta kansan keskuudessa on edelleen vakiinnutettu eräänlaisella keinotekoisesti rakennetulla länsikertomuksella. Länsikertomuksessa Suomi on ensin itsenäinen, mutta köyhä ja yksin. On vain sitkeä ja yhtenäinen kansa, joka käy sotia ja yksin taistelee vähän kerrallaan tiensä menestykseen ja lopulta Euroopan unioniin ja osaksi muitakin ”vapaa maailman kansainvälisiä yhteisöjä”. Tätä Länsikertomusta toistetaan valtamediassa jatkuvasti tarpeen mukaan sen eri puolia painottaen. Suomelle äärimmäisen vahingollista Nato-optiotakin voidaan tämän valehistorian avulla pitää jatkuvasti hengissä. Niin sanottu ”länsi” ymmärretään yhtenäisen Suomen kansan ikiaikaisena tavoitteena ja toiveiden toteutumana. Johdonmukainen ”länsihenkinen” kertomus satavuotiaasta itsenäisestä Suomesta siten, kun sen esimerkiksi valtamedia meille lähes päivittäin jossain muodossa kertoo, syntyy tekemällä Suomelle sellainen historia, mitä tuo kertomus vaatii. Suomen historiassa on kuitenkin liikaa häiritseviä tekijöitä ja yksi tätä suurta länsikertomusta häiritsevä tekijä on ollut fasistisen lottaj- ja suojeluskuntajärjestön todellinen historia. Tähän tarvitaan historian valkopesua, johon tiettyistä historiallisista realiteeteista irrotettu Suomen lottaj ja siitä veistetty patsas sopivat varsin hyvin. Lotta-Svärd järjestön oikea historia - sen perustaminen vuonna 1921 avustamaan suojeluskuntia niin aatteellisesti kuin aineellisestikin ja järjestön poikkeuksellisen tiiviit natsiyhteydet eivät näin ollen olekaan ”vapaaeen länteen” liitetyn uuden lottahistoriaa. Ne on pyyhittävä pois. Uusi lottaj syntyy vain uutta historiaa kirjoittamalla ja siihen tarvitaan niin patsaita, perinneyhdistyksiä kuin rouva Haukion tervehdyksiä.

Toisena syynä on sekä kotimaisia että kaavailtuja kansainvälisiä ”tarpeita” palvelemaan tarkoitettu naisten militarisoiminen. Naisten sotaan osallistumiselle tarvitaan esikuvia ja mannekiineja, jotka voidaan perustella mitä erilaisimmilla puheilla ”tasa-arvosta” ja ”vapaaehtoisuudesta”. Lisäksi isänmaalliset piirit ovat olleet huolissaan viimeaikaisten mielipidetiedustelujen tuloksista

ta, joiden mukaan erityisesti nuorten ”maanpuolustustahto” olisi las- kusuunnassa. Verta tarvitaankin lisää ottaen huomioon erityisesti atlantti-henkisten tahojen halu päästä sitä vuodattamaan myös ”kansainvälisissä tehtävissä”.

Kolmantena syynä lainaisin tämän sinänsä mitättömältä vaikuttavan yksittäisen patsashankkeen vetäjän, kokoomuslaisen kunnallispolitiikan lausumaa, jonka mukaan hän pitää politiikan ykkösasiana ”kunnan elinvoiman lisäämistä”. Elinvoima on yksi uusliberalistien muotitermeistä nykyään ja sillä tarkoitetaan kaikkea sitä tyhjänpäiväistä hengennostatusta, millä yritetään peitellä 25 vuotta jatkuneen uusliberalistisen politiikan tuloksena olevaa kuntien ja julkisen sektorin ahdinkoa. Ikään kuin olisi reaali- maailmassa olemassa jokin mystinen elinvoima, jota lisäämällä paha eli tietoisella politiikalla aiheutettu hyvinvointivaltion alasajo ja sen kate- kerat seuraukset saataisiin pois mielestä. Mutta on oikeiston sanakirjassa elinvoimalle varattuna vielä huomattavasti syvällisempikin merkitys, jolla on historiallisia ulottuvuuksia ja jossa elinvoimasta (Lebenskraft) voidaan johtaa elintila (Lebensraum).

Katson mustavalkoista valokuvaa, joka on otettu toisenlaisen lottapatsaan paljastustilaisuudessa Berliinissä toukokuussa 1943. Valokuvassa oikealla seisoo valtakunnanjohtaja Adolf Hitler ja häntä vastapäätä on Lotta-Svärd järjestön puheenjohtaja Fanni Luukkonen ja heidän välissään hieman taaempaan on Saksan kansallissosialistisen naisliiton NS-Frauenschaftin johtajatar Gertrud Sholtz-Klink. Kuvasa Hitler on iloinen ja vapautuneen oloinen ja kaikki hymyilevät. Niin Hitler kuin Sholtz-Klink ja Luukkonenkin vaikuttavat luottavaisilta ja suorastaan uhkuvat elinvoimaa. Jotain suurta on selvästi tapahtumassa. Valtakunnanjohtaja Hitler ojentaa Suomen lotalle Fanni Luukkoselle Saksan Kotka - ritarikunnan vapaudenristin. Lotta-Svärd säätiö on yhä tänään ylpeä Fanni Luukkosen puolesta ja jatkaa hänen viitoittamallaan tiellä. Fanni Luukkonen oli ainoa ei-saksalainen nainen, jolle tämä Kolmannen valtakunnan kunniamerkki annettiin. Valokuva katsottavissa. Lotta-Svärd.wikipedia tai Hitler Luukkonen.wikipedia

Viron työväenluokan historiaa, osa 5

(Juha Kieksi) Viron historiaan liittyy paljon vääristelyä. Porvaristo yrittää osoittaa, että vallankumouksen voitto Virossa vuonna 1940 oli vain tuontitavaraa idästä. Samalla Viron sosialistisen neuvostotasavallan aika esitetään yksinomaan kielteisessä valossa. Kansantasaavallan kasvun ja hyvinvoinnin lisääntyminen verrattuna porvarilliseen Viroon ohitetaan. Tämä kirjoitussarja valottaa Viron historiaa työväenluokan näkökulmasta. Kirjoitussarjan alussa (KÄ1/19) kerroimme Viron varhaisista vaiheista, feodaalisesta kartanovaiheesta sekä teollistumisen alkuvaiheesta. Osassa 2 (KÄ3/19) selvitettiin työväenliikkeen nousua ja osallistumista vallankumouskehitykseen Venäjän työväenliikkeen kanssa. Osassa 3 (KÄ4/19) kerroimme loka-kuun vallankumouksen-, Viron kansalaissodan- ja porvarillisen tasavallan alun ajasta. Edellisessä osassa 4 (KÄ5/19) esitettiin, miten ”Viron itsenäisyys” vahvisti työväenluokan sortoa, porvariston hyökäessä kaikin keinoin työväenluokkaa vastaan ja miten lopulta Vi-rosta tuli fasistinen diktatuuri. Tässä viidennessä osassa selvitämme neuvostovallan alun ajan tapahtumia, hitleriläisten sodan ajan miehityksen aikaa sekä Neuvosto-Eestin vapauttamista ja sodan jälkeisen jälleenrakentamisen alkua.

1940-luvulle tultaessa Viron työväenluokka oli vahvistunut ja Virossa vallalla ollut fasistinen diktatuuri kaadettiin ja siirryttiin demokratiaan. Porvaristo turvautui vanhaan liittolaiseensa Saksaan palauttaukseen fasistisen diktatuurin. Lopulta Viron työväenluokka yhdessä puna-armeijan kanssa murskasi saksalaismiehityksen ja demokratia palautettiin Viroon.

Sosialistisen vallankumouksen voitto

Huhtikuun 1. päivänä 1940 pidettiin ns. Eestin kommunistisen puolueen (EKP) huhtikuun konferenssi, jossa asetettiin päämääräksi suurporvariston vallan kukistaminen ja demokraattisen kansantasavallan perustaminen. Kesällä 1940 alkoivat kaikissa Baltian maissa kansanjoukkojen vallankumoukselliset esiintymiset. Liettuan fasistinen diktaattori A. Smetana pakeni Saksaan 15. kesäkuuta ja Liettuaan perustettiin antifasistinen hallitus.

Virossa useissa tehtaissa järjestettiin kokouksia, joissa hyväksyttiin kommunistien ehdottamia päätöksiä. Näitä olivat Neuvostoliitolle ystävällismielisen hallituksen muodostaminen, demokraattiset vapaudet ja taantumuksellisten järjestöjen lakkauttaminen. Kesäkuun 21. päivänä järjestettiin Virossa työtätekevien mielenosoituksia. Klo 9 Tallinnan tehtaant pillit julistivat työväen mielenosoituksen alkaneeksi. Vapauden aukiolle kokoontui 30-40 000 henkilöä. Sieltä marssittiin presidentin luo ja luovutettiin päätöslauselma, jossa vaadittiin kansanhallituksen muodostamista.

Osa mielenosoittajista lähti

Patarein vankilaan ja vapautti poliittiset vangit. Toinen osa mielenosoittajista otti haltuun hallituksen toimipaikan Toompealla. Klo 19 Pitkän Hermannin tornin lipputankoon nousi punainen lippu. Ryhdyttiin muodostamaan kansan itsepuolustusosastoja ja varustamaan niitä poliiseilta ja puolustusliiton asevarastosta takavarikoiduilla aseilla. Yleisradion ja sanomalehtien toimitukset otettiin haltuun. Klo 22:15 radio tiedotti uuden hallituksen muodostamisesta. Pääministeriksi tuli Johannes Vares. Uusi hallitus ryhtyi noudattamaan Neuvostoliiton kanssa tehtyjä sopimuksia ja antoi takuut demokraattisten oikeuksien palauttamisesta. Isänmaallisen liiton ja puolustusliiton toiminta kiellettiin.

Parlamentin molemmat kamarit hajotettiin ja muodostettiin yksikamarinen parlamentti. Vaalit pidettiin 14.-15. heinäkuuta. Kommunistien aloitteesta demokraattiset piirit osallistuivat vaaleihin yhtenäisenä vaaliliittona, johon kuului 22 järjestöä. Äänestysprosentti oli 88 ja 92,8 % kannatti yhteislistan ehdokkaita. Samaan aikaan taistelu työpaikoilla kiihtyi. Työläiset vaativat suurteollisuuden, pankkien ja maan kansallistamista.

Heinäkuun 22. päivänä parlamentti julisti neuvostoval-lan palauttamisen. Seuraavana päivänä julistettiin maa koko kansan omaisuudeksi ja päätettiin suurteollisuuden ja pankkien kansallistamisesta. Elokuun 6. päivä Neuvostoliiton korkein neuvosto hyväksyi virolaisten pyynnöstä Viron osaksi Sosialististen neuvostotasavaltojen liittoa.

Patarein muureja meren puolella

Virossa tänään kaikki kelpaa kommunismin vastaisen propagandan välineeksi. Tsaari rakensi 1820-1840 luvuilla Tallinnaan Patarein linnoituksen. Se toimi kasarmina, merilinnoituksena, ym. Vankilaksi se muutettiin porvarillisen Viron aikana 1920, josta käytöstä se poistettiin 2002. Suuri osa jo 1800-luvulla teloitetuista työläisistä ja kartanoiden alustalaisista, Viron kansalaissodan työläisuhreista, Virossa toteutetun holokaustin uhreista ja Hitlerin armeijan vangitsemista ja teloitamista puna-armeijalaisista kulki myös Patarein kautta. Nyt Tallinnassa on avattu näyttely, joka esittää Patarein historiallisia kulisseyä kommunismin uhrin muistomerkkinä. Olisi todella tarpeellista kertoa montako ”kommunismien uhria” Viron sosialismin aikana täällä oleskeli, keitä he olivat ja mitkä olivat heidän rikoksensa. Myös 21.6.1940 joukko mielenosoittajia ohjattiin vapauttamaan Patarein poliittiset vangit.

Ensimmäinen neuvostoval-lan vuosi

Tämän jälkeen valtiokoneistoa ryhdyttiin siirtämään työläisten haltuun, kansallistamista jatkettiin hyvässä järjestyksessä niin, että yksikään tuotantolaitos ei keskeyttänyt toimintaansa. Vuoden 1940 lopulla käsityöläisistä ryhdyttiin muodostamaan tuotannollisia arteleita ja entiset kulutus- ja talousyhdistykset muutettiin osuustoiminnalliseksi yrityksiksi. Osuustoiminnallisten yritysten osuus jäi kuitenkin tuotantorakenteesta johtuen pieneksi.

Ensimmäisenä neuvostoval-lan vuonna teollisuuden rakennetta ryhdyttiin uudistamaan voimakkaasti ja järkipäisesti. Pienistä yrityksistä muodostettiin suurempia ja vanhoja rappeutuneita suurteollisuusyrityksiä käytiin korjaamaan. Merkittävää taloudellista apua saatiin muista neuvostotasavalloista.

Samaan aikaan toteutettiin maareformi. Maanomistuksen enimmäismääräksi rajattiin 30 ha ja loput maasta siirrettiin valtion maa-varantoihin. Suurtilallisten sabotaaseista ja vastarinnasta huolimatta maareformi onnistuttiin viemään loppuun. Maareformi ei kuitenkaan poistanut lopullisesti kulakkeja, vaikka se heikensikin heidän taloudellista asemaansa ja rajoitti niiden harjoittaman vieraan työvoiman riis-toa. Neuvostovalta antoi pitkäaikais-ta lainaa pienviljelijöille tuotannon kehittämiseksi. Kone- ja traktoria-semia perustettiin maaseudulle tuotannon parantamiseksi. Asemilla työskenteli lähes tuhat koulutetua traktorinkuljettajaa. Sosialistisen suurmaalouden tukikohdiksi perustettiin valtioniiloja. Myös ensimmäiset kollektiivitilat syntyivät.

Vuoden 1940 syyskuussa kaikkien työläisten palkkoja korotettiin 30-40 %. Miesten ja naisten palkkatasa-arvo toteutettiin. Maksuton lääkäriapu toteutettiin myös v. 1940. Kaikille työläisille ja virkailijoille myönnettiin vuosiloma. Myös kulttuurin alalla tehtiin merkittäviä uudistuksia.

Suuri isänmallinen sota, vuoden 1941 puolustus-taistelut

Hitler hyväksyi joulukuussa 1940 Barbarossa-suunnitelman, jonka mukaisesti hyökkättiin itään. Tarkoituksena oli mm. Leningradin hävittäminen. Hyökkäys poikkesi luonteeltaan länteen tehtävistä hyökkäyksistä. Radiopuheessaan 30. maaliskuuta 1941 Hitler korosti, että ”kyseessä on hävityssota” ja että ”idässä julmuus on tulevaisuuden hyväksi”.

Hyökkäys Baltiaan tapahtui nopeasti niin, että kaikkiin Neuvostoarmeijan joukko-osastoihin ei ehditty saada edes hälytystä. Kenttämarsalkka W. v. Lebbin johtamaa hyökkäykseen osallistui 43 divisioonaa, yhteensä 725 000 miestä. Tämä oli kaksinkertainen määrä neuvostojoukkoihin verrattuna. Neuvostojoukot taistelivat loppuun saakka, mutta joutuivat perääntymään ylivoiman edessä. Virossa pidettiin vapaaehtoisia kansankokouksia ja alkoi vapaaehtoisten ilmoittautuminen armeijaan. Vuoden 1941 kesäkuun ja elokuun aikana aseisiin nousi 50 000 Neuvosto-Eestin kansalaista.

Sodan alku Virossa oli kuitenkin hankala kärkevien luokka-

Kuvaa kirjasta ”Suuri lokakuu ja Eesti”

Neuvosto-Eestissä maataloutta alettiin kehittää välittömästi sodan päätyttyä ja siihen liittyvä koulutus oli korkealla tasolla. Uusliberalismin aika merkitsi taantumaa Viron maataloudelle. Kuvassa Saku-valtiontilan karjaa.

vastakohtaisuuksien vuoksi. Viron porvaristo oli luopunut vallasta ilman väkivaltaa vuonna 1940, mutta nyt porvaristo aloitti aseellisen taistelun työväenluokkaa vastaan. Taistelu sai sisällissodan piirteitä. Võrumaalla kesäkuun 1941 lopulla toimintansa aloittanut terroristiryhmä johti Kurt von Glase-nap. Virossa oli paennut jo ennen sodan alkua korkeimpia vakoilu-upseereita ja entisiä fasisteja Helsinkiin, jossa he suunnittelivat tuho-töitä. Heinäkuussa 1941 tämä ryhmä toimitettiin moottoriveneillä ja lentokoneilla Pohjois-Viroon.

EKP:n puoluejärjestöjen aloitteesta perustettiin nostoväkiryhmiä, joihin liittyi satoja työläisiä. Nämä ns. hävityspataljoonat torjuivat fasistien tekemiä iskuja neuvostovirastoja vastaan varsin tehokkaasti. Pataljoonia on kaikkiaan 17 eri puolilla Virossa. Ylivoimainen vihollinen sai kuitenkin haltuunsa paikallisten fasistien avustamana vähitellen koko Viron alueen. Elokuun 26 päivänä annettiin yleinen evakuointimääräys, sillä oli tärkeää kohdistaa voimia Leningradin puolustamiseen. Taistelu jatkui vielä Viron saarilla. Vasta joulukuun alussa puolustajat joutuivat jättämään Osmussaaren.

Sodan uhatessa Neuvostoliittoon evakuoitiin Virossa yli 25 000 henkilöä. Lasten opetus Viron kielellä varmistettiin. Virolaiset työskentelivät lukuisissa tehtaissa, kolhooseilla ja sovhooseilla. Virolaisten kulttuurielämä oli tuolloin vireää. Evakossa perustettiin myös virolaisten taiteenharjoittajien tärkeimmät järjestöt, Eestin taitelijoiden liitto ja Neuvosto-Eestin kirjailijat 1943.

Miehittäjien ikeen alla

Neuvosto-Eestin miehittäneen Nord-armeijaryhmän selustan komentaja nimesi vuoden 1941 syyskuussa ns. itsehallinnon, jonka johdoon nostettiin vapsien (Viron vapausotureiden liitto) johtomiehiä. Päämieheksi nimitettiin H. Mäki. Saksalaisten tavoitteena oli saksalaistaa osa Viron väestöstä ja siirtää loput Viananmeren rannikolle. Viron porvarilliset poliitikot, poliisit ja puolustusliiton jäsenet liittyivät itsepuolustus (omakaitse) järjestöön ja ryhtyivät julmasti vainoamaan neuvostovallan kannattajia. Viron alueen keskitysleireillä murhattiin 61 000 siviilihenkilöä ja 64 000 sotavankia. Osa oli tosin tuotu muualta Neuvostoliitosta tai miehitetyistä Euroopan maista. Fasistisen miehityksen vuosina teloitettiin tai vietiin työorjuuteen Saksaan yli 100 000 Neuvosto-Eestin kansalaista.

Viron talous muuttui ryöstötaloudeksi, jonka ainoa tarkoitus oli palvella Saksan sotakoneistoa. Työpäivä säädettiin 10-12 tuntiseksi ja työhön lähetettiin jopa

lapsia. Myös sotavankeja ja muista Euroopan maista pakkosiirrettyjä työläisiä työskenteli tehtaissa. Maanviljelijät joutuivat pakkoluo-vuttamaan viljaa ja lihaa saksalais-ten tarpeisiin. Esimerkiksi vuoden 1942 lopulla itsehallinnon talousjohtajat ehdottivat saksalaisille 27 000 talonpojan rankaisemista luovutusvelvollisuuden täyttämättä jättämisestä. Vuosina 1943-1944 Viron saarilta ja rannikkoalueilta pakeni runsaasti ihmisiä, välttääkseen joutumisen Saksan armeijaan.

Partisaaniliikkeen alkuvaihe

Viron miehittämisen varalle oli suunniteltu partisaanitointia ja varattu aseita, mutta miehistyshallinnon onnistui murskata nämä suunnitelmat. Partisaaniliike elpyi kuitenkin nopeasti. Jo vuonna 1941 oli useita yhteenottoja partisaanien ja miehittäjien kanssa Võrumaalla ja Narvassa. Vuoteen 1942 mennessä partisaaniosastoja oli jo kaikkialla Virossa, kaikkiaan yli 80 kpl.

Eestiläinen armeijakunta

Neuvostojoukkojen mukana Viron alueelta vetäytyi punaisen armeijan 22. Eestin alueellinen jalkaväen armeijakunta. Osa upseereista oli ollut armeijassa jo porvariston valtakaudella ja osa heistä karkasikin perääntymisvaiheessa ja liittyi fasistien armeijaan (mm. keskitysleiri-murhaajana kuuluisuutta saanut A. Laak). Joulukuun 18. päivänä 1941 perustettiin Eestin kansallinen jalkaväkidivisioona. Upseereita valittaessa varmistettiin, että upseerit osasivat viron kieltä. Vuoden 1942 lopussa virolaisiin joukko-osastoihin kuului jo 27 311 henkilöä. Kommentajaksi tuli Lembit Pärn.

Marraskuun 19. 1942 alkanen Stalingradin vastahyökkäyksen jälkeen puna-armeijan toiminta aktivoitui myös pohjoisella rintamalla. Baltian maiden vapauttamien kannalta lupaavimmaksi osoitautui suunta Velikije Luka-Riian rautatie. Marraskuun 30. päivänä 1942 puna-armeija piiritti Velikije Lukan varuskunnan. Taistelu päättyi tamikuun 16. päivä, jolloin vihollinen oli menettänyt 57 140 sotilaista ja vangiksi antautui 5344 miestä.

Partisaanitaistelun tehostuminen

Partisaanitaistelu tehostui 1943 ja 1944. Esimerkiksi helmikuussa 1944 partisaanit suistivat kiskoilta kahdeksan sotatarvikejunaa. Virossa oli myös saksalaisten sotilaiden antifasistisia ryhmiä, jotka toimittivat tietoa partisaaneille. Vuoden 1944 alkupuoliskolla partisaanitoinnissa oli yli 1000 miestä. Partisaaneista oli suuri apu kaupunkien ja kauppaloiden vapauttamisessa yhdessä puna-armeijan kanssa.

Jatkuu sivulla 20

Bolivian sotilasvallankaappaus

Boliviassa lokakuussa pidettyjen presidentinvaalien jälkeen oppositio ei halunnut tunnustaa maan alkuperäiskansoja edustavan Evo Moralesin voittoa, vaan vaati uusia vaaleja. Morales voitti vastaehdokkaansa yli 10 % marginaalilla ja uusintavaalit järjestetään, jos voittomarginaali on alle 10 %. Evo Morales kuitenkin taipui ja ilmoitti 10.11.2019 presidentinvaalien uusimisesta. Lisäksi Morales lupasi, että arvostelua osakseen saanut vaalilautakunta korvataan uudella.

”Vallankaappausmiehet tuhoavat oikeusvaltioperiaatteen”, kertoi Morales, joka valittiin uudelleen neljänneksi toimikaudeksi 20. lokakuuta. Useat maat ovat tuominneet vallankaappauksen demokraattisesti valittua johtajaa vastaan. Venäjä, Kuuba, Meksiko, Venezuela ja Argentiina ovat kaikki tuominneet Bolivian perustuslain kumoamisen.

Tapahtumien kulku

Lauantaina 9.11.2019 Bolivian laillinen presidentti **Evo Morales** vetosi paaviin, ihmisoikeuksien puolustajiin ja kansainvälisiin järjestöihin, jotta nämä vastustaisivat niitä demokratian vastaisia ryhmiä, jotka olivat käynnistäneet vallankaappauksen Boliviassa. Hän ei saanut vastausta avunpyyntöönsä.

Bolivian armeija sekaantui Yhdysvaltojen tuella asiaan presidentti Evo Moralesin ilmoitettua voittamiensa presidentinvaalien uusintavaaleista 10.11.2019. Asevoimien komentaja **Williams Kaliman** pakotti presidentti Moralesin luopumaan mandaatistaan sen varjolla, että näin rauha voidaan palauttaa maahan. Hän ja maan poliisipäälikkö ovat suorittaneet upseeriopintonsa oikeistohenkisessä, Latinalaisen Amerikan sotilaille kohdennetussa, jenkkiarmeijan koulutuskusyksyksessä School of the Americasissa Yhdysvalloissa. Opinnot ovat menneet perille.

Poliisi antoi Bolivian laillisesta presidentistä pidätysmääräyksen. Mielenosoittajat valtasivat kaksi valtion omistamaa televisio- ja radioasemaa. Evo Morales paljasti, että Yhdysvallat tarjosi hänelle apua Boliviasta poistumiseen. Hän kieltäytyi avusta, koska hän olisi päätyntä Guantanamo keskitysleiriin. Evo Morales ja varapresidentti **Alvaro Garcia Linera** saivat 11.11.2019 turvapaikan Meksikosta. Meksikon presidentti **Andrés Manuel López Obrador** osoitti tällä teolla, ettei hän ole jenkkiin syliloira. Argentiina, Meksiko, Nicaragua, Uruguay, Venezuela, Kiina, Venäjä ja Kuuba sekä Brasilian entinen presidentti Lula ja Labour-puolueen johtaja Jeremy Corbyn ovat tuominneet Bolivian sotilasvallankaappauksen.

Miten sotilasvallankaappaus junailtiin?

Presidenttivaltaisessa Bolivian tasavallassa valtion päämiehenä toimii viideksi vuodeksi kerrallaan valittava presidentti, joka nimittää hallituksen. Koska armeijan johto ei tiedustellut Bolivian senaatilta ja parlamentilta niiden kantaa presidentin

syryttämiseen, armeijan teko oli sotilasvallankaappaus.

OAS (Amerikan maiden järjestö) valitsi jälkikäteen 333 presidentinvaalien äänestystaulukkoa - yhteensä n. 73926 ääntä. Se käytti tästä vähäisestä 1 % otoksesta saatuja käsialanäytteitä Evo Moralesin vaalivoiton mitittämiseen tekemällä johtopäätöksen, että Morales sai näin vilpillisesti 10 % eron toisen kierroksen välttämiseksi. OAS:n tarkastusryhmä ei vahvistanut tämän vuoksi vaalien tulosta, vaan suosittelee uutta vaaliprosessia. Armeijan johto ja maan oikeisto-oppositio käyttivät tätä OAS:n jälkikäteen tuottamaa vaalitulosta verukkeena suorittaessaan Boliviassa sotilasvallankaappauksen. Yhden prosentin otoksen ja käsialanäytteiden perusteella ei voi vetää OAS:n tekemiä johtopäätöksiä.

Boliviassa senaatin apulaispuhemies, oppositiota edustava, juristi Jeanine Añez (sd) julistautui 13.11.2019 maan väliaikaiseksi presidentiksi. Maan senaatilla ei ollut päätösvaltaa tehdä tätä nimitystä. Vähintään 19/36 senaattorista olisi pitänyt vahvistaa hänen nimityksensä. Senaatin 36 jäsenestä 21 edustaa MAS-puoluetta. Kongressissa oli paikalla ainoastaan presidentti Evo Moralesia vastustavia senaattoreita. Yhdysvaltain ulkoministeri **Mike Pompeo** ja prsidentti **Trump** antoivat välittömästi tukensa Añezin valinnalle. Väliaikaiseksi presidentiksi itsensä julistanut senaattori Jeanine Añez sivuutti omavaltaisuudellaan myös Bolivian parlamentin kannan tähän asiaan.

Miksi sotilasvallankaappaus suoritettiin?

Espanjalaiset valloittajat tuhosivat Bolivian alkuperäiskansojen yhteiskunnat, ottivat haltuunsa näiden maat, luonnonvarat ja vesistöt sekä pyrkivät hävittämään näiden kulttuurit. Bolivian itsenäistyttyä v. 1825 Espanjan siirtomaavallan alaisuudesta isäntä vaihtui. Maa siirtyi heti Monroen opin mukaisesti Yhdysvaltojen takapihaksi. Jokaisen muiden valtojen yrityksen laajentaa merkitystään jossakin tämän pallonpuoliskon osassa, katsomme rauhalle ja

meidän turvallisuudellemme vaaraksi.”

Yhdysvallat tarvitsi Boliviasta autoteollisuudelleen ensin raakakumia ja sitten sähköteollisuudelle ja pronssinvalamiseen tinaa. Polttomoottorien vallattua maailman niiden energialähteeksi kaivattiin myös bolivialaisia öljytuotteita. Toisen maailman sodan jälkeen Bolivian isänniksi nousivat Yhdysvaltojen tukemat ylikansalliset yhtiöt. Niiden etuja valvoivat v. 1964-84 maata hallinneet sotilasjuntat. Tinnan maailmanmarkkinahinnan romahdaminen v. 1985 kouraisi syvältä Bolivian kaivosteollisuutta. Maa ajautui pariin vuosikymmeneksi IMF:n ja Maailmanpankin uusliberalistiselle pakkohoitokuurille, jonka seurauksena se velkaantui pahasti. Maan lukuisia valtionyhtiöitä yksityistettiin.

Punertumiskehityksen myötä Etelä-Amerikka yhdentyi ja irtautui 2000-luvulla Yhdysvaltojen vaikutuspiiristä. Tämä edisti yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden leviämistä maanosassa. Integraation syveneminen merkitsi Monroen opin väliaikaista murenemista. Imperiumin ote Etelä-Amerikasta herpaantui, koska sen voimavarat hupenivat terrorismin vastaisiin sotiin Irakissa ja Afganistanissa. Venezuelassa, Boliviassa ja Ecuadorissa ymmärrettiin hyödyntää tätä muutunutta poliittista tilannetta. Nämä maat rakensivat yhdessä Argentiinan ja Brasilian kanssa Etelä-Amerikkaan FTAA:n vastaisen yhteisrintaman, jonka vuoksi kyseinen Amerikoiden vapaakauppa-alue jäi toteutumatta. Marraskuun 2003 kokouksessa Brasiliassa 20 maan liitto asetettiin Brasilian presidentti Lulan johdolla vastustamaan USA:n ja Kanadan asettamia vaatimuksia ja kokous päättyi pikaisesti. Tämä oli pahasta takaisku Pohjois-Amerikalle.

Bolivian presidentinvaaleissa vastikään hävinnyt Carlos Mesa joutui itse eroamaan presidentin tehtävistä 6.6.2005. Eroa edelsivät laajat mielenosoitukset ja levottomuudet, joissa ay-liike, opiskelijat ja talonpoikaisintiaanit vaativat perustuslakiuudistusta sekä maakaasun ja öljyesiintymien kansallistamista. Bolivian joukot tukkivat La Pazin kadut ja pysähdyttivät saarroillaan koko kaupungin. Mesa eroa oli vaadittu toistuvasti, koska hänen koettiin edustavan uusliberalistista yhteiskuntajärjestelmää. ”Saartamisen kuningas” ja entinen Chaparen provinssin kookaviljelijöiden liiton puheenjohtaja Evo Morales voitti 18.12.2005 presidentinvaalit.

2010-luvulla Yhdysvalloissa ymmärrettiin, että yli puolet maailman litium-varoista löytyy Boliviasta. Kasvava kysyntä tekee litiumista strategisesti niin tärkeää, että sen merkitystä tulevaisuudessa on verrattava jopa öljyyn. Litiumia käytetään mm. droonien, kännyköiden, tietokoneiden ja sähköautojen akuissa. Kenen hallussa litium-varat ovat, sanelee sen, kuinka tätä raaka-ainetta hyödynnetään fossiilittoman energian maailmassa. Bolivia on tehnyt yhteistyötä litiumin hyödyntämisessä Saksan ja Kiinan kanssa. Suomalalaisten kanssa asiasta neuvoteltiin v. 2010 Evo Moralesin vieraillessa maassamme.

Bolivia oli toiminut yli 500 vuotta isäntiensä raaka-ainevastana. Sen irtisanoutuminen Yhdysvaltojen holhouksesta ja uusli-

US hand in Bolivia coup

rales, however, sufficient pressure was exerted on the Bolivian military and police. When those institutions called for Morales to step down on Sunday, he did so in order to spare his nation from further deadly conflict. “The coup mongers are destroying the rule of law,” said Morales, who was re-elected for a fourth term on 20th October.

Several countries have denounced what they see as a coup against the democratically elected leader. Russia, Cuba, Mexico, Venezuela and Argentina have all condemned the subversion of Bolivia’s constitution.

When Morales won the election last month, the Organisation of American States (OAS) alleged “manipulation” of the voting system. Such claims by the OAS were predictable.

• Bolivian miners in support of Morales.

Maduro. The orchestrated coup in Venezuela has since subsided over recent months.

Washington supplies the OAS with 60 per cent

tion factions are linked to the past oligarchic regimes that ran Bolivia before Morales came to power in 2006.

Morales was the first indigenous president in a country

been convulsed by extreme violence. Protesters attacked members of Morales’ party, burning homes and offices and intimidating journalists.

Brittiläinen kommunistien lehti ”New Worker” toteaa, että jälleen Yhdysvaltojen käsi ohjelmoo Bolivian sotilasvallankaappausta. Samoin lehti toteaa, että kaivos-työläiset (kuva) tukevat Moralesia.

beralistisesta talouspolitiikasta, sen omien luonnonvarojen hyödyntäminen omaa väestöä varten sekä sen itsenäinen sisä- ja ulkopoliittika olivat tekoja, joita Yhdysvallat ei voinut sietää. Yhdysvallat haluaa palauttaa määräysvaltansa Etelä-Amerikassa ja ottaa maanosan luonnonvarat haltuunsa.

Vallankaappauksen jälkeen

Evo Morales totesi vallankaappauksen jälkeen, ettei hän aio osallistua seuraavaan presidentinvaaliin, jos ihmiset ovat sitä todella vastaan. Hän ilmoitti lisäksi uutistomisto Reutersille, ettei häntä haittaa, jos uudet presidentinvaalit järjestetään ilman häntä. ”Jos he eivät halua minun osallistuvan demokration vuoksi vaaleihin, minulla ei ole mitään ongelmia olla osallistumatta uusiin vaaleihin.” Laillisesti Evo Morales on yhä Bolivian presidentti, kunnes parlamentti hyväksyy hänen eronsa. Maan parlamentissa istuu 130 kansanedustajaa. Heistä 88 (66,7 %) edustaa Evo Moralesin johtamaa sosialistista MAS-puoluetta, 32 (24,2 %) edustaa Kansallista yhtenäisyysrintamaa (sd) ja 10 (7,7 %) Kristillisdemokraattista puoluetta.

Vähintään viisi mielenosoittajaa kuoli ja noin 75 loukkaantui 15.11.2019 Cochabamban kaduilla käydyissä taisteluissa maan poliisin ja armeijan kanssa, kun tuhansia alkuperäiskansojen edustajia kokoontui protestoimaan sosialistisen johtajansa syrjäyttämistä. Mielenosoitukset Cochabambassa jatkuvat. Armeijan tappamien mielenosoittajien määrä on kasvanut jo kymmeniin.

Bolivian syrjäytetty johtaja Evo Morales vetosi samana päivänä maansa armeijaa lopettamaan aseettomien mielenosoittajien ampumisen. Nämä protestoivat vallankaappauksen määräämää väliaikaista maan johtoa vastaan, kun useita aktivisteja tapettiin yhteenotoissa turvallisuusjoukkojen kanssa. ”Kotimaamme instituutioiden univormuja ei saa värjätä kansamme verellä.”

Yhdysvallat tuki Bolivian sotilasvallankaappausta

Pitkään suunniteltu vallankaappaus tapahtui 11,3 miljoonan asukkaan Boliviassa, jossa väestön enemmistö edustaa pienituloisia maan alkuperäiskansoja. Bolivian historian myrskyisyyttä kuvaa hyvin se, että maassa tapahtui v. 2019 sen itsenäisyyden ajan 191. vallankaappaus. Yhdysvallat tuki Bolivian opposition sekä armeijan ja poliisin johdon yhteistuumin suorittamaa sotilasvallankaappausta. USA:n kongressin perustama Kansallisen demokratian edistämisrahasto (NED) on tukenut vuosien varrella miljoonilla dollareilla Bolivian opposition toimintaa maan eurooppalaisten jälkeläisten ”vapauden ja ihmisoikeuksien ko-

hentämiseksi”.

Bolivian historia on osoittanut, että USA:lla on ollut voimakas Monroehenkinen vaikutus maan armeijaan. Bolivialaisten sotilaiden tehtävänä on ollut ennen Moralesin valtakautta toimia osana valtion väkivaltakoneistoa kapitalistien turvallisuuden takaajana ja

yhteiskunnallisten liikkeiden tukahduttajana. Andeilla alkoivat puhalttaa v. 2007 uudet punaiset tuulet. Taistelu asevoimien sisäisestä hegemoniasta oli alkanut. Bolivian armeija on asetettu tuon jälkeen hälytystilaan jo useamman kerran vallankaappausuhan vuoksi. Upseerien ja sotilaiden lojaalisuus maan hallitukselle lakkasi 10.11.2019. He palasivat entiseen työnkuvaansa.

Uutistomisto TeleSurin mukaan Bolivian oppositiopoliitikot keskustelivat Evo Moralesin vaalivoiton jälkeen Yhdysvaltain kolmen senaattorin kanssa Bolivian hallituksen horjuttamisesta ja yleislakon järjestämisestä maassa. Bolivian koulutusverkoston radio (Erbol) paljasti 16 äänitettä, jossa maan opposition johtajat vaativat Evo Moralesin hallinnon vastaista vallankaappausta – poliittista toimintaa, jota harjoitettaisiin yhteistyössä Bolivian USA:n suurlähetystön kanssa. Yhdysvaltalaiset, sukujuuriltaan kuubalaiset, senaattorit olivat **Marco Rubio** (rep), **Bob Menendez** (dem) ja **Ted Cruz** (rep) ovat pitäneet yhteyttä Bolivian oppositioon tavoitteenaan yhteiskuntajärjestelmän muutos maassa. Näitä Miamin mafian miehiä yhdistää leppymätön viha kaikkea vasemmistolaisista toimintaa vastaan koko Latinalaisessa Amerikassa etenkin, jos joku sosialistihallitus harjoittaa yhteistyötä Kuuban kanssa.

Miksi Evo Moralesista halettiin päästä eroon?

Bolivian presidentti Evo Morales sanoi 21.4.2008 puhuessaan YK:n 7. alkuperäiskansojen kokouksessa, että maailman täytyy luopua kapitalistisesta talousmallista ja pakottaa varakkaat teollisuusmaat maksamaan velkansa ympäristölle. Hän totesi maailman varallisuuden keskittymisen monikansallisille suuryhtiöille, muutamille rikkaille suvuille ja imperialistisille valtioille johtavan kroonisesti paitsi tuhoisiin sotiin, myös yhä paheneviin kärsimykseen erityisesti kolmannessa maailmassa, jossa on pula yleensä kaikesta, mm. juomakelpoisesta vedestä. Hän mainitsi uusiutuvien energiamuotojen kehittämisellä ja niiden käytön lisäämisellä voitavan ratkaisevasti keventää fossiilisten polttoaineiden käytön aiheuttamaa kuormitusta ympäristölle koko maailman mitassa. ”Kysymys kapitalistisen maailmanjärjestelmän jatkumisesta tai päättymisestä on samalla kysymys elämästä ja kuolemasta. Meidän on valittava alkuperäiskansojen jo omaksuma tie harmoniseen kehitykseen, jossa Äiti Maa ja elämä ovat harmonisessa sopusoinnussa keskenään.”

Yhdysvaltojen tukema bolivialainen sotilasvallankaappaus on rikos!

Matti Laitinen
19.11.2019

Historiallisen materialismin perusteista (2/2)

Kansan äänen numerossa 5/19 aloitimme historialliseen materia-
lismiin liittyvän artikkelisarjan, jota kehittelemällä toimitamme
lukukirjaseen historiallisen materialismin perusteiden opiskeluun.
Ensimmäisessä osassa käsitelimme kysymystä ”Mitä on historial-
linen materialismi ja mikä on sen tutkimuskohde. Nyt selvitämme
yhteiskuntataloudellisen muodostuman käsitettä. Sen julkaisemme
kahdessa osassa. Ensimmäinen osa julkaistiin edellisessä numerossa
ja jälkimmäinen osa nyt tässä numerossa. Totesimme KÄ 5/19 ingres-
sissä työväenliikkeen hajaannuksen yhden perussyyn olevan, että
meiltä puuttuu tänään yhtenäinen suuntaa luova tieteellinen maa-
ilmankatsomus. Saman asian sanoimme myös KÄ:n numerossa 3/18
artikkelissa ”On palattava Marxiin ja Leniniin (3)”. Siinä torjuimme
myös väitteet, että materialistinen historiankäsitely olisi marxilaisuus-
delle vieras näkökanta. Tarvitsemme uuden aikaamme soveltuvan
dialektisen- ja historiallisen materialismin opintoaineiston. (Katso
oheisen kuvan kuvateksti)

2.3.1 Maantieteellisten tekijäin osuus ja merkitys yhteiskuntakehityksessä.

Maantieteellinen ympäristö on ih-
misen ja yhteiskunnan tuotantotoi-
minnan välttämätön ehto. Yhteis-
kuntaelämä (materiaan sosiaalinen
liike) on mahdotonta ilman vuoro-
vaikutusta luonnon ja ympäristön
kanssa. Maantieteellinen ympäristö
koostuu erilaisista ekosysteemeistä
sekä koko biosfääristä. Kaikki tämä
muodostaa aineellisen pohjan yhe-
teiskunnan ja ihmiskunnan olemas-
saololle ja kehitykselle.

**Maantieteelliseen ympäris-
töön kuuluvat mm.** ilmasto, maa-
perä, vesistöt, meret, kasvi- ja eläin-
maailma, pinnanmuodostus ja maa-
perän kaivannaiset. Maantieteelli-
sellä tekijällä on merkittävä vaiku-
tus yhteiskuntakehityksen nopeu-
teen ja siihen millaisten muotojen
kautta yhteiskuntakehitys eri alueil-
la kulkee, koska ihmisen tuotantolli-
nen työtoiminta toimii vuorovai-
kutuksessa ympäristön kanssa. Työ-
toiminta on mahdotonta ilman tä-
tä vuorovaikutusta. Tästä mm. Marx
totesi: ”Tuottaakseen ihmiset solmi-
vat tiettyjä yhteyksiä ja suhteita tois-
tensa kanssa ja vain näiden yhteis-
kunnallisten yhteyksien ja suhteiden
puutteissa he vaikuttavat luon-
toon, tuottavat.” (Palkkatyö ja pää-
oma). Ympäristön vaikutus näkyy
esim. siinä, että alkukantainen ih-
misyhteisö (”alkuyhteisöllinen tuo-
tantotapa t. alkuyhteiskunta”) siir-
tyi paimentolaisuudesta ja keräily-
taloudesta maanviljelyskulttuuriin
ensin siellä, missä luontaiset olo-
suhteet olivat tähän soveliaimmat
ja missä kivikautisilla työvälineillä
oli helpointa viljellä maata. Tämä ta-
pahtui Euroasian alueella ensin Poh-
jois- Afrikassa ja Lähi- Idässä, jossa
sukujärjestelmä hajosi ja tilalle syn-
tyi n. ”naapuriyhteisö”. Mutta siirty-
minen orjayhteisölliseen korkea-
kulttuuriin tapahtui kuitenkin ensin
jokien suistomailla, joilla kyettiin sil-
loisilla työvälineillä tuottamaan run-
saammin lisätuotetta. Vaikka maan-
tieteellisellä tekijällä on suuri vaiku-
tus yhteiskuntakehitykseen, muo-
dostaa geopolittinen asema vain
tuotannon ympäristön, ”raamit”. Se
ei koskaan muodosta yhteiskunta-
kehityksen syitä tai lainalaisuuksia.
Ihmisyhteisön maantieteellisistä si-
jainnista riippumatta yhteiskuntake-
hityksen ja historian kulku tapahtuu
aina yhteiskunnallisten lainalaisuuksien
kautta ja vaikutuksesta. Maan-
tieteellinen tekijä voi kuitenkin vai-
kuttaa siihen, että yhteiskuntakehi-
tyksen muoto noudattaa eri alueilla
erilaisia kaavaa, vaikka sisältö onkin
täysin sama. On huomattava, että
Amerikassa, Euraasiassa, Egyptissä,
Kiinassa ja Intiassa orjavalitiot synty-
ivät paljolti toisistaan riippumatta ja
saivat myös erilaisia muotoja, mutta
olivat kuitenkin orjavalitioita. Toise-

na esimerkkinä esim: se, että vaikka
antiikin muinaiskulttuurit syntyivät
suurten jokien suistomailla, niin ka-
pitalismi kuitenkin syntyi vaikkapa
Euroasian alueella ensin Euroopas-
sa. Maantieteellinen tekijä vaikutti
siten, että selviytyminen Euroopan
viileämmillä alueilla vaati huomatta-
vasti enemmän ponnisteluja ja työ-
tä (tuotantovoimien kehitys oli no-
peampaa). Mutta toisaalta feodalis-
min ja kapitalismin muodostumisen
Eurooppaan teki mahdolliseksi se,
että antiikin valtioissa tuotantovoimien
kehitykselle oli luotu jo vankka
perusta, joka muodosti perustan no-
peammalle kehitykselle pohjoisem-
pana Euroopassa. Historian kehi-
tyksen muotoon vaikuttaa myös se,
millaisella kehitystasella naapureina
elävät kansat ovat toisiinsa näh-
den. Esimerkiksi Rooman orjayhteis-
öllisen valtakunnan hajoamiseen
vaikutti voimakkaasti sellaisten ger-
maaniheimojen naapuruus, joilla su-
kujärjestelmä alkoi hajota.

2.3.2 Maantieteellinen suuntaus

On olemassa erityinen ns. maan-
tieteellinen suuntaus, joka hakee
yhteiskuntakehityksen perussyitä
maantieteellisestä tekijästä. Nämä
maantieteellisen suuntauksen edus-
tajat erehtyivät sekoittamaan (tietä-
mättään) toisiinsa muodon ja sisäl-
lön. Yhteiskuntakehityksen perusta-
na olevan lain (sisältö) selvittäminen
on hyvin vaikeaa. Se ei näy päälle-
päin. Sen sijaan yhteiskunnan muo-
to ja sen yhteys maantieteelliseen
ympäristöön näkyy selvemmin. Tä-
mä erehdyttää monet tekemään
johtopäätöksen maantieteellisen
tekijän ensisijaisuudesta yhteiskun-
takehityksen määrävänä voimana.

2.3.3 Maantieteellinen te- kijä, ympäristö ja ilmasto

Yhteiskunnan aineellisen ja tuotan-
nollisen kulutuksen kasvu on johta-
nut ihmiskunnan huomaamaan, et-
tä myöskään maantieteelliset rajat
eivät ole määrällisesti rajattomat.
Aineellisen tuotannon ja kulutuksen
määrää ei voida rajattomasti lisätä,
sillä se tuottaa ristiriitoja, jotka vaa-
rantavat itse maantieteellisen ym-
päristön elinkelpoisuuden ja ihmis-
kunnan tulevaisuuden. Tuotannos-
ta ja kulutuksesta syntyvät jätteet ja
päästöt (kaasut, kemikaalit, muovit
ym.) ovat todellinen uhka koko bios-
fäärille. Tuotannosta ja infrastruk-
tuurista syntyvät ns. kasvihuonekaa-
sujen päästöt aiheuttavat maapal-
lon biosfäärin (valtameret, ilmasto)
lämpenemisen, mikä on uhka mo-
nien eliölajien olemassaololle ja yhe-
teiskuntakehityksen tulevaisuudelle.
Marxilaisen maailmankatsomuk-
sen kannalta tällä kysymyksellä on
ensiarvoisen suuri merkitys. Bios-
fäärin ja luonnon monimuotoisuut-
ta ei voi hukata, koska ihmiskun-
nan oleminen ja tulevaisuus on sii-

tä riippuvainen. Minne tahansa sivi-
lisaatio ulottuukin, on aina kyettävä
luomaan elämään soveltuva ekosys-
teemi. Engels esitti teorian materiaan
liikemuodoista ja niiden dialektises-
ta kehityksestä. Sivilisaation etene-
vän kehityksen ja tulevaisuuden
kannalta on välttämätöntä säilyttää
maapallon biosfääri kaikessa moni-
muotoisuudessaan. Kapitalistisen
yhteiskuntataloudellisen muodos-
tuman toiminta perustuu arvoinen
mukaiseen tavarantootantoon, ku-
lutukseen ja myyntiin. Tästä lainalai-
suudesta ei kapitalismi voi irtaantua.
Siksi tulee siirtyä sosialismiin suun-
tautuvaan kehitykseen, jossa hyvin-
voinnin kehittyminen ja sivilisaation
tulevaisuus koordinoituaan tarpeel-
lisen aineellisen kulutuksen ja tuo-
tannon kanssa.

2.4.1 Historiallisen proses- sin ykseys ja monisärmäi- syys

Yhteiskuntataloudellisten muodos-
tumien kehitys ja vaihtuminen ku-
vastavat historian kehitystä. Yhteis-
kuntataloudellisten muodostumien
kehitys johtuu tuotantovoimien ja
tuotantosuhdeiden vastaavuuden
lainomaisuudesta tuotantosuhdeiden
muuttuessa vallankumouksellisesti
vastaamaan tuotantovoimien
luonnetta ja kehitystasoa.

**Kapitalismin aikana histo-
ria on muuttunut yleismaailmal-
liseksi.** Ensimmäistä kertaa maail-
manhistoriassa on muodostunut yh-
tenäinen talousjärjestelmä ja yhtei-
näiset markkinat. Kapitalismin kehi-
tyksen perusta oli koneelliseen tuo-
tantoon sidotut tuotantovoimat. Ta-
loudellisen ja sosiaalisen kehityksen
vauhti kasvoi nopeasti, mutta kehi-
tys tapahtuu aina antagonistisessa
muodossa. Se perustuu siihen, että
kapitalisti anastaa itselleen työläisen
tuottaman lisäarvon.

**Lenin osoitti, että siirtyminen
vapaasta kilpailusta monopoliin**
ja finanssipääoman kaikkivaltaan
on osoitus kapitalistisen järjestel-
män vähittäisestä lamaantumisesta.
Tämä ei kuitenkaan tarkoita tuotan-
non kehityksen pysähtymistä. Nyky-
ajan tiede ja tekniikka mahdollista-
vat talouden nopean kehittymisen.
Ominaisista imperialismin ja globali-
saation aikakaudelle on, että kapita-
lististen blokkien välinen kilpailu ki-
ristyy ja kärjistää ristiriitoja tuoden
mukanaan militarismin ja poliittisen
taantumuksen kasvun. Nämä kaikki
heikentävät kapitalistista järjestel-
mää ja luovat edellytyksiä socialisti-
selle vallankumoukselle.

**Vaikka historiallinen kehitys
tapahtuukin** aineellisen tuotan-
non liikunnan lainomaisuuksien pe-
rusteella edeten alkuyhteisön, anta-
gonististen yhteiskuntataloudel-
listen muodostumien kautta kom-
munismiin, ei tämä tarkoita sitä, et-
tä historian kehitys tapahtuisi yksioi-
koisesti. Yhteiskuntakehityksen eri-
laisista olosuhteista riippuen histo-
riallinen kehitys voi edetä erilaisten
kehitysvaiheiden kautta. Historian
kehitys on monien voimien vaiku-
tusten tulos. Historiallinen materia-
lismi tarjoaa menetelmän historian
tutkimusta varten. Marx ja Engels
ovat varoittaneet useaan otteeseen
laatimasta teoriaa, joka sijoitetaan
konkreettisten tosiasioiden tutkimis-
en tilalle. Engels kirjoitti: ”Materia-
listisen historiankäsitelyn mukaan
määrävänä momenttina historialli-
sessa prosessissa on viime kädessä
todellisen elämän tuotanto ja uusin-

Kuvat Heikki Mannikko

Olemme julkaisseet (v, 2016) ensimmäisen version opintoaineistoksi
”Dialektisen materialismin perusteet (DMP)” ja teemme koko ajan työtä
vastaavan historiallisen materialismin aineiston toimittamiseksi. Miksi
teemme näin, kun meillä edelleen on käytössämme kuvassa näky-
vät neljä Neuvostoliitossa toimitettua marxilaisen filosofian oppikir-
jaa? Edelleenkin valtaosa näiden aineistojen tiedosta on täysin hyväk-
syttävää. Kuitenkin kun puhumme dialektisestä materialismista, aset-
tuu näkemys materiaasta keskeiseen rooliin. Kuvassa vasemmalla oleva
teos ”Marxilaisen filosofian perusteet” on vakuuttava ja esittää käsityk-
sen materiaasta lähes oikein, mutta siellä on yksi perustavaa laatua oleva
virhe. Se torjui teorian laajenevasta maailmankaikkeudesta ja ”alkurä-
jähdysteoriasta”. Teoksen ilmestymisen aikaan (1964) oli kyllä olemas-
sa perusteltua tietoa näiden teorioiden puolesta. Virhettä ei selkeästi
korjattu myöhemmissäkään teoksissa. Tämä johti siihen, että näiltä osin
filosofinen teoria materiaasta jäi vuosikymmenten kuluessa tieteen ke-
hityksestä jälkeen. Tämä jälkeenyjääneisyys vaikutti moneen muuhun
asiaan. Toinen ongelma näissä kaikissa teoksissa on, että niissä sosialis-
min ja kommunismin tuleva kehitys johdettiin pelkästään Neuvostoliit-
on kokemuksen jatkumona. Ei kehitetty tarpeeksi sosialismin ja kom-
munismin yleistä teoriaa, eikä tuotu esiin sitä, että olosuhteista riip-
puen kehitys sosialismiin ja kommunismiin voi kulkea monia historial-
lisia polkuja pitkin. Näistä puutteista johtuen em. teoksia on vaikea tä-
nään suositella esimerkiksi nuorelle ihmiselle ensimmäiseksi teokseksi,
jonka perusteella hän tutustuu marxilaiseen maailmankatsomukseen.
Siksi tarvitsemme aineiston, jossa näitä kysymyksiä oikaistaan. Tällai-
sen aineiston ohessa näitä teoksia voi pitää lähdeveoksina. (KÄ/toim.)

taminen. Enempää ei Marx enkä mi-
nä ole väittänyt. Jos joku selittää tä-
män väärin siten, että taloudellinen
momentti on muka ainoa määrävä,
niin hän muuttaa tämän väittämän
mitään sanomattomaksi, abstrakti-
seksi ajatukseksi korulauseeksi.”
[Marx-Engels, Valitut teokset kah-
dessa osassa, 2. osa, 1959].

**Maailmahistorian yleisen ku-
lun monisäikeisyys** ja se, että eri
kehitystiet johtavat ”pitkässä juok-
sussa” samaan lopputulokseen, joh-
tuu mm. maantieteellisen ympäris-
tön luomista ehdoista ja eri kanso-
jen vuorovaikutuksesta kuten kau-
pasta ja sodista. Esimerkiksi Venä-
jällä ei syntynyt lainkaan orjanomis-
tuksellista yhteiskuntataloudellista
muodostumaa, sillä suku- ja hei-
mojärjestelmän hajoaminen tapah-
tui aikana, jolloin orjanomistussjär-
jestelmä Rooman valtakunnassa oli
jo tiensä päässä. Näin Venäjällä siir-
ryttiin suoraan sukuyhteisöstä feo-
dalismiin. Myös aasialainen tuotan-
totapa on omalaatuinen yhteiskun-
tataloudellinen muodostuma, joka
oli hyvin staattinen ja vähän kehitty-
nyt sosiaalisen organisaation tyyppi.

**Erilaisilla historiallisen kehi-
tyksen asteilla olevien kansojen
keskinäisvaikutuksen luonne** riip-
puu niiden yhteiskuntajärjestelmän
olemukselta. Kapitalismin olemuks-
esta johtui, että Eurooppa käytti
teknistä edistyneisyyttään muiden
kansojen siirtomaasortoon. Tämä
sorto ei ainoastaan hidastanut näi-
den kansojen kehitystä vaan monis-
sa tapauksissa vei niitä taaksepäin
taloudellisessa ja kulttuurisessa ke-
hityksessä. Samalla tavalla sosialis-
tisen järjestelmän taantuminen Itä-
Euroopassa vei kansojen kehitystä
taaksepäin, mutta se ei kuitenkaan
tarkoita sitä, etteikö lainomaisuus
historiallisen kehityksen etenevästä
luonteesta pitäisi paikkaansa. Histo-
riallinen materialismi ei katso tä-
tä kehitystä kohtalonomaiseksi pro-
sessiksi, vaan siihen vaikuttaa kuten
aiemmin todettiin monet erilaiset
syyt. Historiallinen kehitys ei pysäh-

dy kapitalismiin, vaan raivaa tien-
sä eri yhteiskunnallisten vaiheiden
kautta sosialismiin.

2.4.2. Historiallinen aika- kausi ja sen luonne

Historian kehityksen monisäikeisyy-
destä huolimatta jokaisella konk-
reettisella historiallisella kaudella
ilmenee tiettyjä johtavia historian-
kehityksen tendenssejä. Näistä jak-
soista käytetään nimitystä historial-
linen aikakausi. Aikakaudella tarkoi-
tamme koko ihmiskuntaa koskevaa
kehitysvaihetta, sen tilaa ja johta-
vaa kehitystendenssiä. Aikakauden
arviossa määritellään mikä poliiti-
tinen voima tai yhteiskuntaluokka
on ihmiskunnan kehityksen suun-
taa antava voima. Tällaisia aikakau-
sia olivat mm. orjanomistuksellinen
ja feodalistinen aikakausi. Toisaalta
kapitalismin aikakaudella on erot-
tettavissa esimonopolistinen, impe-
rialistinen ja nyt globalisaation aika-
kausi. Aikakaudet eroavat toisistaan
laadullisesti.

**Kun yhteiskuntataloudelli-
nen muodostuma tarkoittaa** tiet-
tyä astetta yhteiskunnan kehityk-
sessä, historiallisen aikakauden kä-
site on konkreettisempi. Se ilmaisee
niiden prosessien monisärmäisyyt-
tä, jotka ovat käynnissä tuona aika-
na vallitsevassa historian vaiheessa.
Samana aikakautena on maailman
eri puolilla ollut olemassa erilaisia
yhteiskuntataloudellisia muodostu-
mia. Esimerkiksi Rooman valtakun-
nan aikaan oli eri puolilla maailmaa
alkukantaisen yhteisöjärjestelmän
asteella olevia kansoja. Kapitalismin
kaudella oli joissain maissa feodaa-
lisia tuotantosuhteita. Kommunisti-
set- ja työväenpuolueet ottavat toi-
minnassaan aina huomioon oman
aikakautensa luonteen ja arvioivat
siihen perustuen kapitalismin vas-
taista toimintataktiikkaansa.

**Tänään voimme määritellä
aikakautemme luonteen seuraavasti:**
”Aikakautemme on imperia-

Historiallisen materialismin perusteista (2/2)

Jatkoa sivulta 14

listisen kapitalismin dialektisen res-tauraation ja samalla globaalin ka-pitalismin ristiriitojen nopean kär-jistymisen aikaa. Mutta se on myös vallankumouksellisen työväenliik-keen uudelleen järjestäytymisen aikaa, jossa vallankumouksellinen työväenliike organiso-i toimintaansa kommunistisen ja työväenliik-keen aiemman kokemuksen pohjal-ta uudelleen kapitalismin vastaiseen taisteluun.” Aikakausi-käsite voi liit-tyä myös siirtymiseen yhteiskunta-taloudellisesta muodostumasta toi-seen. Esimerkiksi renessanssin aika-kausi oli feodalismista kapitalismiin siirtymisen aikakautta.

2.5.1 Dialektinen metodi yhteiskunnallisten muo-dostumien tutkimuksessa

Yhteiskuntataloudellisen muodos-tuman teorialla on ratkaiseva mer-kitys yhteiskuntien historian-, ny-kyisten tapahtumien- ja tulevan ymmärtämisen kannalta. Se ottaa tarkasti huomioon todellisen histo-rian kehityksen. Tässä marxilainen teoria, poistumatta historian piiris-tä, löytää kehityksen alemmalta ta-solta ylemmälle etenevän kehityk-

sen syyt. Marxilainen teoria ei kiis-tä merkittävien henkilöiden histo-riallista roolia, mutta lähtee siitä, et-tä historiallisten merkkihenkilöiden tajunnalla ei voi korvata maailman-historiallisten prosessien objektiiv-i-sia lainalaisuuksia.

Todellisuudessa onkin niin, että objektiivisesti kypsyneet histo-rialliset muutokset synnyttävät toi-meenpanijansa eikä päinvastoin. Esimerkiksi kapitalististen suhteiden synty jo feodalismiin sisällä muodos-ti perustan sille, että syntyi aikaan-sa nähdén edistyksellinen porvaril-linen ideologia. Tämä puolestaan muodosti perustan renessanssikau-den sekä 1600-1700 lukujen eng-lantilaisen ja ranskalaisen valistuk-sen suurmiehille ja vallankumous-taistelijoille. Samoin työväenluokan noustua merkittäväksi voimaksi ka-pitalistisessa yhteiskunnassa, histo-rian näyttämölle nousivat työkan-san poliittiset puolueet sekä joh-tajat Marx, Engels ja Lenin. Tämä osoittaa, että yhteiskuntataloudelli-set muodostumat syntyvät, kun nii-den syntyyn ilmaantuvat objektiiv-i-set edellytykset.

Tänäänkin yritetään yhä enemmän jopa marxilaisiksi

itseään kutsuvien piirissä osoi-taa, että historiallisen materialismin filosofia on ”Marxin vääristelijöiden ja -pahoinpitelijöiden” keksintöä. Tä-mä tarkoittaisi sitä, että tämän mar-xilaisen opin kumoamiseksi olisi to-den teolla kumottava ihmiskun-nan todellinen historia. Tulisi todis-taa, että alkuyhteiskunnallinen-, or-janomistuksellinen,- feodaalinen-, kapitalistinen- ja kommunistinen yhteiskuntataloudellinen muodos-tuma ovat marxilaisten mielikuv-i-tuksen tuotetta.

Miksi sitten tällaisia näkemyk-siä esitetään? Porvarilliset yhteis-kuntatieteilijät pyrkivät kääntämään selkensä historialliselle todellisuu-delle ja kieltävät historiallisen kehi-tyksen lainalaisuuden ja objektiiv-i-sen lakien vaikutuksen yhteiskunta-kehitykseen. Myös 30 vuotta reaali-sen sosialismin taantumisen jälkeen monia työväenluokkaisia ”teoree-tikkoja” vaivaa kykenemättömyys ja valmistautumattomuus dialektiseen ajatteluun sekä marxilais-leniniläi-sen dialektisen oppijärjestelmän tuntemuksen puute. Yhteiskunta-kehitys tarjoaa parhaan mahdolli-sen alustan dialektiseen analyysiin. Yhteiskuntajärjestelmien etenevä

kehitys ja yhteis-kunnallisten ai-kakausten muu-tokset tarjoa-vat hedelmälli-sen pohjan tode-ta yhteiskunnas-sa vallitseva vas-takohtien yksey-den ja taistelun laki, määrällisten ja laadullisten muutosten laki sekä kieltämisen kieltämisen laki (katso DMP, lu-ku 3).

T y ö v ä e n -luokan kapita-lismin vastai-sen luokkatais-telun ymmärtä-misessä ja kehit-

tämisessä dialektisen- ja historiali-sen materialismin tunteminen on tärkein työkalu. Sen opiskelu ja ke-hittäminen muodostaa työväenliik-keen valistustyön keskeisimmän si-sällön.

Filosofian työryhmä

Kirjallisuutta: -Dialektisen materialismin perus-teet, **Kommunistien Liitto** 2016

Kuva: Heikki Männikkö

Työväenluokan yhtenäisyyden ja luokkatietoisuuden kannalta marxilainen maailmankatsomus, dialektisen ja historiallisen materialismin filosofia on ehdottomas-ti tärkein. On muistettava, että näiden maailmankat-somuksellisten kysymysten selviäminen teki Marxista ja Engelsistä kommunisteja. Näiden aineistojen jou-kossa Tuure Lehenin ”Työväenluokan maailmankatso-mus” oli sodan jälkeen ensimmäisiä joukkojen keskuu-teen tarkoitettuja oppikirjoja. 1960-1970 luvuilla sitä **joskut pitivät hieman ”pliisuna”, koska se ei käsitellyt marxilaisuutta oppirakennelman muodossa. Edelleen-kin se on enenevässä määrin hyvin merkittävä teos. Juuri tänään on hyvä tilanne tarjota sitä nuorelle ihmi-selle ensimmäiseksi marxilaisen maailmankatsomuk-sen oppikirjaksi. (KÄ/toim.)**

-F.V. Konstantinov (työryhmä), Marxilais-leniniläisen filosofian pe-rusteet ss. 283-303. Moskova 1980.
-Afanasjev Viktor, Edistys 1976 si-vut 182-213
-Momdzjan, H. Historian merkki-pylväitä; marxilainen oppi yhteis-kuntataloudellisesta muodostumas-ta. Moskova 1982.
-M.M.Sidorov, Mitä on historiali-linen materialismi, Moskova 1973, Sanan tie Tampere 1973

Kykeneekö anarkismi yhteiskunnan perustavanlaatui-seen muutokseen?

Anarkismi on jälleen nykyisten aatteiden virrassa nostanut suosio-taan. Osittain varmasti siksi, että marxismi menetti huomattavasti kannatusta Neuvostoliiton ja sen liittolaisten lakkauttamisen myö-tä. Ensimmäisen Internationalaalin aikana kehittyvän työväenliikkeen suunnannäyttäjistä kilpailivat Bakuninin anarkismi ja Marxin kom-munismi. Molempien mielestä kapitalismin kukistaminen ja tie so-sialismiin on välttämätön - keinot vain erilaisia. Marx oli tutustunut anarkismiin jo Pariisin vuosinaan, jolloin arvosteli Proudhonin kur-juuden filosofiaa kaikin puolin teoksessa ”Filosofian kurjuus”.

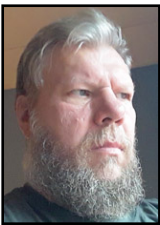
Ehkä suurin erimielisyys anarkismin ja marxismin välillä on kysymys po-litiikan teosta. Perinteisesti anarkis-tit jättävät äänestämättä, vaikka ää-nioikeus parlamentarismin puitteis-a on kuitenkin syytä käyttää, kos-ka juuri muita keinoja ei alamaisille ole myönnetty. Mikään ei osoita, et-tä ns. nukkuvien puolueeseen kuu-luvat olisivat anarkismin kannattajia. Kansalaisten tietoisuutta yhteiskun-nan kehityslaeista olisi saatava ko-hotettua tämänhetkisistä matalista lukemista sosialistisen kehitystien rakentamiseen.

Anarkistit ovat usein koke-neet valtion pelkästään haital-liseksi yrittämättäkään ymmärtää sen luokkaluonnetta. Valtio nimit-täin syntyi, kun yhteiskuntaan tuli luokkakajo. Pakotuskoneistona val-tio voi hiljalleen kiihtua pois luok-kajaan poistumisen myötä. Kun täl-lainen tilanne todellisuudessa ta-

pahtuisi, voitaisiin jo puhua pitkälle kehittyneestä kommunismista.

Virkavalta, jota edustaa po-liisit, on myös koettu anarkis-tien mielestä haitalliseksi. Vie-lä 1900-luvun alkuvuosikymmeni-nä poliisin tehtävä oli kahtalainen: alempia pureva ja ylempiä nuoleva. Tänään yhteiskunta ei selviäsi ilman poliiseja. Mielestäni tässä ei ole mi-tään epäselvää, joskin olisi toivotta-vaa, että poliisi palvelisi kansaa eikä olisi sitä vastaan. Onkin aina syytä muistaa lakien, joita poliisi noudat-taa, olevan hallitsevan luokan laa-timia, eli kapitalismin vallitessa rik-kaitten tekemiä omia etuja silmällä-pitäen.

Anarkistien sosialismi on usein ns. utopiasosialismia, mi-kä nykytilanteessa on vain haitaksi, koska jo Marxin ja Engelsin aikana sosialismi kehittyi utopiasta tietee-ksi. Minulla on kirjahyllyssä G. P. Ma-

Kai Leivo

Tieteellinen maailmanselitys, aineel-linen todellisuuskäsitys, on suunta, johon nykyaikaisen sosialismin on nojaututtava, elleimme halua jäädä ajasta jälkeen.

Mitä sitten ovat tieteellisen todellisuuskäsityksen perusteet, johon suuntaviivat tulee rakentaa? On tultu jälleen tilanteeseen, mis-sä Marxin, Engelsin, Leninin ja mui-den marxilaisten teoksia ja teorioita on huolellisesti ja ajatuksella tutkit-tava. Kustannusliike Edistys julkaisi aikoinaan merkittävän Neuvostoliit-to-laisen filosofin, Anatoli Rakitovin pienen yleistajuisen kirjan ”Tietee-l-lisen tiedon rakenne”, missä selvit-tää tieteellisen ajattelun perusteita. Ei kaikki arkiajattelu tietenkään voi olla tieteellistä. Riittää, kun perusta jolta suunnista, osuu kohdalleen ja kykenet poimimaan olennaisen val-tavasta tietotilavasta.

Mikäli anarkistit kannattavat

Gazan juutalaissiirtokunnat purettiin 2005, luotiin puskurivyö-hyke ja saarto astui voimaan 2006. Israel on voinut vapaasti hyökätä Gazaan 2006, 2008-2009, 2012 ja 2014. Sodissa on kuollut noin 4300 palestiinalaista ja 92 israelilaista. Gaza on asumiskelvoton. Toista tu-hatta tehdasta, työpajaa ja kaup-paa on hävitetty Israelin taloudelli-sessa sodassa. Israel tuhosi 2006 ai-noan sähkövoimalan. Se on osittain korjattu, ja sähkökatkot rytmittävät gazalaisten elämää. Jääkaapeissa ei voi säilyttää mitään.

Israelin hallussa on 85 % ran-nikon pohjavedestä. Gazalaisil-le tulevasta 15 % osuudesta 95 % on saastunutta terveydelle vaaral-lista vettä. Jos sairaaloita vielä on,

Kuva: Heikki Männikkö

Anarkisteilla löytyy väkeä. Elokuussa 2016 protestissaan Helsingissä he sulkivat liikenteen Teollisuuskadulla Sturekadun sillan kohdalla.

tieteellistä sosialismia ja kapita-listisen talousjärjestelmän ku-moamista, ei ole mitään vastaan-sanomista. Eräs anarkismin parhais-ta teoreetikoista -Rudolf Rocker-on todennut: ”Sosialismi haluaa olla vapaa tai ei ollenkaan”. Minä sanoi-sin, että unohtakaa utooppiset so-sialismin rakentamiset ja havahtu-kaa todellisuuteen uusliberalistisen talouspolitiikan kourista, jonka jos-sain vaiheessa tulee syrjäyttämään tieteelliseltä perustalta oikeaksi osoitettu sosialismi. Tieteellinen so-sialismi saattaa olla ainoa mahdolli-suus pelastaa yhä monimutkaistuva

maailma ongelmineen.
Vastaus otsikkokysymykseen on, että noudattaessaan tieteen periaatteita, kaikki menee oike-aan suuntaan, mutta usein näem-me omalaatuista laholaisuutta, jo-ka kääntää huomiota pois päivän-polttavista ongelmista, jonkinlaista anarkokapitalismia, mikä ei tuo rat-kaisua pulmiin, pikemminkin lisää epävakaisuutta ja tuottaa tarpee-tonta kärsimystä.

Tänään on yhdistettävä voi-mat uusliberalistista talouspoli-tiikkaa vastaan!

Kai Leivo

Gaza

Gazassa asuu kaksi miljoo-naa ihmistä 365 neliökilomet-rin alueella, jota Israel piirittää jo 13 vuoden ajan. Israel kiel-si kahden päivän ajan liikkumi-sen merellä, koska palavia lei-joja ja ilmapalloja on lennätet-ty Israelin puolelle. Israel salli 18.6.2019 kalastuksen vain 10 merimailin etäisyydellä. Aikai-semmin merisaarto vaihteli 3, 6, 6-12 ja 6-15 merimailia, vaikka kalastusalueen rajan pitäisi olla 20 merimailin päässä (Osloin so-pimus 1995).

Ihmisoikeusjärjestöt palestiina-lainen Al-Mezan ja israelilainen

B'Tselem ovat kertoneet israelilais-ten sota-alusten avanneen tulen kalastajia kohti yli 200 kertaa heinä-kuuhun 2019 mennessä. Yli 30 ka-lastajaa on haavoittunut ja 12 alus-ta takavarikoitu. Kaksi gazalaista kalastajaa tapettiin 2018. Gazassa 2000 oli 10000 kalastajaa, mutta nyt 3500, joista 95 % elää köyhyysrajan (5 € päivässä) alapuolella.

Israelin maasaarron 65 km pitkä ”raja-aita” on kasattu met-taliverkoista, piikkilangoista, muu-rinpätkistä, rauta-aidoista ja taiste-luhaudoista. Viereisen sotilaallisen sulkuvyöhykkeen leveys vaihtelee 300 metristä 1,5 kilometriin. Vyöhy-ke vie 25 % Gazan alueesta ja 35 % viljelyalasta. Se kulkee kaukana vi-rallisesta rajasta.

niin lääkkeitä, välineistä ja vuode-paikoista on pulaa. Sairaalat voivat kohta tarjota vain saattohoitoa.

Suuren paluumarssin, joka aloitettiin 30.3.2018 ennen Nakban 70-vuospäivää 15.5, osana järjes-tetään perjantaisin mielenosoituk-sia. Kansalaisliikkeen tarkoituksena on vahvistaa YK:n päätöslauselmien mukaista pakolaisten oikeutta pa-lata mailleen. Liikkeen oli tarkoitus jatkaa vain 15.5.2018 saakka, mutta se jatkuu edelleen. Muita vaatimuk-sia on saarron lopettaminen ja Jeru-salemin aseman puolustaminen.

Mielenosoituksissa haavoite-taan monia gazalaisia israelilais-ten räjähtävillä luodeilla. Ne tu-hoavat lihaskudosta, niveliä ja her-moja. Tarkka-ampujat ampuvat jal-

koihin ja herkkiin kohtiin tarkoi-tuksella aiheuttaa pysyvää vahin-koa, mutta ei tappaa. Suuren pa-luumarssin mielenosoituksissa on haavoittunut 30000 gazalaista ja yli 200 kuollut. Israel pommittaa Gazaa ja tekee sinne maahyökkä-yskiä, jolloin noin 100 on kuollut.

Hannu Kautto
Lähde: Olivier Pironet, Gazan hor-nankattila, suom. Heikki Jäntti, Le Monde diplomatique 5/2019

VOLGAN MUTKASSA

Tatarstan – Ak Bars tarkoittaa suomeksi lumileopardin maata. Sitä asuttivat muinoin suomalais-ugrilaiset kansat. Udmurteja, mordvalaisia ja mareja elää yhä nykyisessä Tatarstanissa. Valtion vaakunas- sa tepsuttelee siivekäs lumileopardi. Se on tasavallan asukkaiden suojelija. Vaakunan taustassa on vihreää, valkoista, punaista ja kulta- ta. Vihreä kuvaa elpymistä ja kevään vehreyttä, valkoinen puhtaut- ta ja punainen kypsyyttä, energiaa, voimaa ja elämää. Lisäksi kul- ta merkitsee maan kauneutta ja rikkautta. Monikulttuurinen Ta- tarstan on eri uskontojen, kulttuurien, kauppareittien ja kansojen risteysasema. Jo 1000 vuotta sitten Volgaä pitkin kuljetettiin kaup- pa- ja ryöstötavaraa sekä Itämerelle että idän kalifaatteihin.

Tataarit

Idän bolgaarien, tataarien esi-isien vaurauden perustana oli idän ja lännen välinen kauppa, joka kul- ki 900–1200-luvuilla Bolgarin kaut- ta. Se sijaitsee Volgan keskijuoksul- la, 170 kilometriä Kazanista etelään. Sen markkinoilla Kiinan ja Bagdadin kauppiat tinkasivat Espanjan ja Skandinavian kaupparsujen kans- sa. Bolgarin valtakuntaa hallitsivat turkkilaisia kieliä puhuneet bolgaar- rit, joiden toinen haara perusti ny- kyisen Bulgarian. He kääntyivät is- lamin uskoon 900-luvulla. Nykyises- sä Tatarstanissa maallinen valta on Kazanissa, mutta monille tataareil- le Bolgar on yhä uskonnollinen pää- kaupunki. Se on pyhiinvaelluspaik- ka, jonne Venäjän muslimit lähtevät, jos Mekkaan ei pääse.

Vaikka bolgaarit kertaalleen pysäyttivät Tšingis-kaanin – ja pelastivat näin hetkeksi koko Euroo- pan – mongolit valloittivat alueen lopulta 1200-luvulla. Tšingis-kaanin isä Jessugei oli lähtöisin tata- hei- mosta, tarkemmin mustasta tata- heimosta. Mustat tataarit (mon- golit) olivat olleet pitkään valkois- ten tataarien (eli turkkilaisten) alai- suudessa. Jessugei onnistui irtau- tumaan valkoisista tataareista ja luomaan mustista tataareista oman yhtenäisen kansan. Tästä kansasta käytettiin nimitystä bede. Tšingis- kaanin nähtyä taivaallisen ennus- merkin hän halusi muuttaa kansan- sa kunnianimeksi mongol, tarkem- min kökö mongol (‘sininen t. musta mongoli’).

Mongolit perustivat v. 1241 Kultaisen ordan, joka oli nykyisten Venäjän, Ukrainan ja Kazakstanin alueella sijainnut keskiaikainen valtio. Sen hajottua 1330-luvulla raunioille syntyi Kazanin kaanikun- ta, jonka livana Julma liitti v. 1552 Venäjään.

Tataarien asema venäjällä 1500-1700-luvuilla

”Vielä 1400-luvulla, ennen kuin Ve- näjältä tuli oma valtionsa, se oli mongolivallan alainen. (Vuosina 1462–1505 livana III vapautui tataa- rien ikeestä ja perusti itsenäisen Ve- näjän valtakunnan.) Venäjä kukisti Kazanin tataarikaanikunnan, jolloin valta siirtyi Moskovaan. Nykytataa- rien juuret polveutuvat tataarikaani- kuntaan ja Kazaniin... Kazanin tataa-

rikaanikunnan kukistamisen jälkeen Venäjällä kiellettiin julkinen islamin harjoittaminen ja moskeijoita alet- tiin systemaattisesti sulkea, samal- la kun tataareita ja etenkin tataari- ylimystöä koitettiin käännnyttää tun- nustamaan ortodoksista uskontoa. Tämä johti islamin siirtymiseen pois julkisesta katukuvasta yksityisek- si toimitukseksi, siirtyen pois mos- keijoista perheiden tapakulttuurik- si, johon kaikki muslimit olivat ta- sapuolisesti osallisia. Tämän lisäksi islaminuskostaan luopumalla mon- et yläluokan tataarit saivat lunas- tettaa itselleen paikan valtion virka- miehistöstä. Muslimit saivat vapau- den uskonnonharjoittamiseen ta- kaisin vasta 1700-luvun lopulla Ka- tariina Suuren assimilaatiopolitiikan myötä.” (Lähde: Johannes Asikainen: Tataareja, kasakoita vai muslimia? Tataarien representaatiot ja niiden kehitys Suomen painetussa sanas- sa 1800-luvulta vuosiin 1917–1925)

Kulttuurien rinnakkaiseloa

Venäläiset ja tataarit ovat eläneet Tatarstanissa rinnakkain vuosisato- ja, vaikka niiden alkuperät, kielet ja uskonnot ovat erilaisia. Tataarien ja venäläisten kulttuurien vuorovaiku- tus alkoi Venäjän valloitettua v. 1552 Kazanin kaanikunnan. Valtaapitävät ovat sanelleet sen jälkeen poliittiset tavoitteet ja ideologian. Venäjän im- periumissa tataarit määriteltiin vie- rasmaalaisiksi. Heillä ei ollut mah- dollisuutta vaikuttaa hallituksen koulu- ja kulttuuripolitiikkaan. Ope- tusta ei saanut tataarin kielellä. Vas- ta Lokakuun vallankumouksen jäl- keen Tatarstanin sosialistisessa ta- savallassa tataarinkieli määriteltiin yhdeksi tasavallan virallisista kielistä ja siellä avattiin kouluja, joissa ope- tuskieleenä oli tataari. Tataarin kielel- lä ja kulttuurilla ei ole ollut mahdol- lisuuksia täyteen kehitykseen ennen Lokakuun vallankumousta (Išakov 1997). 1930-luvulla etnokulttuuri otettiin ideologisen kontrollin alai- seksi ja kansallisia kouluja kaupun- geissa suljettiin. Venäjän kielestä tu- li Neuvostoliitossa monien eri etnis- ten ryhmien yhteinen kieli. (Lähde: Idäntutkimus 4/2007).

1900-luvun tatarstan

Vuonna 1917 Volgan tataarit pyrki- vät luomaan itselleen valtion Idel- Ural. Kazanissa kokoontunut Vol- gan seutujen kansalliskokous (mil-

li šura) käsitteli muiden asioiden ohessa myös kansallisuusnimeä. Ko- kouksen edustajista toiset kannatti- vat nimeä tatar, toiset türk, ja tulok- seksi tuli kompromissi türk tatar.

Nykyinen tataari-nimitys vakiin- nutti asemansa Neuvostoliiton aika- na monin eri tavoin. Vuonna 1920 perustettiin Tataarien autonominen sosialistinen neuvostotasavalta. Ke- hitettiin myös kieltä, jota nimitettiin tataariksi. Nykyinen, Neuvostoliiton jälkeinen, Venäjän liittovaltioon kuuluva valtio otti käyttöön nimen Tatarstan eikä esimerkiksi Idel-Ural.

Neuvostoliiton romahtamisen jälkeen Tatarstan pyrki eroon Venäjästä. Itsenäisyyspyrkimykset kulminoituivat v. 1990 maan parla- mentin suvereenisuusjulistukseen. Venäjä vastusti alueen itsenäisyyt- tä ankarasti. Tilannetta ei ratkaistu väkivallalla vaan Tatarstanin laajalla itsemääräämisoikeudella. Myöhem- min sitä on supistettu, mutta osa- valtion asema on edelleen muita Venäjän alueita vahvempi. Tataa- rikielen opiskelu on nykyisin Ta- tarstanin kouluissa kaikille pakol- lista.

Suomen tataarit

Suurin osa Suomen noin 800–900 hengen tataarinkielisestä vähem- mistöstä asuu pääkaupunkiseudul- la. Tataarin kieli kuuluu turkkilaisten kielten läntiseen haaraan. Äi- dinkieli – tуган тел – on islaminus- kon ohella Suomen tataarien iden- titeetin keskeisimpiä tukipilareita. Ensimmäiset tataarit muuttivat Suomeen 1800-luvun loppupuol- lella mišäärítataarien perinteisiltä asuinsijoilta Nižnij Novgorodin ku- vernementistä Moskovan ja Kaza- nin välimalta. Uuteen kotimaahan muuttaneet islamilaiset olivat alku- perältään enimmäkseen maanvilje- lyksestä elantonsa saavia pientilal- lisia. Sen ohella harjoitettiin talvis- aikaan kauemmaksi ulottuvaa kau- pankäyntiä mm. suomalaisten kans- sa. Suomi kuului tuohon aikaan au- tonomisena Venäjän Suuriruhtinas- kuntaan. Nämä kauppareitit vakiin- tuivat ja kun toimeentulomahdolli- suudet heikkenivät Venäjällä maan- omistusolojen vuoksi, tutuiksi käy- neet kauppakohteet aikoivat vetää talvikauppaa harjoittavia puoleensa yhä tiiviimmin. Yhä useammat aset- tuivat pysyvästi asumaan Suomen puolelle. (Lähde: Tatar.fi)

Tatarstanin tasavalta 2010-luvulla

Tatarstanin tasavalta sijaitsee Vol- gan ja Kazankajoen syleilyssä noin 800 kilometriä itään Moskovasta. Maan pinta-ala on 67 863 km². Lähes neljämiljoonaisesta väestöstä 53,2 % on tataareja ja 39,7 % venäläisiä sekä 3,9 % tšuvasseja. Lisäksi maas- sa elää 173 eri etnistä ryhmää. Kan-

Kansallisgalleriassa esiteltiin upeasti ihmisen kykyä teh- dä työtä sosialistisen realismin ja surrealismien hengessä. Näyttelyssä esillä mm. teos ”Työnsankarit”

salaisista muslimieja on 31 %, orto- dokseja 30 %, uskontokuntiin kuu- lumattomia uskovia 21 % ja ateiste- ja 9 %. Maan presidenttinä toimii Yh- tenäinen Venäjä -puoluetta edusta- va, entinen öljy-yhtiö Tatneftin joh- taja Rustam Minnihanov (Röstäm Nurğäli ulı Miñnexan). Vuoden 2016 duumanvaaleissa Yhtenäiselle Venä- jälle kirjattiin Tatarstanissa noin 87,3 % kannatus. Vuoden 2019 vaaleissa YV:n kannatuksen arvioidaan putoa- van roimasti.

Tatarstanin yli miljoonan asukkaan pääkaupunki - yli tuhat vuotta vanha Kazan - on Venäjän kolmas pääkaupunki. Kazanista löy- tyy nelisenkymmentä yliopistoa, joissa ovat opiskelleet mm. kirjaili- ja Leo Tolstoi ja Lokakuun vallanku- mouksen johtaja V.I. Lenin. Leninille omistettu museo on yhä toiminnas- sa. Kazaniin on viime vuosikymme- nien aikaan noussut lisää moskeijoi- ta, islamilaiskouluja ja uskonnollisia laitoksia.

Maan talous nojaa öljyntuo- tantoon ja -jalostukseen. Kansal- linen Tatneft-öljy-yhtiö on Venäjän 6. suurin öljyntuottaja. Muita tärkeitä teollisuuden aloja ovat ase-, koneenrakennus-, elintarvike- ja tekstiiliteollisuus. Maan brutto- kansantuotteesta yli puolet tulee teollisuudesta. Tatarstanin erityis- suhde Moskovaan näkyy tasavallan taloudessa. Muiden öljyä ja kaasua tuottavien alueiden tapaan suurin osa Tatarstanin verotuloista päättyy Venäjän valtionbudjettiin, mutta ra- haan on palautettu avokätisesti takai- sin tasavallan käyttöön. Tämä näkyy katukuvassa siisteytenä, ihmisten ystävällisenä käytöksenä, liiken- neväylien ja rakennusten hyvänä kuntona sekä uusina rakennuspro- jekteina. Alabugan erityistalousalu- etta Tatarstanissa pidetään Venäjän menestyneimpänä. Jalkapallon maailmanmestaruuskamppailuissa yhtenä kisakaupunkina oli v. 2018 myös Kazan. Moskovan val- tionyliopiston professori Nata- lia Zubarevitšin mukaan Venäjän talouskriisi on tuntunut Tatarstanis- sa maan toisia alueita vähemmän.

Tatarstanin tasavallan edus- tusto on toiminut Suomessa jo 20 vuotta. Sen kaupallisena edustaja- na työskentelee Albina Rahimulli- na. Suomen ja Tatarstanin tasavallan välisen alueyhteistyöryhmän koko- us pidettiin viimeksi Helsingissä jou- lukuussa 2018. – Tatarstan on yksi suomalais-venäläisen kauppakama- rin tärkeimmistä painopistealueista.

Kazanissa syyskuussa 2019

Kazanin monikulttuurinen kaupun- ki oli kaunis ja siisti sekä henkisesti ilmapiiriltään suvaitsevainen. Suo- malaiseen matkailijaperheeseen ja sen kehitysvammaiseen aikamies-

poikaan suhtauduttiin kaikkialla ys- tävällisesti ja huomaavaisesti.

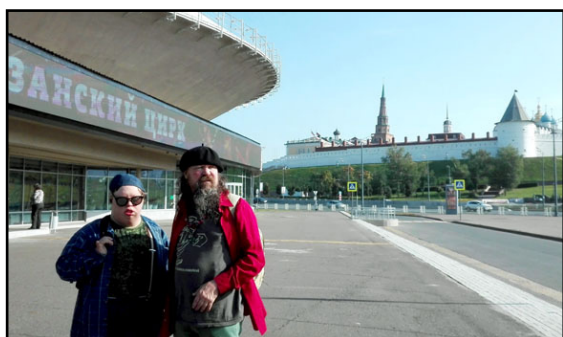
Bulakin kanava, jonka ylittää kuusi siltää, jakaa kaupungin kes- kustan kahteen osaan. Moskova-ka- dun varrelta, valtavalta keskustorilta löytyy aitoa toritunnelmaa, erittäin laaja tuotevalikoima sekä runsaas- ti kuivattuja hedelmiä ja maukkai- ta hapantuotteita. Kaupungin pit- killä ja suorilla kaduilla kiitää katu- maastureita sekä punaisia dösiä, trollikoita ja sporia. Uudessa met- rossa on vasta kolme asemaa. Yh- teiskunta on satsannut reilusti julki- seen rakentamiseen. Ruutukaavassa viivoitin on arkkitehdin hyvä ystävä. Ravintoloita ja kuppiloita on jokai- seen lähtöön. Tataarikaupungin- osissa osa naisista käyttää pe- rinteisiä muslimiasuja ja huntua.

Vieraillessani Kazanin valko- muurisessa kaupunkilinnoituk- sessa eli Kremliissä Baumanin kävelykadun päässä kävin Kul-Sha- rifin moskeijassa, ortodoksisessa Marian Ilmestyksen kirkossa ja kan- sallisgalleriassa. Gallerian alakerras- sa kuvattiin tataarien historiaa ja heidän arkeaan ennen ja nyt sekä esiteltiin ortodoksista kirkkotaidet- ta. Toisessa kerroksessa kunnioitet- tiin upeasti ihmisen kykyä tehdä työtä sosialistisen realismin ja sur- realismin hengessä. Kolmas ker- ros oli omistettu 1800-luvun maise- ma- ja muotokuvamaalauksille. Esil- lä oli hieno kokoelma v. 1832 nykyi- sen Tatarstanin alueella syntyneen kauppiaan pojan, kuvataiteilijan ja professorin Ivan Šiškinin maalauk- sia. Kremlin alueella ei myyty alko- holipitoisia juomia. Tuoreet avio- parit kävivät kuvauttamassa itseään Kremliissä.

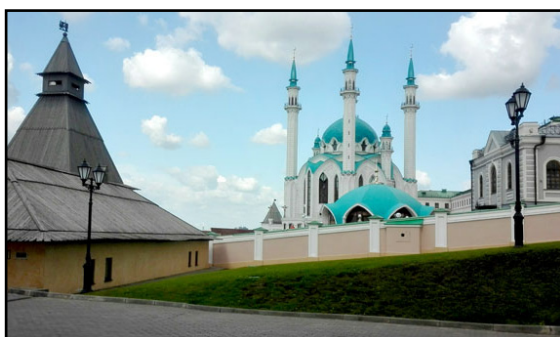
Yhteiskunnallinen treugol- nik-kolmiopiirakka

Tatarstanin kansallisgalleriassa ja -museossa tekemieni havaintojen mukaan Kazanissa yhteiskunta elää kolmella erilaisella rinnakkaisella henkisellä tasolla, josta se ammen- taa norminsa ja periaatteensa. Näi- tä ovat: islamilainen taso, ortodoksi- nen taso ja neuvostoperinteen taso. Ne muistuttavat yhdessä päältä ry- pytettyä treugolnik-kolmiopiirakka, joka koostuu koossapitävästä taiki- nakuoresta sekä sisällön muodosta- vasta nautanlihasta ja perunakuu- tioista. Neuvostoperinnettä edusta- vat marxismen klassikoiden ja vallan- kumoussankarien nimet katukilvissä sekä heidän muistomerkinsä. Nuori ja vanha Lenin seisovat edelleen patsaina Kazanissa. Kommunisteil- le povataan merkittävää vaalivoit- toa seuraavissa aluevaaleissa. Mus- limit saivat v. 2005 oman Kul-Shari- fin moskeijansa Kremliin. Kaupun- kiin on rakennettu lisää moskeijoi-

Jatkuu sivulla 17

Matti ja Aarni Kazanissa sirkuksen vieressä. Taus- talla näkyy Kazanin Kreml. Vierailullaan Kazanin 1000-vuotis-juhlassa Putin puhui kaupungista Venä- jän kolmantena pääkaupunkina. Nimitys jäi elämään.

Kremliissä sijaitsevat mm. kuuluisat Kul Sharifin mos- keija, ortodoksinen Marian Ilmestyksen kirkko ja kan- sallisgalleria. Kul Sharifin moskeija valmistui kaupun- gin 1000-vuotis juhliin uuden metron ohella.

Venäjän vaalit – virkavallan asemat heikkenevät / 2

Virallisten tietojenkin mukaan syyskuun 8. päivänä järjestetyissä Venäjän paikallisvaaleissa valtapuolue menetti noin 16 % äänistä. Alueilla, missä eri syistä johtuen laaja vaalivilppi ei ollut mahdollista, Yhtenäisen Venäjä menetti huomattavasti enemmän kannatustaan. Esimerkiksi Sevastopolissa, missä Krimin liitos Venäjään vaikuttaa tänäkin päivänä sen kannatukseen ja missä valtapuolueen arvovalta on yleensä korkeampi kuin muualla, Yhtenäinen Venäjä sai puolta vähemmän ääniä edellisiin vaaleihin verrattuna.

Vaalivilpin muodoista

Hyvin paljon äänestyslippujen sisäänheittoja tapahtui kotiaänestuksen aikana. Kotikaupungissani Tulassa jopa runsaat 18 prosenttia äänestäjistä äänesti kotonaan. On helppo arvata, että käytännöllisesti katsoen kaikki heidän äänensä menivät Yhtenäiselle Venäjälle. Vuorostaan siperialaisessa Tuvassa vaalivilpin mittasuhteet olivat sitä luokkaa, että parlamentaarinen oppositio yksimielisesti hylkäsi vaalien tulokset.

Hyvin usein viranomaiset häiritisivät vaalitarkkailijoiden työtä. Esimerkiksi Etelä-Kurillien Shikotanin saarella VFKPn vaalitarkkailijoita ei ensin päästetty tarkastuspisteestä sotilasalueelle ja sitten, kun tarkkailijat onnistuivat ohittamaan tarkastuspisteen, heitä ei laskettu äänestyspaikalle. Vaalilautakunnan puheenjohtaja ei kuulemma hyväksynyt heidän valtuuksiaan. Erityisen mättavaa vilppi oli Pietarissa, vaikka Bortkon listoilta poistamisen jälkeen pelin piti olla selvä. Kuitenkin kaupungissa äärimmäisen epäsuosittu vt. kaupunginjohtaja ja hänen kampanjansa järjestäjät pelkäsivät Ust-Ilimskin äskettäisten vaalien tuloksen uusiutumista. Silloin kaupunginjohtajan vaaleissa vaalikenttä puhdistettiin niin perusteellisesti, että Yhtenäisen Venäjän ehdokkaan kilpailijoiksi jäi vain kaksi nuorta kotiaitiä. Tästä huolimatta entinen kaupunginjohtaja hävisi vaalit, äänestäjät olivat valmiita äänestämään ketä hyvänsä, muttei häntä.

Äänestyspaikoille lähetettiin nuoria miehiä, jotka estivät vaalitarkkailijoita seuraamasta ääntenlaskentaa, loukkasivat ja jopa pieksivät heitä. Luonnollisesti voimassaolevan lain mukaan näillä „urheilijoilla” ei ollut mitään oikeutta edes olla äänestyspaikoilla, mutta poliittinen tarkoituksenmukaisuus oli viranomaisille lakia tärkeämpi asia. Juuri nämä toimenpiteet auttoivat viranomaisia saavuttamaan tarvitsemansa tulokset Pietarin ja Sahalinin vaaleissa ja valitsemaan sopivat kaupunginjohtajat. Pietarissa kunnallisvaalien tulokset eräillä äänestysalueilla julkistettiin vasta viikon kuluttua, kun niitä ei mitenkään saatu kaupunginjohtajan vaalin virallisia tietoja vastaaviksi. Muilla alueil-

la opposition vahvoja ehdokkaita ei hyväksytty ehdokkaiksi.

Moskovan vaalitapahtumista

Tarkastelkaamme nyt yksityiskoh- taisemmin Moskovan vaalitapahtumia, koska juuri ne saivat osakseen suurinta huomiota. Täytyy sanoa, että Moskovan protestit olivat pitkäaikaisia sekä voimakkaita ja viranomaiset itse provosoivat huomattavassa määrin Yhtenäisen Venäjän romahduksen vaaleissa. Navalnyi kirjoitti keväällä, että jaossa olevista 45 Moskovan kaupunginduma-paikasta hänen ehdokkaansa voivat saada 5 paikkaa. Meidän silloisten ennusteiden mukaan 5 paikkaa olisi voinut mennä vielä parlamentariselle oppositiolle. Se olisi ollut yhteensä 20-25 prosenttia kaikista paikoista. Kun otetaan vielä huomioon se, että Moskovan kaupungindumalla on vähiten oikeuksia kaikkien paikkakuntien lakiasäätävistä elimistä, niin tämäkään tulos ei olisi muodostanut minkäänlaista uhkaa valtiovalle. Siitä huolimatta tunteet saivat tällä kertaa voiton poliittisesta tarkoituksenmukaisuudesta ja korkealta tasolta päätettiin estää Navalnyin kannattajien osallistuminen vaaleihin hinnalla millä hyvänsä. Kuten lukijamme jo tietävätkin, heidän keräämänsä nimilistat mitätöitiin.

Tästä alkoivat protestit, jotka muuttuivat entistä mittavimmaksi, vaikka todellisuudessa niiden osanottajamäärä oli korkeintaan 20 000 ihmistä. Tavallisesti kaikki nämä henkilöt samaistettiin liberaaleihin, vaikka asia ei käytännössä ollut aivan niin. Muun muassa tapahtumissa, joista ei oltu sovittu etukäteen, avainasemassa oli Bessrotchka-nuorisoliike. Sen poliittiset katsomukset ovat epämääräisiä eikä sillä ole selkeätä järjestörakennetta eikä muodollisia johtajia.

Joukkokokouksista sovittiin tai ei sovittu. Jossain vaiheessa ns. silovikit saivat vapaat kädet ja alkoivat toteuttaa joukkopidätyksiä ja pieksäjäisiä. Ne ulottuivat myös ihmisiin, joilla ei ollut mitään tekemistä protestien kanssa. Tutkintakomitea nosti kanteen joukkomittaisista rähinöistä, joita tosiasiaa ei ollut (niiden tunnusmerkkejähän ovat väkivalta, ryöstely, tuhopoltto jne.)

ja sen mukaisesti aloitettiin etsinnät ja pidätykset. Absurdein tapaus oli se, kun eräs kokouksen järjestäjästä pidätettiin kaupungintalon ulko-ovella, minne hänet oli kutsuttu keskusteluun.

Viranomaiset muuttivat mieltään

Pian kuitenkin kävi selväksi, että pe- loittelutoimet johtavat päivästäisiin tuloksiin. Mieliäpidetutkimusten tulosten mukaan suurin osa kyselyihin osallistuneista moskvalaisista ei hyväksynyt protestikokousten kovakouraista hajoittamista ja niille myötämielisten määrä ei vähentynyt. Silloin viranomaiset muuttivat mieltään. Protestikokouksista ruvettiin sopimaan etukäteen ja hyväksymättömiä kokouksia ei enää hajoitettu. Voin jo tässä vaiheessa sanoa, että kaikki rikoskanteen mukaiset syytteet olemattomista poliittisista rähinöistä hylättiin. Ja katuprotestit, jotka ilman silovikien toimia eivät olisi koskaan saavuttaneet tuollaisia mittasuhteita, alkoivat heti vähentyä.

Mutta protestit olivat jo herättäneet mielenkiinnon vaaleja kohtaan ja voimistaneet vieraantumista valtiovaltaa kohtaan. Ei voida väittää, että Moskovan vaalit olisivat olleet mallikkaita, vaalivilppiä oli havaittavissa, vaikka syntyneessä tilanteessa sen mittasuhteet eivät voineet paisua kovin laajoiksi. Vaaliuurnista löytyi arveluttavan paljon tärveltyjä äänestyslipukkeita ja eräillä äänestysalueilla, kuten esimerkiksi Moskovan keskustassa, missä VFKPn ehdokas Jelena Shuvalova saavutti vaalivoiton, vaalituloksia ei siirretty vaalikoneeseen ennen kuin kello 3 aamulla jne. Tästä huolimatta Yhtenäisen Venäjän tukemat ehdokkaat saivat vain hieman yli puolet äänistä ja eräillä äänestysalueilla erot olivat vain muutamia kymmeniä tai satoja ääniä. Lopputuloksena oli kuitenkin se, että Yhtenäisen Venäjän edustajaryhmä Moskovan kaupungindumassa sai yhteensä 19 paikkaa 25 paikasta. Ei voida väittää, että valtiovalta hävisi Moskovan vaalit, mutta sen sijaan voidaan sanoa, että Yhtenäinen Venäjä puolueena kärsi tappion.

Aleksei Navalnyin „viisaasta äänestämisestä“

ton perustamisen jälkeen Tatarstan nykyäikaistui, tasa-arvostui, teollistui ja vaurastui. Boris Jeltsinin päästyä valtaan NL:n romahtamisen jälkeen alkoivat varsinaiset bileet. Torvet soivat ja nauru raikasi.

Matti Laitinen

Tugal tel, Kirjoituksia Suomen tataareista: Toim. Kadriye Bedretdin, Suomen Itämainen Seura. Helsinki 2011. S. 175–181; Tatar.fi; Tatarstanin virallinen nettisaitti; YLE 15.9.2016; Wikipedia; Apu-lehti 2015 ja Idäntutkimus 4/2007 sekä Johannes Asikainen: Tataareja, kasakoita vai muslimmeja? Tataarien representaatiot ja niiden kehitys Suomen painetussa sanassa 1800-luvulta vuosiin 1917–1925.

Venäjällä valtiovallan monet linjaukset, jotka tähtäävät yksinapaisen maailmanjärjestelmän torjumiseen, saavat kansalaisten hyväksynnän. Toisaalta monet sosiaaliset jännitteet kiristävät yhteiskunnallista ilmapiiiriä. Palkansaajat ja eläkeläiset eivät ole tyytyväisiä toimeentuloon. Tuloerojen voimakas kasvu ei miellytä tavallista kansaa. Ihmiset hakevat poliittisen järjestäytymisen muotoja. On mm. syntymässä ”Kolmas voima-kansalaisliitto”. Kuva tämän järjestön tiedotustilaisuudesta. Pöydän takana vasemmalta lukien: Sergei Skvortsov (artikkelin kirjoittaja, Neuvostoliiton kommunistinen puolue), rovasti Vsevolod Chaplin ja Igor Skurlatov (vapaa Venäjä-liike). Puuttuivat Sergei Baburin (Venäjän kansallinen liitto) ja sergei Udaltsov (Vasemmistorintaman koordinaattori)

Aleksei Navalnyi kehoitti äänestämään sellaisia opposition ehdokkaita, joilla oli suurimmat menestymisen mahdollisuudet ja sellaisia olivat lähinnä VFKPn ehdokkaat. Eräät Navalnyin kannattajat selvästi yliarvioivat voimansa välttäänsä, että VFKP saa olla kiitollinen kokonaisuudessaan menestyksestään Navalnyille. Voidaan sanoa, että eräillä äänestysalueilla „viisas äänestäminen” saattoi edesauttaa menestystä, erityisesti kun VFKPn edustaja virallisesti kiitti Navalnya hänen antamastaan tuesta.

Kaikesta huolimatta tämä tekijä ei ratkaissut vaaleja. Toisaalta Navalnyin kehoitus päinvastoin säikäytti erästä osaa VFKPn potentiaalisista kannattajista, jonka mielestä liittoutuminen liberaalien kanssa ei ole sallittua. Toisaalta taas melko paljon liberaaleja olisi mahdollisesti äänestänyt VFKP:tä myös ilman Navalnyin kehoitusta. Kesällä politologit ennustivat yksimielisesti sitä, että protestien päätukija on VFKP ja olivat oikeassa. Tärkeintä on kuitenkin se, että vasemmistöäänestäjät sekä Venäjällä että Moskovassa ovat merkittävä ja kurinalainen voima, jonka potentiaali kasvaa jatkuvasti.

Tunnusmerkkejä politiikan muutoksesta ei ole havaittavissa

Tehkäämme nyt eräitä yhteenvetoja. Valtapuolueen asemien jyrkkää romahdusta ei tapahtunut, mutta sen asemien heikkeneminen jatkuu. Kuten eräs VFKPn edustaja totesi, puolueen menestyksen perustana on Yhtenäisen Venäjän harjoittama politiikka alkaen aina eläkeuudistuksesta, verojen nostamisesta jne. Mitään tunnusmerkkejä tämän politiikan muutoksesta ei ole havaittavissa ja tästä syystä valtiovallan arvovalta tulee laskemaan entisestään yhdessä väestön pääosan elintason alenemisen kanssa. Kuten olemme jo monesti panneet merkille, voimistuva sosiaalinen ja poliittinen jännitys tulevat väistämättä purkautumaan syystä tai toisesta. Tänä vuonna sellaisia purkauksia on ollut jo useampia.

Voimankäyttö aiheuttaa entistä suurempaa vieraantumista valtiovaltasta. Poliisin pamppu on tehoton väline poliittisten ongelmien ratkaisussa ja siitä todistetaan ovat kesäiset Moskovan protestit. Poliisiväkivalta aiheutti kielteisen reaktion eri poliittisissa voimis-

sa. Esimerkiksi VFKPn kokouksessa 17. elokuuta, johon osallistui myös Opposition Järjestelykomitea ja jonka jäsen itsekin olen, esitettiin vaatimus kaikkien rauhanomaisissa protesteissa pidätettyjen vapauttamisesta. Huomattava osa näistä ihmisistä on liberaaleja, joiden aatteellisia vastustajia me olemme. Mutta tässä tapauksessa voiton kaikesta huolimatta vei poliittisen ja oikeudellisen mielivallan yhteinen vastustaminen.

Mielivalta on hyvin vaarallista järjestelmän vakaudelle

Yleisesti ottaen tällainen mielivalta on hyvin vaarallista minkä tahansa järjestelmän vakauden säilymisen kannalta. Arabikevät alkoi nimenomaan protestina poliisin mielivaltaa vastaan. Rajoitettujen voimavarojen ja rankaisumahdollisuuksien vähenemisen oloissa valtiovalta on alkanut luovia ja perääntyä kiperimpien yhteiskunnallisten ongelmien edessä. En ryhdy listaamaan niitä kaikkia. Palautan mieliin vain pois vedetyn syytteen joukkorähinöistä. Yhtenäisen Venäjän tappio Moskovassa ja sen epäonnistumiset eräillä muilla alueilla ovat muuttaneet poliittista ilmapiiiriä ja tämä tekijä tulee vielä vaikuttamaan valtapuolueeseen.

Järjestelmän vakautta tulee horjuttamaan myös klanien välinen taistelu, joka voimistuu entisestään valtiovallan siirtämisen tai transition vaikutuksesta, kuten eliitit sitä nimittävät luonnehtiessaan Putinin lähtöä vallasta. Vielä eräs vallalle hyvin epämiellyttävä asia on luovan sivistyneistön esittämä yksimielinen kritiikki poliisi- ja oikeuselinten mielivallasta. Vielä aivan hiljattain sellainen oli mahdotonta, mutta nykyään myös sivistyneistön keskuudessa psykologinen ilmapiiiri on muuttunut ja valtiovallan tukeminen näissä piireissä ei ole enää muotia. Politologien mukaan tilanteen pyörteisyys kokonaisuudessaan voimistuu. Näissä oloissa jopa VFKP ei puhu vain kurssin muutoksesta, vaan nimenomaan myös valanvaihdosta. Tämäkertainen Yhtenäinen vaalipäivä osoitti, että sellainen tulevaisuus on todellakin olemassa.

**Sergei Skvortsov
NKPN keskuskomitean
Ensimmäinen (pää-) sihteeri
27.10.2019**

VOLCAN MUTKASSA....

Jatkoa sivulta 16

ta, islamilaiskouluja ja uskonnollisia laitoksia. Ortodokseilla on omat sipulikirkkonsa ja luostarinsa. Kirkko vaikuttaa sekä kansalaisyhteiskunnassa että valtion tasolla.

Käytyämme Kremlissä istahdin Tsernytsevsinkin kadun lop-pupäässä englantilaisytyypiseen publiin. Kajareista raikais Creamin ”Sunshine of your love”. Vaimoni nautti kanelilla ja appelsiinin viipaleella ryyditettyä jahtimestaria. Minä hörppäilin Intian kalpeata kaljaa. Heti perään potkaisi tajuntaani Jimi Hendrixin ”Woodoo Child”. Sa-

maa olutta voi toki juoda Stadissa-kin, mutta monenkertaiseen hintaan.

Kazanin historiaa

Kazanin panoraamamuseossa kaupungin historiaa kuvattiin valtavin pienoismallien avulla ja multimediallisen suomin keinoin. Museon tarmokkaat naistyöntekijät pitivät huolen siitä, että vierailijat kävivät museon jokaisella osastolla. 1800-luvun lopulla Kazanin merkittävimmät tataarisuvut harjoittivat setlementtiyötä. He käynnistivät köyhien ihmisten asuinalueilla sosiaaliseen ja sivistykselliseen kehitykseen tähtääviä toimia. Neuvostoli-

Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta

Voihan Venäjä ja Docventures

Tulipa sitten eilen illalla taas vaihteeksi tuutin täydeltä ja monen ihmisen voimin todisteltua, kuinka valtavan paha Venäjä on ja kuinka se yksin hallitsee kaikki mahdolliset konnankoukut, mitä maailma päällään kantaa. Olivat saaneet studioon Venäjää vihaavan Jessikka Aron, joka ei meinannut pysyä tuolissaan, kun pääsi kaikelle kansalle kertomaan ilkeästä, pahasta ja vaarallisesta Venäjästä. Hämmästelen, kuinka koko elinikäni on ylistetty länsimaista demokratiaa, sen kaikkinaista ylivertaisuutta. Länsimaat ovat olleet kaikessa valovuosia edellä neroudessa, älykkyydessä, sivistyneisyydessä, edistyksellisyydessä ja kehityksessä. Kuitenkin eilisen ohjelman katsottuani, tuli tunne, että Venäjään verrattuna länsi kulkee lapsenkengissä kaikissa missä vain olla ja voi.

Länsi on ollut autuaan puhdas pulmunen vakoilun, valeutisten ja muihin maihin vaikuttamisen saralla. Neuvostoliitto ja myöhemmin Venäjä ovat vieneet/vievät koko maailmaa mielin määrin, vedätäneet minkä kehanneet/kehtaavat. Jessikka Aro kertoi silmät pyöreinä, kuinka Neuvostoliitto keksi jo vuonna 1958, kuinka länsimaisiin ihmisiin voidaan vaikuttaa valeutisten kautta. Sen hänelle oli kertonut Neuvostoliitosta loikannut agentti. Ja USA ja CIA olivat muka täysin viattomia? Ei maininnut heistä sa-

nallakaan. **Hienosti Jessikka jätti kertomatta**, kuinka USA:n tiedustelu teki valtavaa myyräntytöä, kun se soluttautui sosialististen maiden sisälle. Lähetti eri radiokanavien kautta sosialististen maiden kansalaisille valeutisia viikoittain. Valeutisilla annettiin Chilen presidentistä Alendesta maailmalle kauhukuvia ja tekosyillä pommitettiin presidentin palatsi tuusan nuuskaksi ja nostettiin valtaan diktaattori. Ja on monia, monia muita tekosia.

USA väittää vievänsä demokratiaa ja vapautta asein ja sodin eri puolille maailmaa, valehtelee maailman silmien alla, mutta ei, ne eivät ole valeutisia. Eihän Jessikka Aron ja muiden Venäjän vihaajien mielestä lännessä voida valehdella ja tehdä pahaa.

Kovin näyttää tämä ylväs länsi olevan hataralla pohjalla, kun yksi ainoa maa valitsee maailman mahtavimmalle maalle presidentin. Jessikka Aron näkemyksen mukaan länsimaat antautuvat kuin eläimet, heittäytyen selälleen antautumisen merkiksi, kun heillä resukoilla ei ole mahdollisuuksia trolaamiseen, valeutisten levittämiseen, kuten pahalla Venäjällä. Ajatelkaa, USA:lla on kaikkialla valtaiset määrät ydinkärkiä, sotilastukikohtia, tiedustelueli-

miä, piirittäneet Venäjää joka puolelta ja silti ovat Venäjän edessä aivan onnettoman avuttomia.

Maassamme on Naton joukkoja, jotka pitävät tuon tuosta Venäjän rajalla suuria sotaharjoituksia. Ei hyvät ihmiset mitään länsimaaisia joukkoja täällä ole. Uskokaa pois, venäläisen trollitehtaan valeutisia kaikki tyynni. Kaikkea paskaa se Venäjä kehtaakin uutisoida ja muka ihan totena, että maaperällämme olisi muka vieraan valtion sotilaita tai sotakalustoa. Aivan kuin valehtelivat toisen maailmansodan aikana, että Suomi muka sotii natsi-Saksan rinnalla ja fasistien joukkoja oli pilvin pimein maassamme.

Onneksi on sentään länsimainen tiedustelu ja rehellinen media, joka on paljastanut hirmuisen Neuvostoliiton ja pahan Venäjän aikeet. Onneksi on myös Venäjän vihaajia yllin kyllin, jotka myös kertovat rehellisesti USA: n ylivertaisesta demokratiasta, jossa presidentiksi voi päästä satojen miljoonien dollareiden avulla ja jossa äänestysprosentti on hilkun verran yli 50 prosenttia. Paitsi tietysti, jos Venäjä päättää valita heille uuden presidentin.

Hannu Tiainen
Kihniö

Uusliberalismia vastustava kansanjoukko on eksytetty Perussuomalaisiin

Uusliberalismin vastainen kansanrintama on jo olemassa. Se on vain eksyksissä sellaisen johdon alla, joka ei vastusta uusliberalismia. Siksi se ei toistaiseksi pysty muuttamaan yhteiskunnan kehityssuuntaa.

Valtamedian luoma asetelma

Jo ainakin kymmenen vuoden ajan valtamedia on vaiennut eduskunnan ulkopuolisista uusliberalismia vastustavista puolueista ja samalla esittänyt eduskuntapuolueet seuraavalla tavalla jakautuneina: Toisaalta on olemassa "vastuulliset" puolueet, jotka toteuttavat "vastuullista" politiikkaa ja toisaalta on olemassa Perussuomalaiset.

"Vastuullinen politiikka" tar koittaa juuri sitä uusliberalistista politiikkaa, jota on viimeiset noin 30 vuotta toteutettu. Ja niille äänestäjille, jotka eivät tuosta uusliberalistisesta politiikasta pidä, vaihtoehdoksi jää siis vain Perussuomalaiset. Tämä on se asetelma, jonka valtamedia on luonut ja tarjoillut kansalle jo ainakin kymmenen vuoden ajan.

Perussuomalaisia kannatetaan protestin takia

Moni äänestää Perussuomalaisia siitä huolimatta, että ei kannata näiden ääneen lausuttua ohjelmaa. Äänestämisen motivaationa on vain "ärsyttää vallanpitäjiä". Tuosta motivaatiosta käy ilmi kaksi seikkaa. Ensimmäkin se, että ollaan tyytymättömiä "vallanpitäjien" (keitä heillä sitten tarkoitetaan) toteuttamaan politiikkaan. Toiseksi se, että ei löydetä rakentavaa vaihtoehtoa ja siksi äänestetään pelkän protestoimisen takia puoluetta, jonka ohjelmaa ei edes kannateta.

Mitä pitäisi tehdä?

Rakentavan vaihtoehdon olemassaolo ei riitä, elleivät suuret kansanjoukot saa tietää sen olemassaolosta. Voisiko jokin rakentava vaihtoehto saada näkyvyyttä valtamediaassa ja jos, niin millä ehdoilla? Viimeksi kuluneiden 20 vuoden ajalta muistan tasan yhden tapauksen, jolloin kommunistit mainittiin valtamediaassa. Kyseessä oli se kun tamperelainen kommunistinuori heitti la-

sillisen Coca-Colaa Alexander Stubbin päälle.

Moni pitää varmaan tuollaista huonona julkisuutena, mutta muistetaan samalla, että Perussuomalaisen kannatus on rakennettu juurikin tuollaishalla huonolla julkisuudella. Jos valtamedia tarjoaisi tuollaista huonoa julkisuutta kommunisteille joka päivä aamusta iltaan, niin kymmenessä vuodessa kommunistisen puolueen gallupkannatus mitattaisiin kaksinumeroisella prosenttiluvulla. Mutta siitä huolimatta kommunistit ehkä pitävät itseään liian hyvinä moiseen?

Mitä muuta sitten voisi tehdä? Odottaa, että yhteiskunta ajaa itsensä päin seinää ja sitä odotellessa miettiä, mitä sen jälkeen kannataisi tehdä? Vähintäänkin voisi kirjoittaa yhteiskunnallisen analyysin pätkiä (nykyisenä infoähkyn aikana ehkä vain teelusikallinen kerrallaan?) sellaisille keskustelupalstoille, joita lukevat muutkin kuin he, jotka nuo analyysit jo tuntevat ennestään.

Janne Kejo

Rikkuri Jack Londonin määrittelemänä

"Sen jälkeen kun Jumala oli tehnyt kalkkarokäärmeen, rupisamakon ja vampyyrin, hänellä oli vielä jotain kauheaa ainetta jäljellä, mistä hän teki rikkurin.

Rikkuri on kaksijalkainen eläin, jolla on korkkiruuvisielu, vesiaivot, selkäranka yhdistelmä hyytelöä ja limaa. Siellä missä muilla on sydän, hän kantaa sisällään mätien periaatteiden kasvainta. Kun rikkuri kulkee katu pitkin, ihmiset kääntävät selkensä ja enkelit nyyhkyttävät taivaassa, ja piru sulkee helvetin portit pitääkseen hänet ulkopuolella.

Kenelläkään miehellä (tai naisella) ei ole oikeutta olla rikkuri niin kauan kun on olemassa vesilammikko, mihin hän voi hukuttaa raatonsa ja kyllin pitkä köysi mihin hirttäytyä. Juudas oli herrasmies verrattuna rikkuriin. Petettyään mestarinsa, hänessä oli riittävästi luonnetta hirttää itsensä. [Rikkurilla sitä ei ole.]

Eesau myi esikoisoikeutensa hernerokasta, Juudas myi Pelastajansa kolmestakymmenestä hopeakolikosta. Benedict Arnold

myi maansa lupauksesta komentaa brittiarmeijaa. Rikkuri myy syntymäoikeutensa, maansa, vaimonsa, lapsensa ja kanssaihmisensä työnantajansa katteettomasta lupauksesta.

Eesau oli petturi itselleen, Juudas oli petturi Jumalaansa kohtaan, Benedict Arnold oli petturi maataan kohtaan. Rikkuri pettää Jumalansa, maansa, perheensä ja luokkansa."

- Jack London (1876-1916) -

Muistutti Kalevi Wahrman

Johtajuuden ilot ja pulmat

Yleensä ajattelemme pitkään vallassa pysyneitä henkilöitä vallanhimoisina ja jopa hirmuhallitsijoina. Ikäviä tapauksia löytyy toki runsaasti, mutta näin ei suinkaan ole aina. Omat silmäni avautui val Suomen vihreiden kannatuksen laskun ja uuden nousun myötä. Puolueelle oli valittu uusi puheenjohtaja, Touko Aalto, joka oli kaikin tavoin hyvä ja pätevä kaveri, mutta jostain syystä hän ei saanut suurta yleisöä syttymään ja puolueen kannatus suorastaan romahti. Vanha sotaratsu Pekka Haavisto joutui palaamaan puolueen johtoon ja hän saikin puolueen piristettyä ja johti sen upeaan vaalivoittoon ja vihreät uuden hallituksen korkeille paikoille.

Suuri yleisö kaipaa johtotehtäviin vaikuttavia persoonallisuuksia, esimerkiksi Suomen vihreiden Pekka Haavisto ja Bolivian Evo Morales. Vallassa ja julkisuudessa heistä tulee merkkihenkilöitä, joiden kautta politiikkaan samaistutaan. Heistä kasvaa ikoneita, lähes pyhiä kuvia, jotka välittävät merkityksen tunnetta. Yleisö takertuu heihin. Vaikutussuhde on molemminpuolinen.

Tällaisia merkkihenkilöitä on vaikea korvata. Julkisuus tekee heistä tunnuskuvia. Heille saatetaan antaa anteeksi asioita, joita muilta ei välttämättä hyväksyt. Näin heistä saattaa tulla oman asemansa vankeja. Konfliktitilanteissa ja sodassa heidän merkityksensä korostuu. Heistä tulee aidosti välttämättömiä ja jos sota voitetaan tai suuri uhkakuva vältetään, tehdään heistä kansallissankareita. Charles de Gaulle ja Urho Kekkonen olivat hyviä esimerkkejä. **Vaikeissa ristiriitatilanteissa**

Tauno Auer
14.11.2019

Tarpeeton ammatti

Suomessa on muutamia turhia ammattialoja, joihin kuluu ja katoaa veronmaksajien rahoja kuten sinne kuuluisaan Kankkulan kaivoon. Yksi turhista ammateista on kansanedustajan avustajan ammatti tai toimi-kumpaa nimeä nyt halutaan käyttää.

Kansanedustajan viran voi ottaa vastaan, jos saa äänestäjät huijattua taakseen. Pääsyvaatimuksena on tietäkseni ainoastaan Suomen kansalaisuus. Ei tarvitse olla edes luku ja kirjoitustaitoinen. Jossain Pohjanmaan lakeuksilla oli kuntavaaleissa ehdokkaana lähes luku- ja kirjoitustaidoton henkilö, puolueenkin nimen voin tässä mainita mainosmielessä eli perussuomalaiset. Jos edellisen kaltaisista ehdokkaista alkaa olla enemmän tarjontaa, olisi avustajille työpaikkoja tarjolla.

Kansanedustajan työ on onneksi pätkätöitä. Monelle on avustaja välttämättömyys. Lehtiin pitäisi saada kannanottoja, vaikka ei koko asiasta tietäisi mitään. Kanteluja poliisien toiminnasta tehdessä voi jopa saada kuvansa lehteen. Kuiten-

voimakkaat johtajat pystyvät pitämään erilaiset valtaryhmät yhdessä. Mitä suurempi maa tai mitä vahvempi ulkoinen vastustaja sitä enemmän tämä ominaisuus korostuu. Viimeistään kuolema heidät syrjäyttää. Sitä seuraa usein sisäinen konflikti, kun kukaan mahdollisista johtajaehdokkaista ei ole muita ehdottomasti parempi ja eri ryhmät rupeavat mittaamaan voimiaan.

Bolivian ja Venezuelan sekä usean muun kehitysmaan tilannetta kärjistää ulkopuolinen puuttuminen. Boliviassa on lukuisia radikaaleja vasemmistopuolueita aina trotskilaisia myöten. Yhteisestä rintamasta voidaan vain haaveilla. Ilman koko kansan tuntemaa johtajaa ne ovat sangen voimattomia. Venezuela räpiköi eteenpäin Maduron johdolla. Sen sijaan Kuuba vaikuttaa onnistuneen suhteellisen hyvin, mutta siellä onkin käytössä ankarampi järjestys.

Miksi sitten varakkaissa Euroopan maissa vallanvaihto onnistuu niin paljon paremmin? Vastaus on yksinkertainen: ne ovat vauraitia ja kaikille riittää jaettavaa, ja lisäksi niiltä puuttuu ulkoinen uhka. Tästä näkökulmasta Trump ja Brexit ovat mielenkiintoisia ilmiöitä. Ne tekivät sen itse! Näissä tapauksissa ulkopuolisten syyttäminen on lähinnä koomista. Toisaalta sitten Angela Merkelin loppumattoman tuntui nen valtakaso kertoo siitä, ettei johtajuus ole helppo kuvio vauraimmisaakaan maissa.

kin kaikessa runoilussa ja tosiasioitten unohtamisessa pitäisi noudattaa kohtuutta. Vaarana on naurunalaiseksi joutuminen ja se ei ole pätkätöyläiselle eduksi, patologisen valehtelijan voi menestyä vain Yhdysvalloissa.

Tiivistettynä juttuni alkuosa kuuluu, että jokaisen kansanedustajan pitäisi päästä Arkadianmaelle vain omia kykyjään käyttäen. Lisäksi Suomi ei tarvitse 200:ta edustajaa, 100 riittäisi hyvin. Meidän on jokaisen aloitettava säästötoimet, jotta saadaan muutama kymmenmiljardinen irrotettua Yhdysvaltain aseellisuuden tukemiseen.

Mielestäni Suomen tulkinanvaraisesta itsenäisyydestä toivoisin kansanedustajien apulaisineen käyvän keskustelua julkisuudessa. Jos maalla on vain 20 % itsenäistä päätäntävaltaa, ei se voi olla täysin itsenäinen. Itsenäinen valtio käy myös kauppaa kaikkien valtioitten kanssa, Suomella ei ole tähän mahdollisuutta.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta

Talvisodan taustat jälleen

Talvisodasta puhuttiin jälleen ilman historiantuntemusta.

Kolmen vallan neuvotteluissa Hitlerin vastaisen liiton luomisesta käsiteltiin mm. Neuvostoliiton luoteisrajan varmistamista. Moskovan erikoislähettiläs **Boris Jartsev** kävi Suomessa monesti kolmikymmenluvun lopulla ehdottaen aluevaihtoja Leningradin turvaamiseksi. Ehdotukset torjuttiin Suomessa. So-

ta alkoi tässä tilanteessa, eikä Mainilassa. Liioitteliko Neuvostoliitto luoteesta uhkaavaa vaaraa? Hitler ja Suomi hyökkäsivät Neuvostoliittoon ja Leningrad saarrettiin. Mitä olisi Leningradille tapahtunut, jollei Suomen rajaa olisi siirretty? Historiia täytyy tarkastella kokonaisvaltaisena prosessina, eikä luoda vääristyneitä mielikuvia."

Jartsev

Tukea Kansanäänelle

Reino Welling 43 e, Heikki Männikkö 36 e, Esko Rintala 60 e, Kai Kontturi 50 e, Wanha seppä 4 e, Tarja Männikkö 36 e, Kalevi Wahrman 10 e, Jartsev 5 e, Kaija Siippainen 10 e, Raika Kontturi 6 e, Pertti Hämäläinen 23 e, Espoon leipäpappi 6 e, Matti Laitinen 10 e, Palstapuu-tarhuri 7 e, Eira Kärki 20 e, Janne Rahikainen 10 e, Lauri Paronen 10 e, Sami Heikkilä 10 e, Markku Huhtala 20 e, Hannu Tiainen 5 e, Unto Nikula 3 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66
Keräyslupa: RA/2018/640 5.7.2018

Pauli Eskelisen muistolle

"Kun ajatellaan, niin..." Ei ole Pauli Petteri Eskelinen, pohjoisen poika, enää aloittamassa puheenvuoroaan monelle toverille tutuksi tullee alkukunnon. Hänen matkantekonsa pyssähtyi marraskuun puolivälissä perin yllättäen, mutta rauhallisesti.

Paulilta eivät jutut tilaisuuden tullen loppuneet ja niinpä tuttavat tietävät, että Pauli tuns "Ison Kirjan" - kuten hän itse Raamatua nimitti - varsin hyvin. Kyseisen teoksen perehtymiseen oli varusmiesaikana tarjonnut oivan tilaisuuden useampikin vierailu päävartion yksityistiloissa. Siellä ei muuta ajankulua kuulemma ollut kuin tämä...tämä paksuhko kirja.

Pian äsken mainittujen opintojen jälkeen hän päätyi tukki-maan arvokalan nousua Pielis-jokeen. Tekeillä oli Kuurnan voimala patoineen. Silloin jalokallaa ei pidetty sellaisessa arvossa kuin nykyään. Juuri nyt on sentään jotain tekeillä villin lohen palauttamiseksi Pieliseen ja Pielis-jokeen. Voimalaitos valmistui aikanaan. Ennen pitkää Pauli pääsi perehtymään erityisesti Moskvitshien rakenteeseen ja huoltoon sekä korjauksiin. Perehtyi muuten niin hyvin, että kilpaili Partas-Vännin kanssa (epävirallisesti toki) mitä pienimpienkin nippeleiden osoitteesta Mossen uumenissa. Kovin monta vuotta ei ole sii-

täkään, kun hän luopui viimeisestä omasta Mosses-taan.

Pauli oli koko lailla tarkkaan järjestöihminen.

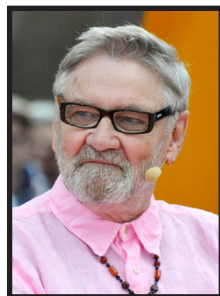
Päätoimisen Konela-autojen korjailun jälkeen hän siirtyi Joensuun kaupungin palkkalistoille ja sitä myöten silloisen JHL:n jäseneksi. Siltäkin ajalta on kuultu tarina jos toinenkin niin hautajaispuheista kuin syntymäpäiväpuhe- komelluksista. Kokemukset luottamusmiehenä ovat ihan oma aiheensa.

Paulin nimi näkyy noin viidessäkymmenen vuoden ajan erilaisissa asiakirjoissa niin oman puolueosaston kuin puoluepiirinkin arkistoissa. Tämänkin vuoden jäsenmaksu on kirjattu SKP:n Joensuun läntinen osasto ry:n tileihin ensimmäisenä maksajana. Arvelen, ettei mikään tehtävä ole jäänyt hoitamatta puheenjohtajan ja varatilintarkastajan välisestä valikoimasta. Eikä varmaan kotonakaan. Paulia jäivät kaipaamaan vaimo, lapset ja lapsenlapset sekä aika joukko pohjois-karjalaisista järjestöväkeä.

Ari Sulopuisto

Jukka Virtanen muistoissani

Olimme 1.9.2019 saattamassa Jaana-tytärtä Helsingin junalle, kun vävy lähetti tekstiviestin Jukka Virtanen on kuollut. Suru-uutinen oli odotettu mutta silti yllättävä. Vielä kesällä 2019 meidän piti tavata Jämsänkoskella, mutta Jukan kunto oli jo niin huono, ettei kotiseudulle vierailu enää onnistunut.

Jukka näytti meillä suomalaisilla olle- van ominaisuutena k a u n i i n kielen ja Jukka oli tuon kielen taitava esil-

Meidän tiemme kohtasivat jo 1950 luvun alkupuolella. Jukan negrologeissa kerrottiin hänen elämänsä pääkohdat ja ansiot. Yksi vaihe on jäänyt vähemmälle huomiolle, ellei sitten ole ohitettu kokonaan. Jukka Virtanen toimi vähän aikaa Jämsänkosken Yhteiskoulun opettajana. Meikäläiselle hän antoi ainekirjoituksesta kymppin, omien sanojensa mukaan ainoan kymppin. Ainekirjoitukseni aiheena oli yksityisyritteliäisyys eli pontikan keitto. Olin aiemmin kesällä käynyt kahden setäni kanssa käynnissä olevalla pontikkatehtaalla. Verattuna nykyisiin hienoihin tislauksvälineisiin olivat ko. tehtaan työkalut alkeellisia. Siksi tunsin arvostavani kansan ihmisten yritteliäisyyttä jo koululaisena.

Jukasta olisi tullut myös hyvä ja pätevä opettaja, mutta ehkä sittenkin oli onni kansalle, että televisio otti hänet ns. haltuunsa. Monta iloista hetkeä olisi jäänyt meiltä kokematta ilman Jukan huumoria ja ammattitaitoa.

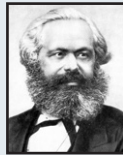
le tuoja. Lisäksi Jukan kotiseuturakkaus ansaitsee kunnioituksen, hän oli aina jämsänkoskelainen liikkueensa missä hyvänsä maailmalla.

Jämsänkosken jalkapallokenttä on nimetty Jukka Virtasen pallokentäksi, mutta myös muistopatsaaseen olisi aiheutta. Si- joituspaikkana joko pallokentän alue tai Naiskosken partaalle paikalle, josta Jukan tuhkat sirotettiin Naiskoskeen. Patsaan kustannukset voidaan kerätä kansalaisilta. Jämsän kaupunki on aina pahemmin perseaukinen, joten siltä taholta ei taida euroja löytyä.

Lopuksi totean Kansan äänen olleen tuttu lehti myös Jukka ja Liisa Virtaselle. Lähetin nimittäin lehden heille Helsinkiin postitse ja kuulemma lukivat sitä mielellään. Aion perinnettä jatkaa.

Reino Welling
eläkeläinen Jämsänkoskelta
Jukka Virtasen entinen oppilas

"Marxilainen lauantaitimi jatkuu"

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankatsomus antaa pitkän aikavälin suunnan. Se on meille yhtenäisen toiminnan perusta ja auttaa jäsenitelemään oikein ajan kysymyksiä. Siksi tutkimme marxilaista maailmankatsomusta säännöllisesti ja tuotamme siitä tutkimusaineistoa.

Kokoonnumme talvikaudella 2019-20 seuraavasti: -tammikuussa la. 25.1.2020 klo 12.00-15.00. Kokoon-tumispaikkana on edelleen Keskuskirjasto Oodi, Opintotila 5. Tilaisuuden aiheena käsittelemme kysymystä: **Mikä Kommunistien Liiton opintovihkosessa "Dialektisen materialismin perusteet" on uutta päivitystä ja miksi sen tuottaminen oli täysin välttämätöntä?** Aiheesta alustavan puheenvuoron käyttää **Heikki Männikkö**.

-helmikuussa la. 29.2 klo 12.00-15.00. Paikka selviää myöhemmin. Ilmoitetaan kommunistien Liiton kotisivulla ja Kansan äänessä nro. 1/2020. Opintotapahtuman aiheena on **"Kysymys ihmisoikeuksista"**. Aiheesta alustavan puheenvuoron käyttää **Juha Kieksi**.

Hyviä lukuaineistoja ovat: Marx ja Engels: **Kommunistinen manifesti**; M. Iovtšuk, T. Oizerman, I. Štšipanov: **Filosofian Historia** (Progress, 1982); Viktor Afanasjev: **Filosofian alkeet** (Progress, 1976); Kommunistien Liitto: **Dialektisen materialismin perusteet**; Nevalainen- Peltonen: **Kansantaloustiede** (Kansankulttuuri).

Esitys Kansan äänen painoajoiksi kaudelle 2020:			
Numero	painopäivä	deadline	tervehdysten dl.
1/2020	maanantai 24. 02. -20	maanantai 17.02. -20	
2/2020	maanantai 27. 04. -20	maanantai 20.04. -20	perjantai 24.04. -20
3/2020	maanantai 15. 06. -20	maanantai 08.06. -20	
4/2020	maanantai 07. 09. -20	maanantai 31.08. -20	
5/2020	maanantai 26. 10. -20	maanantai 19.10. -20	
6/2020	maanantai 21. 12. -20	maanantai 14.12. -20	perjantai 18.12. -20

Kommunistien liiton hallituksen kokous

Kommunistien Liiton hallituksen kokous järjestetään Männikköllä os. Vellamonkatu 6 A 1, torstaina 23.1.2020 klo 18.00. Käsitellään talven ja kevään toimintaa sekä järjestöllisen ja ideologisen toiminnan kehittämistä ja mm. seuraavia asioita: (1) Kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) Talven ja kevään opintotoiminnan järjestäminen, (3) Kansan äänen 7/19 arviointi ja seuraavan numeron 1/20 sisällön ideointi, (4) Työkansan ilmasto-ohjelman kehittelyä (5) Valmistellaan Kansan äänen järjestöjen osallistumista osuusliike HOK-Elannon edustajiston vaaliin. Kokous järjestetään yhdessä EU:n Vastaisen Kansanrintaman kanssa.

Tervetuloa jäsenet ja ystävät

Suosittelimme kotisivuja ja blogeja

<http://uutisiapohjoiskoreasta.blogspot.fi/>
<http://heikkimannikko111.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/heikki.mannikko.1>
<http://kaikontturi.blogspot.com/>
<http://masanlaari.blogspot.com/>
<http://lievemaa.blogit.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/kalevi.wahrman>

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki
<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>
Danske Bank FI61 8058 0710 5328 82

Vapaa Sana

STP:n verkkojulkaisu
<http://suomentyoavaenpuolue.blogspot.com/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.
Kansan ääni
<http://www.kansanaani.net>

Kommunistien Liitto ry.
<http://www.kommunistienliitto.com>
SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys
Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aatteesta!
www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 4308

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:

<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>
<https://vk.com/id430603986>

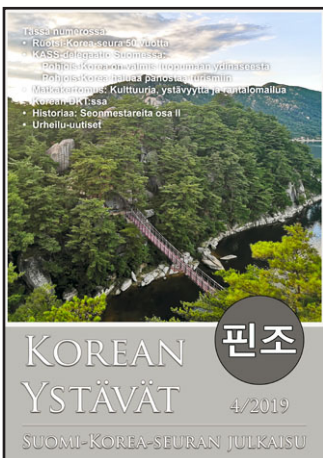
EVKR toimii

EU:n Vastaisen Kansanrintaman johtokunnan kokous pidetään torstaina 23.1. 2020 klo 18.00 Männikköllä, osoite: Vellamonkatu 6 A 1.

Käsitellään mm. seuraavia asioita: Asialistalla mm. (1) Kansanrintaman kehittämisen kysymyksiä, (2) valmistautuminen alkuvuoden osuusliike HOK-Elannon edustajiston vaaliin, (3) Työkansan ilmasto-ohjelman kehittäminen, (4) tulevan opintotoiminnan suunnittelua, (5) poliittisen tilanteen kokonais-arvio sekä (6) vuosikokouksen, kansainvälisen naistenpäivän ja vapunvieron valmistelu.

Kokouksen yhteydessä pidetään myös Kansan äänen toimituskunnan kokous, jossa arvioimme edellisen numeron (7/19) sisältöä ja valmistelemme lehden seuraavaa numeroa (1/20). Tervetuloa.

Kokous järjestetään yhdessä Kommunistien Liiton kanssa

Uusin Korean ystävät -lehti (4/2019) on luettavissa seuran nettisivuilla: https://asiakas.kotisivukone.com/files/suomikorea.kotisivukone.com/KY_4_2019.pdf

Lehti on lähetetty jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille postitse.

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry. sekä Sodan ja Fasismien vastainen työ ry.

POSTIOSOITE:

PL 780, 00101 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOAIKKA:

Botnia Print Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkojulkaisu)

Historian taistelutanner

Tiedonantaja niminen lehti (11/2019) kertoo, että Euroopan parlamentti hyväksyi syyskuussa päätöslauselman ”Euroopan muistiperinnön merkitys Euroopan tulevaisuudelle”. Lauselmassa tuomittiin natsi-, kommunisti- ja muiden totalitaaristen hallintojen rikokset. Lisäksi päätöksessä todettiin, että ”Venäjä on edelleen kommunistisen totalitarismin suurin uhri ja että se ei pysty kehittämään demokraattiseksi valtioksi niin kauan kuin sen hallitus, poliittinen eliitti ja poliittinen propaganda jatkavat kommunistien rikosten kaunistelua ja Neuvostoliiton totalitaarisen hallinnon ihannoitinta; (Euroopan parlamentti) kehottaa tästä syystä Venäjän yhteiskuntaa hyväksymään traagisen menneisyytensä”.

Ainoana parlamentin ryhmänä lauselmaa vastaan äänesti vihervasemmiston GUE-NGL. Siihen kuuluva Suomen Silvia Modig (vas.) äänesti tyhjää. Näille tyhjää äänestäville on Dante Alighierin (1265 – 1321) kuvaamassa pannuhuoneessa kunniapaikka. ”Helvetin kuumimmat loukot on varattu niille, jotka yhteiskunnan murroskohdissa säilyttävät neutraliteetin”. Kun tuntee läntisten demokratioiden USA:n ja EU:n teot viime vuosilta, niin käsittää millainen moraalinen oikeutus niillä on neuvoa muita.

Rosvot omistavat meilläkin maan rikkauudet

EU:n valtiot ovat demokraattisia, joiden kaltaiseksi Venäjän tulisi Euroopan parlamentin mukaan muuttua. Määritelmän mukaan demokratiaa kuuluu maan ja tuotantolaitosten yksityisomistus, sanan vapaus ja vapaat vaalit. Venäjä täyttää tuon länsimäisen demokratian peruskohdan – pyhän yksityisomistuksen kiitettävästi. Rosvot omistavat valtaosan maan rikkauksista. Vaalilait palvele-

vat tämän konnakoplan etuja. Keskusvaalilautakunta voi evätä kenen tahansa ehdokkuuden mitä erilaisimmilla mielivaltaisilla syillä. Suomessa ja muissa EU-maissa asia hoidetaan sivistyneesti. Varakkaiden omistamat tiedotusvälineet hoitavat niille sopivien ehdokkaiden nousun eduskuntaan ja muihin määrääviin asemiin. Se on valtavirta.

Yksikään puolue ei vastustanut Irakin, Libyan ja Afganistanin tuhoamista

Yksittäiset poikkeukset eivät asiaa muuta. Ajankohtainen esimerkki ovat Jussi Halla-ahon johtamat perussuomalaiset. Puolue noudattaa samaa oikeistolaista politiikkaa kuin muutkin eduskuntapuolueet. Muiden puolueiden osalta ei ole näyttöä. Ollakseen jotakin mieltä on ensin oltava olemassa ja tässä se tarkoittaa olemista eduskunnassa ja hallituksessa. Halla-aho ja kaikki muut kansanedustajat ovat valittu vapaissa vaaleissa. Yksikään puolue ei esittänyt vastalauseita, kun USA:n ja EU:n sotajoukot tuhosivat Afga-

nistanin, Irakin ja Libyan valtiot. Ainoastaan Syyrian tuhoamisen toistaiseksi estänyttä Venäjää on arvosteltu pommituksista.

Oikeuttavatko ”vapaat vaalit” kansanmurhan?

Yksikään Eurooppalainen demokratia ei ole julistanut Norjan kuningasta ei-toivotuksi henkilöksi eikä julistanut Norjalle kauppasaartoa sen johdosta, että kuningas määräsi norjalaiset hävittäjät hyökkäämään Libyaaan USA:n johtaman tuhoamisosan aikana. Mikä oikeus Norjan kuninkaalla on mennä Välimeren toiselle puolelle Afrikkaan pommittamaan itsenäistä valtiota. Siinä on koko porvarillisen demokratian erinomaisuus. Kansanmurhat ja muut rikokset ovat oikeutettuja, kun vapailla vaaleilla valitut edustajat antavat siihen luvan.

Viljo Heikkinen
vanhempi huoneenrakentaja
Lapinlahti 6.12.2019
Toimituksen väliotsikot

Muistiperintöä EU:lle: tutkimatta teloitettu- ja mm.

- Eesti, 20000 juutalaista
- Ranskan vallankumous, 20000-30000 giljotiinilla teloitettua.
- Pariisin kommuuni, 20000 teloitettua kommunistia.
- Suomen luokkasota: 20000 teloitettua punaista

Viron työväenluokan historiaa, osa 5 ...

Jatkoa sivulta 12

Neuvosto-Eestin vapauttaminen

Tammikuussa 1944 Leningradin ja Volhovan rintaman joukot aloittivat ratkaisevan hyökkäyksen Viron vapauttamiseksi. Samaan aikaan Viron porvaristo alkoi yhdistämään voimiaan Viron työväenluokkaa vastaan. Perustettiin erityinen sotatuomioistuin, jolla oli oikeus langettaa kuolemantuomio niille, jotka pakoilivat pakollista liikekannallepnoa.

Yleishyökkäys Narvan edustalla alkoi 24. heinäkuuta ja eteni muille rintamille. Tallinna vapautettiin lopulta syyskuun 24. pvä. Taistelut jatkuivat vielä saarilla. Lopullisesti sota päättyi 9. toukokuuta 1945.

Sodan jälkeinen rakennustyö

Ensimmäisenä tasavallan kaupungeista vapautettiin Võru. Siellä pidettiin 10.-11.9.1944 EKP:n keskustekomitean 3. täysistunto. Istunnossa kartoitettiin puoluejärjestön perustehtävät vapautetussa maassa.

Saksalaismiehitys oli rappeuttanut kansantalouden ja vähentänyt Viron väkilukua merkittävästi. Viron väkiluku väheni 1941-1945 200 000 hengellä. Sodan loppuvaiheessa ulkomaille siirtyi myös porvarillisen tasavallan aktivisteja, jotka yhdessä fasisien kanssa perustivat ulkomaille taantumuksellisia ja fasisistisia järjestöjään. Näiden järjestöjen tehtäväksi jäi edistää imperialismin asiaa Virossa ja näiden järjestöjen piiristä tuli 50 vuotta myöhemmin porvarillisen Viron hallitseva eliitti. Saksalaismiehityksen aikana puolet Viron tuotantokapasiteetista oli tuhattu. Kaikkiaan tuhattuja tehdasrakennuksia oli 2500, myös 41 säh-

Kuva: Heikki Mämmikö 2011

Saksalaismiehityksen aikana Virossa tehtiin tietoisesti karkeita ihmis-oikeusloukkauksia ja rikoksia. Eestin alueella surmattiin n. 120000 eri kansallisuuksiin kuuluvaa sotavankia ja siviiliä. Kalevi Liivan hiekkadyneillä tuhottiin n. 20000 muualta tuotua juutalaista, tuhansia romaniheimon jäseniä, kommunisteja ja sotavankeja. Ensimmäisessä vaiheessa Omakaitsejärjestön toimesta tuhoettiin ”suoraan liikkeestä” maan omat juutalaiset. Yksin Tarton keskitysleirissä teloitettiin 12000 ihmistä. Kuva Romanikansan muistomerkistä Kalevi Liivalla.

kövoimalaa ja ala-asemaa oli tuhotu. Sodan jälkeen Virossa oli 26 000 työläistä, kun niitä ennen sotia oli vielä ollut 89 000.

Vuoden 1945 alkuun mennessä kyettiin käynnistämään jo kaikki sellaiset tehtaat, joita ei ollut täysin tuhattu. Merkittävää apua saatiin muilta neuvostotasavalloilta. Esim. vuonna 1945 neuvostohallitus myönsi 300 miljoonan ruplan lisäsumman, joka oli liki puolet tasavallan budjetista. Rakennustyötä varten tarvittiin myös työvoimaa Viron ulkopuolelta, muista neuvostotasavalloista.

Ensimmäisinä sodan jälkeisinä vuosina kunnostettiin konekantaa ja käynnistettiin uudelleen palavakivituotanto saksalaisten tuhotöiden jäljiltä. Käynnistetyistä tehtaista mainittakoon Kunden sementtitehdas, Volta konetehdas, Kreenholmin ja Baltian manufaktuurit. Tuotantoa käytiin myös au-

tomatisoimaan ja 1950-luvulle tultaessa otettiin käyttöön puoliautomaattisia ja automaattisia tuotantolinjoja. Myös paperin tuotantoa tehostettiin ja rakennettiin kattava kalanjalostusverkosto Viron rannikolle.

Viidennen viisivuotiskauden alussa toteutettiin erittäin haastava Narvan vesivoimalan rakentaminen, josta tuli neuvostotasavaltojen yhteinen ponnistus. Tässä yhteydessä veden syötön turvaamiseksi rakennettiin Euroopan suurin kanava. Valmistuttuaan 1955 voimalan teho oli 120 000 kW. Teollistaminen saatiin päätökseen pääosin ensimmäisen sodan jälkeisen viisivuotissuunnitelman aikana. Tärkeimmäksi teollisuuden haaraksi kohosi polttoainetalous ja toiseksi tärkeimmäksi koneenrakennus- ja metalliteollisuus.

Juha Kieksi

Veteraanin keskusteluja

Muutama vuosi sitten kuoli äkillisesti Pravdan kirjeenvaihtaja ja Moskovan Pravdan päätoimittaja Vladimir Semenovitsh Markov. Muutama vuosi sitten hän kertoi minulle (S.G. Krjukov) keskusteluis-taan kolmen NKP:n poliittisen toimikunnan jäsenen kanssa. **Keskustelut koskivat Tadžikistanin rakennusprojekteja, joista ei tullut koskaan valmista. Toinen keskustelu koski myöhempiä Neuvostoliiton johtajien valintoja.**

Eräässä Venäjän kansan patrioottisen liiton (NPSP) neuvottelukokouksessa Markovin puheenvuoron aikana NKP:n poliittisen toimikunnan entinen jäsen J. K. Ligatshov heitti paheksuvan repliikin. Markov kääntyi ja sanoi. ”Ja te Jegor Kuzjmitsh olisitte hiljaa mielipiteistänne. Ettekö juuri te hilannut Uralilta rakentajapahasen ja alkoholistin Jeltsinin; ettekö te yhdessä Solomentsevin kanssa keksineet alkoholinvastaisen kampanjan, jonka seurauksena aiheutettiin valtava vahinko taloudelle, pontikankei-

Poliittisen toimikunnan jäsen Shelepin tapasi Markovin ja keskusteli pitkään hänen kanssaan. Shelepin kertoi Markoville pitkästä keskustelusta Stalinin kanssa ja pyysi julkaisemaan sen sanomalehdessä. Tästä keskustelusta Markov ymmärsi, että Shelepin ei tehnyt vaikutusta Staliniin ja että tämä mies ei ansaitse nostamista vastuulliselle paikalle. Sen vuoksi Markov ei julkaissut keskustelua. (Mutta miksi syntii salata, eikä olisi parempi saattaa kaiken kansan arvioitavaksi nämä tärkeät toverit?) VH

Pjataja gazeta 8.10.2019
S.G. Krjukov
Käänsi: Viljo Heikkinen

Suomi ja Franco

Mitä yhteistä on seuraavilla: Suomen johto ja El Caudillo de España Francisco Paulino Hermenegildo Teódulo Franco y Bahamonde? Franco antoi USA:n käyttöön koko Espanjan. Suomen johto antoi NATO:n käyttöön koko Suomen isäntämaasopimuksessa.

Yhdysvallat solmi kauppa- ja sotilasliiton Espanjan kanssa 1953. Yhdysvallat perusti Espanjaan kolme lentotukikohtaa Moróniin, Zaragozaan ja Torrejóniin. Rotaan perustettiin suuri laivastotukikohta, joka oli tarkoitettu USA:n ydinaseilla varustetuille sukellusveneille. Polttoainetta kuljetti 800 km pitkä putki tukikohtien välillä. Kaikkialle Espanjaan perustettiin pieniä sotilaslaitoksia. ”Tarvitsemme ydinaseita?” ”USA:n lentokoneetko Madridin naapuriin?”. Franco antoi jenkkiä käyttöön koko Espanjan. III maailmansodassa Espanjaan olisi pudotettu ydinpommeja.

USA:lla oli täysi toimintavapaus tukikohdissa. Gringojen B-52-pommikone törmäsi 1966 KC-135-tankkeriin ilmassa tankkaustilanteessa. B-52 menetti Palomaresin lähellä neljä vetypommia. Kahden pommien laskuvarjot eivät auenneet ja ne putosivat Palomaresin itä- ja länsipuolelle. Ne eivät räjähtäneet, mutta törmäyksessä maahan vapautui uraania ja plutoniumia eli radioaktiivisia hiukkasia laajalle alueelle. Kolmas laskuvarjon varassa pudonnut vetypommi löydettiin melko vahingoittumattomana. Neljäs pommi nostettiin merestä 80 päivää myöhemmin. Francon mielestä ainoa hyöty jenkeistä oli, että prostituoidut saivat lisää töitä.

Hannu Kautto

Vihdoinkin asiaan

Nyt on pyydetty hävittäjien ”tarjouskilpailuun” osallistujilta tarkennuksia hintoihin. Sinnikkäästi yritetään antaa kuva todellisesta tarjouskilpailusta maksajille eli meille suomalaisille veronmaksajille. Jokainen asioita ja tapahtumia seuraava ymmärtää uudet koneet tilattavan Yhdysvalloista. Ilmeisesti jonkinlainen tilauspaperi on jo al-lekirjoitettu.

Edellinen äärioikeistolainen puolustusministeri Niinistö kiersi maailmalla tekemässä omia sopimuksiaan tietäen viran olevan kohta entinen. Tarjouskilpailu on pelkästään sumutusta. Uudet Hornetit eivät tuo Suomelle turvallisuutta mutta turvattomuutta kylläkin. Venäjällä on sotilasdoktriini ensi-iskusta. Jos- toivottavasti ei koskaan, Euroopassa käydään suursotaa, on Suomella parin sotapäivän jälkeen uusista Horneteista jäljellä ehkä 5 tai 10. Pitää muistaa uuden aseiden jälkeen suunnitella ja valmistella aina kyseisen uuden aseiden tuhoava ase. Kyseessä on siksi iso asehankinta, ettei olisi kansan pitänyt äänestyksellä ratkaista niitten hankinta.

Päättäjien olisi ennen kansanäänestystä pitänyt kertoa, mihin aseita tarvitaan, saavutetaanko niillä voitto Venäjän armeijasta ja ennen kaikkea, mikä on aseitten kokonaishinta. Tuohon 10 miljardin hintaan eivät usko edes luvun esittäjät. Lahjuksiin kulunee muutama miljoona. Jo aiemmin ruotsalainen tykkitehdas Bofors ilmoitti lahjusten kuuluvan oleelliseen osana asekauppoihin.

Ehkä nyt olisi jo korkea aika kertoa kansalaisille, mistä nuo asemiljardit otetaan-jostainhan ne ovat poissa. Absurdein tapa olisi tehdä velkaa tulevien polvien maksettavaksi. Nykynuoriso on fiksumpaa kuin nämä Yhdysvaltain edessä nöyristelevät, he saattavat jättää maksamatta koneet.

Reino Welling,
eläkeläinen Jämsänkoskelta